

II

(Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

KOMISSION ASETUS (EU) N:o 1254/2012,

annettu 11 päivänä joulukuuta 2012,

tietyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien hyväksymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o (EY) 1606/2002 mukaisesti annetun asetuksen (EY) N:o 1126/2008 muuttamisesta kansainvälisten tilinpäätösstandardien IFRS 10, IFRS 11, IFRS 12, IAS 27 (2011) ja IAS 28 (2011) osalta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta 19 päivänä heinäkuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Tiedot kansainväliset tilinpäätösstandardit ja tulkinnat, jotka olivat voimassa 15 päivänä lokakuuta 2008, hyväksyttiin komission asetuksella (EY) N:o 1126/2008 ⁽²⁾.
- (2) Kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja antava elin International Accounting Standards Board (IASB) julkaisi 12 päivänä toukokuuta 2011 kansainväliset tilinpäätösstandardit IFRS 10 *Konsernitilinpäätös*, IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* ja IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* sekä muutetut kansainväliset tilinpäätösstandardit IAS 27 *Erillistilinpäätös* ja IAS 28 *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin*. IFRS 10:n tavoitteena on vahvistaa yksi yhteinen konsernitilinpäätöksen laadintamalli, jossa määräysvalta toimii perustana kaikentyyppisten yhteisöjen konsernitilinpäätöksen laatimiselle. IFRS 10:llä korvataan IAS 27 *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* ja pysyvän tulkintakomitean (SIC) tulkinta 12 *Konsernitilinpäätös – erityistä tarkoitusta varten perustetut yksiköt* (SIC-12). IFRS 11:ssä vahvistetaan taloudellista raportointia koskevat periaatteet yhteisjärjestelyn osapuolille, ja sillä korvataan

IAS 31 *Osuudet yhteisyrityksissä* ja SIC-13 *Yhteisessä määräysvallassa olevat yksiköt – osapuolten ei-monetaariset panokset*. IFRS 12:ssa yhdistetään, lisätään ja korvataan tytäryrityksiä, yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrityksiä ja konsernitilinpäätökseen sisällytettävien strukturoitujen yhteisöjen koskevia, tilinpäätöksessä esitettävälle tiedolle asetettuja vaatimuksia. Näiden uusien IFRS-standardien vuoksi IASB antoi myös muutetut IAS 27:n ja IAS 28:n.

- (3) Tällä asetuksella vahvistetaan IFRS 10, IFRS 11 ja IFRS 12 ja muutetut IAS 27 ja IAS 28 sekä niistä aiheutuvat muutokset muihin standardeihin ja tulkintoihin. Kyseisiin standardeihin ja muutoksiin olemassa oleviin standardeihin tai tulkintoihin sisältyy joitakin viittauksia IFRS 9:ään, joita ei tällä hetkellä voida soveltaa, koska unioni ei ole vielä hyväksynyt IFRS 9:ää. Siksi tämän asetuksen liitteessä olevia viittauksia IFRS 9:ään olisi pidettävä viittauksina IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*. Lisäksi tämän asetuksen liitteestä johtuvia muutoksia IFRS 9:ään ei voida soveltaa.
- (4) Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoa-antavan ryhmän (European Financial Reporting Advisory Group, EFRAG) teknisten asiantuntijoiden ryhmän (Technical Expert Group, TEG) kuulemisessa vahvistettiin, että IFRS 10, IFRS 11 ja IFRS 12 sekä muutetut IAS 27 ja IAS 28 täyttävät asetuksen (EY) N:o 1606/2002 3 artiklan 2 kohdassa säädetyt tekniset hyväksymisperusteet.
- (5) Sen vuoksi asetusta (EY) N:o 1126/2008 olisi muutettava.
- (6) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat tilinpäätöskäytännön sääntelykomitean lausunnon mukaiset,

⁽¹⁾ EYVL L 243, 11.9.2002, s. 1.⁽²⁾ EUVL L 320, 29.11.2008, s. 1.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

1. Muutetaan asetuksen (EY) N:o 1126/2008 liite seuraavasti:

- a) lisätään tämän asetuksen liitteenä oleva kansainvälinen tilinpäätösstandardi IFRS 10 *Konsernitilinpäätös*;
- b) muutetaan IFRS 1, IFRS 2, IFRS 3, IFRS 7, kansainväliset tilinpäätösstandardit (IAS)1, IAS 7, IAS 21, IAS 24, IAS 27, IAS 32, IAS 33, IAS 36, IAS 38 ja IAS 39 sekä kansainvälisen tilinpäätöskysymysten tulkintakomitean tulkinta 5 (IFRIC 5) ja korvataan pysyvän tulkintakomitean tulkinta 12 (SIC-12) tämän asetuksen liitteenä olevassa IFRS 10:ssä esitetyllä tavalla;
- c) lisätään tämän asetuksen liitteenä oleva IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt*;
- d) muutetaan IFRS 1, IFRS 2, IFRS 5, IFRS 7, IAS 7, IAS 12, IAS 18, IAS 21, IAS 24, IAS 32, IAS 33, IAS 36, IAS 38, IAS 39, IFRIC 5, IFRIC 9 ja IFRIC 16 sekä korvataan IAS 31 ja SIC-13 tämän asetuksen liitteenä olevassa IFRS 11:ssä esitetyllä tavalla;
- e) lisätään tämän asetuksen liitteenä oleva IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä*;

f) muutetaan IAS 1 ja IAS 24 tämän asetuksen liitteenä olevassa IFRS 12:ssä esitetyllä tavalla;

g) lisätään tämän asetuksen liitteenä oleva muutettu IAS 27 *Erillistilinpäätös*;

h) lisätään tämän asetuksen liitteenä oleva muutettu IAS 28 *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin*.

2. Tämän asetuksen liitteessä olevia viittauksia IFRS 9:ään on pidettävä viittauksina IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*.

3. Tämän asetuksen liitteestä johtuvia muutoksia IFRS 9:ään ei saa soveltaa.

2 artikla

Yritysten on sovellettava 1 artiklan 1 kohdan b, d ja f alakohdassa tarkoitettuja IFRS 10:tä, IFRS 11:tä, IFRS 12:ta, muutettua IAS 27:ää, muutettua IAS 28:aa ja niistä johtuvia muutoksia viimeistään sen ensimmäisen tilikauden alusta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2014 tai sen jälkeen.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 11 päivänä joulukuuta 2012.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
José Manuel BARROSO

LIITE

KANSAINVÄLISET TILINPÄÄTÖSSTANDARDIT

IFRS 10	IFRS 10 Konsernitilinpäätös
IFRS 11	IFRS 11 Yhteisjärjestelyt
IFRS 12	IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä
IAS 27	IAS 27 Erillistilinpäätös
IAS 28	IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin

"Jäljentäminen sallittu Euroopan talousalueella. Kaikki olemassa olevat oikeudet pidätetään Euroopan talousalueen ulkopuolella lukuun ottamatta oikeutta kopioida yksityiskäyttöön tai muuhun kohtuulliseen käyttöön. Lisätietoja on saatavissa IASB:ltä internetosoitteesta www.iasb.org."

KANSAINVÄLINEN TILINPÄÄTÖSSTANDARDI IFRS 10

Konsernitilinpäätös

TAVOITE

- 1 Tämän IFRS-standardin tarkoituksena on luoda periaatteet, jotka koskevat konsernitilinpäätöksen esittämistä ja laatimista, kun yhteisöllä on määräysvalta yhdessä tai useammassa muussa yhteisössä.

Tavoitteen saavuttaminen

- 2 Kappaleessa 1 esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi tässä IFRS-standardissa:
 - (a) vaaditaan, että yhteisö (*emoyritys*), jolla on määräysvalta yhdessä tai useammassa muussa yhteisössä (*tytäryritykset*) esittää konsernitilinpäätöksen;
 - (b) määritellään *määräysvallan* periaate ja asetetaan määräysvalta perusteeksi konsernitilinpäätökseen yhdistelemiselle;
 - (c) esitetään, kuinka määräysvallan periaatetta sovelletaan sen tunnistamiseksi, onko sijoittajalla määräysvalta sijoituskohteessa ja onko sijoituskohde sen vuoksi yhdisteltävä konsernitilinpäätökseen; ja
 - (d) asetetaan kirjanpitokäsittelyä koskevat vaatimukset konsernitilinpäätöksen laatimista varten.
- 3 Tässä IFRS-standardissa ei käsitellä liiketoimintojen yhdistämisten kirjanpitokäsittelyä koskevia vaatimuksia ja niiden vaikutusta konsernitilinpäätöksen laatimiseen, mukaan lukien liiketoimintojen yhdistämisestä syntyvä liikearvo (ks. IFRS 3 *Liiketoimintojen yhdistäminen*).

SOVELTAMISALA

- 4 Yhteisön, joka on emoyritys, on esitettävä konsernitilinpäätös. Tätä IFRS-standardia sovelletaan kaikkiin yhteisöihin seuraavin poikkeuksin:
 - (a) emoyrityksen ei tarvitse esittää konsernitilinpäätöstä, jos se täyttää kaikki seuraavat ehdot:
 - (i) se on itse kokonaan omistettu tytäryritys tai toisen yhteisön osittain omistama tytäryritys ja sen kaikille muille omistajille, myös niille, joilla ei muutoin olisi äänioikeutta, on ilmoitettu, että emoyritys ei esitä konsernitilinpäätöstä, ja nämä eivät vastusta sitä;
 - (ii) sen vieraan tai oman pääoman ehtoisia instrumentteja ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena (ei kotimaisessa eikä ulkomaisessa pörssissä eikä OTC-markkinoilla, paikalliset ja alueelliset markkinapaikat mukaan luettuina);
 - (iii) se ei ole toimittanut tilinpäätöstään arvopaperimarkkinavalvojalle tai muulle sääntelytaholle tarkoituksenaan laskea liikkeeseen minkäänlaisia instrumentteja julkiseen kaupankäyntiin, eikä sillä ole parhaillaan meneillään tällaista prosessia; ja
 - (iv) koko konsernin emoyritys tai jokin sen ja emoyrityksen välissä oleva alakonsernin emoyritys laatii yleisesti saatavilla olevan, IFRS-standardien mukaisen konsernitilinpäätöksen.
 - (b) työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia tai muita pitkäaikaisia työsuhte-etuuksia koskevat järjestelyt, joihin sovelletaan IAS 19:ää *Työsuhte-etuudet*.

Määräysvalta

- 5 Sijoittajan on riippumatta siitä, millä tavoin se on osallisena yhteisössä (sijoituskohde), ratkaistava, onko se emoyritys, arvioimalla, onko sillä määräysvalta sijoituskohteessa.
- 6 Sijoittajalla on määräysvalta sijoituskohteessa, kun se olemalla osallisena sijoituskohteessa altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa.
- 7 Näin ollen sijoittajalla on määräysvalta sijoituskohteessa siinä ja vain siinä tapauksessa, että kaikki seuraavat seikat toteutuvat sijoittajan osalta:
 - (a) sillä on sijoituskohdetta koskeva valta (ks. kappaleet 10–14);
 - (b) olemalla osallisena sijoituskohteessa se altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon (ks. kappaleet 15 ja 16); ja

(c) **se pystyy käyttämään sijoituskohdetta koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamansa tuoton määrään (ks. kappaleet 17 ja 18).**

- 8 Sijoittajan on otettava huomioon kaikki tosiseikat ja olosuhteet arvioidessaan, onko sillä määräysvalta sijoituskohteessa. Sijoittajan on arvioitava uudelleen, onko sillä määräysvalta sijoituskohteessa, jos tosiseikat ja olosuhteet viittaavat siihen, että yhdessä tai useammassa kappaleessa 7 mainituista määräysvallan kolmesta osatekijästä on tapahtunut muutoksia (ks. kappaleet B80–B85).
- 9 Kaksi tai useampi sijoittaja käyttää yhdessä määräysvaltaa sijoituskohteessa, kun niiden täytyy toimia yhdessä merkityksellisten toimintojen ohjaamiseksi. Koska tällaisissa tapauksissa mikään sijoittajista ei voi ohjata toimintoja tekevä yhteistyötä muiden kanssa, millään sijoittajalla ei ole yksin määräysvaltaa sijoituskohteessa. Kukin sijoittaja käsittelee osuutensa sijoituskohteessa asiaankuuluvan IFRS-standardin, kuten IFRS 11:n *Yhteisjärjestelyt*, IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* tai IFRS 9:n *Rahoitusinstrumentit*, mukaisesti.

Valta

- 10 Sijoittajalla on sijoituskohdetta koskeva valta, kun sijoittajalla on olemassa olevia oikeuksia, jotka tarkasteluhetkellä tuottavat sille kyvyn ohjata *merkityksellisiä toimintoja*, ts. toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus sijoituskohteen tuottoon.
- 11 Valta johtuu oikeuksista. Joskus vallan arvioiminen on suoraviivaista, esimerkiksi kun sijoituskohdetta koskeva valta perustuu suoraan ja yksinomaan oman pääoman ehtoisten instrumenttien, kuten osakkeiden, tuottamiin äänioikeuksiin, ja sitä voidaan arvioida tarkastelemalla kyseisten instrumenttien tuottamia äänioikeuksia. Toisissa tapauksissa arviointi on monimutkaisempaa ja vaatii useamman kuin yhden tekijän tarkastelua, esimerkiksi, kun valta johtuu yhdestä tai useammasta sopimukseen perustuvasta järjestelystä.
- 12 Sijoittajalla, joka tarkasteluhetkellä pystyy ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja, on valta, vaikka sillä olevat ohjaamisoikeudet olisivat vielä toteuttamatta. Näyttö siitä, että sijoittaja on ohjannut merkityksellisiä toimintoja, voi auttaa ratkaisemaan, onko sijoittajalla valta, mutta tällainen näyttö ei itsessään ole ratkaisevaa sen kannalta, onko sijoittajalla sijoituskohdetta koskeva valta.
- 13 Jos kahdella tai useammalla sijoittajalla on kummallakin olemassa olevia oikeuksia, jotka tuottavat niille kyvyn yksipuolisesti ohjata eri toimintoja, jotka ovat merkityksellisiä, sijoituskohdetta koskeva valta on sillä sijoittajalla, joka tarkasteluhetkellä pystyy ohjaamaan niitä toimintoja, joilla on merkittävin vaikutus sijoituskohteen tuottoon.
- 14 Sijoittajalla voi olla sijoituskohdetta koskeva valta, vaikka muilla yhteisöllä olisi olemassa olevia oikeuksia, joiden perusteella ne tarkasteluhetkellä pystyvät osallistumaan merkityksellisten toimintojen ohjaamiseen, esimerkiksi kun toisella yhteisöllä on *huomattava vaikutusvalta*. Sijoittajalla, jolla on vain suojaavia oikeuksia, ei kuitenkaan ole sijoituskohdetta koskevaa valtaa (ks. kappaleet B26–B28), eikä sillä sen vuoksi ole määräysvaltaa sijoituskohteessa.

Tuotto

- 15 Sijoittaja altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon olemalla osallisena sijoituskohteessa, kun sijoittajan osallisuutensa perusteella saama tuotto voi vaihdella sijoituskohteen tuloksen seurauksena. Sijoittajan saama tuotto saattaa olla pelkästään positiivista, pelkästään negatiivista tai sekä positiivista että negatiivista.
- 16 Vaikka vain yhdellä sijoittajalla voi olla määräysvalta sijoituskohteessa, useampi osapuoli voi osallistua sijoituskohteen tuottoon. Esimerkiksi määräysvallattomien omistajien osuuksien haltijat voivat osallistua sijoituskohteen voittoihin tai varojen jakamiseen.

Vallan ja tuoton välinen yhteys

- 17 Sijoittajalla on määräysvalta sijoituskohteessa, jos sijoittaja sen lisäksi, että sillä on sijoituskohdetta koskeva valta ja se olemalla osallisena sijoituskohteessa altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sijoituskohteen muuttuvaan tuottoon, pystyy myös käyttämään valtaansa ja näin vaikuttamaan siihen tuottoon, jonka sijoittaja saa sijoituskohteesta osallisuutensa perusteella.
- 18 Näin ollen sijoittajan, jolla on päätöksenteko-oikeuksia, on ratkaistava, onko se päämies vai agentti. Sijoittajalla, joka on agentti kappaleiden B58–B72 mukaisesti, ei ole määräysvaltaa sijoituskohteessa, kun se toteuttaa sille delegoituja päätöksenteko-oikeuksia.

KIRJANPITOKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET

- 19 **Emoyrityksen on laadittava konsernitilinpäätös soveltaen yhtenäisiä laatimisperiaatteita samankaltaisissa olosuhteissa toteutuviin samanlaisiin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin.**
- 20 Sijoituskohte on yhdisteltävä konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona sijoittaja saa määräysvallan sijoituskohteessa, ja yhdisteleminen on lopetettava, kun sijoittaja menettää määräysvallan sijoituskohteessa.

21 Kappaleissa B86–B93 on ohjeistusta konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Määräysvallattomien omistajien osuus

22 Emoyrityksen on esitettävä määräysvallattomien omistajien osuus konsernitaseen omassa pääomassa erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta.

23 Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, joiden seurauksena emoyritys ei menetä määräysvaltaa, ovat omaa pääomaa koskevia liiketoimia (ts. liiketoimia omistajien kanssa näiden toimiessa omistajan ominaisuudessa).

24 Kappaleissa B94–B96 on ohjeistusta määräysvallattomien omistajien osuuden käsittelystä konsernitilinpäätöksessä.

Määräysvallan menettäminen

25 Jos emoyritys menettää määräysvallan tytäryrityksessä, emoyritys:

- (a) kirjaa aiemman tytäryrityksen varat ja velat pois konsernitaseesta.
- (b) kirjaa aiemmassa tytäryrityksessä mahdollisesti säilytetyn sijoituksen määräysvallan menettämisaikakohdan käypään arvoon ja sen jälkeen käsittelee asiaankuuluvien IFRS-standardien mukaisesti kyseistä määrää sekä määriä, jotka aiempi tytäryritys on velkaa sille tai se aiemmalle tytäryritykselle. Tätä käypää arvoa on pidettävä käypänä arvona rahoitusvaroihin kuuluvan erän IFRS 9:n mukaisessa alkuperäisessä kirjaamisessa tai, silloin kun se on asianmukaista, hankintamenona osakkuus- tai yhteisyritykseen tehdyn sijoituksen alkuperäisessä kirjaamisessa.
- (c) kirjaa aiemmalle määräysvaltaiselle omistajalle kuuluvan voiton tai tappion, joka liittyy määräysvallan menettämiseen.

26 Kappaleissa B97–B99 on ohjeistusta määräysvallan menettämisen kirjanpitokäsittelystä.

Liite A

Määritelmät

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia.

konsernitilin- päätös

Konsernista laadittu tilinpäätös, jossa **emoyrityksen** ja sen **tytäryritysten** varat, velat, oma pääoma, tuotot, kulut ja rahavirrat esitetään yhden taloudellisen kokonaisuuden varoina, velkoina, omana pääomana, tuottoina, kuluna ja rahavirtoina.

määräysvalta sijoituskohteessa

Sijoittajalla on määräysvalta sijoituskohteessa, kun sijoittaja olemalla osallisena sijoituskohteessa altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohtetta koskevaa valtaansa.

päätöksentekijä

Yhteisö, jolla on päätöksenteko-oikeuksia ja joka on joko päämies tai muiden osapuolten agentti.

konserni

Emoyritys ja sen **tytäryritykset**.

määräysvallattomien omistajien osuus

Tytäryrityksen oma pääoma, joka ei kuulu välittömästi eikä välillisesti **emoyritykselle**.

emoyritys

Yhteisö, jolla on **määräysvalta** yhdessä tai useammassa yhteisössä.

valta

Olemassa olevat oikeudet, jotka tarkasteluhetkellä tuottavat kyvyn ohjata **merkityksellisiä toimintoja**.

suojaavat oikeudet

Oikeudet, joiden tarkoituksena on suojata sen osapuolen oikeuksia, joiden hallussa ne ovat, antamalla kyseiselle osapuolelle valtaa siihen yhteisöön nähden, johon oikeudet liittyvät.

merkitykselliset toiminnot

Merkityksellisillä toiminnoilla tarkoitetaan tässä IFRS-standardissa sijoituskohteen toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus sijoituskohteen tuottoon.

päätösvallan poistamisoikeudet

Oikeudet poistaa päätöksentekijältä päätöksentekovaltuudet.

tytäryritys

Yhteisö, joka on toisen yhteisön määräysvallassa.

Seuraavat termit määritellään IFRS 11:ssä, IFRS 12:ssa *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä*, IAS 28:ssa (muutettu 2011) tai IAS 24:ssä *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä*, ja niitä käytetään tässä IFRS-standardissa kyseisissä standardeissa annettussa merkityksessä.

- osakkuusyritys
- osuus toisessa yhteisössä
- yhteisyritys
- johtoon kuuluvat avainhenkilöt
- lähipiiri
- huomattava vaikutusvalta

Liite B

Soveltamisohjeistus

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia. Siinä kuvataan kappaleiden 1–26 soveltamista, ja sen sitovuus on sama kuin IFRS-standardin muiden osien.

B1 Tähän liitteeseen sisältyvät esimerkit kuvaavat kuvitteellisia tilanteita. Vaikka joitakin esimerkkeihin liittyviä näkökohtia saattaa esiintyä todellisissa tosiseikastoissa, IFRS 10:tä sovellettaessa pitää arvioida kaikkia tiettyyn tosiseikastoon kuuluvia asioita ja olosuhteita.

MÄÄRÄYSVALLAN ARVIOIMINEN

B2 Sen ratkaisemiseksi, onko sijoittajalla määräysvalta sijoituskohteessa, sen on arvioitava, toteutuvatko kaikki seuraavat seikat sen osalta:

- (a) sillä on sijoituskohdetta koskeva valta;
- (b) olemalla osallisena sijoituskohteessa se altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon; ja
- (c) se pystyy käyttämään sijoituskohdetta koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamansa tuoton määrään.

B3 Seuraavien tekijöiden tarkastelusta saattaa olla apua tätä ratkaisua tehtäessä:

- (a) sijoituskohteen tarkoitus ja rakenne (ks. kappaleet B5–B8);
- (b) mitkä ovat merkitykselliset toiminnot ja kuinka tehdään näitä toimintoja koskevia päätöksiä (ks. kappaleet B11–B13);
- (c) tuottavatko sijoittajalla olevat oikeudet sille tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja (ks. kappaleet B14–B54);
- (d) onko sijoittaja osallistumalla sijoituskohteeseen altistunut sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon (ks. kappaleet B55–B57); ja
- (e) pystyykö sijoittaja käyttämään sijoituskohdetta koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamansa tuoton määrään (ks. kappaleet B58–B72).

B4 Arvioidessaan sijoituskohdetta koskevaa määräysvaltaa sijoittajan on tarkasteltava sen suhteen luonnetta, joka sillä on muiden osapuolten kanssa (ks. kappaleet B73–B75).

Sijoituskohteen tarkoitus ja rakenne

B5 Arvioidessaan sijoituskohdetta koskevaa määräysvaltaa sijoittajan on tarkasteltava sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta tunnistaakseen, mitkä ovat merkitykselliset toiminnot, kuinka tehdään merkityksellisiä toimintoja koskevia päätöksiä, kuka pystyy tarkasteluhetkellä ohjaamaan näitä toimintoja ja kuka saa tuoton näistä toiminnoista.

B6 Sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta tarkasteltaessa voi olla selvää, että sijoituskohdetta koskeva määräysvalta perustuu sellaisiin oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, jotka tuottavat haltijalleen suhteellisia äänioikeuksia, esimerkiksi sijoituskohteen kantaosakkeisiin. Ellei päätöksentekoa muuttavia lisäjärjestelyjä ole, määräysvaltaa arvioidessa keskitytään tässä tapauksessa siihen, mikä osapuoli mahdollisesti pystyy toteuttamaan riittävän suuren määrän äänioikeuksia pystyäkseen päättämään sijoituskohteen liiketoiminnan ja rahoituksen periaatteista (ks. kappaleet B34–B50). Selvimmissä tapauksissa sijoittajalla, jolla on enemmistö näistä äänioikeuksista, on määräysvalta sijoituskohteessa, ellei mitään muita tekijöitä esiinny.

- B7 Sen ratkaisemiseksi, onko sijoittajalla monimutkaisemmissa tapauksissa määräysvalta sijoituskohteessa, voi olla tarpeellista tarkastella joitakin tai kaikkia kappaleessa B3 mainittuja muita tekijöitä.
- B8 Sijoituskohde voi olla rakennettu siten, etteivät äänioikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä, kenellä on määräysvalta sijoituskohteessa, esimerkiksi kun äänioikeudet liittyvät vain hallinnollisiin tehtäviin ja merkityksellisiä toimintoja ohjataan sopimukseen perustuvien järjestelyjen avulla. Tällaisissa tapauksissa sijoittajan on sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta tarkastellessaan otettava huomioon myös riskit, joille sijoituskohteen on ollut tarkoitus altistaa, riskit, jotka sen on ollut tarkoitus siirtää eteenpäin osapuolille, jotka ovat osallisina sijoituskohteessa, sekä se, altistuuko sijoittaja joillekin tai kaikille näistä riskeistä. Riskien tarkastelu ei kata vain tappioriskiä vaan myös voiton mahdollisuuden.

Valta

- B9 Jotta sijoittajalla olisi sijoituskohdetta koskeva valta, sillä täytyy olla olemassa olevia oikeuksia, jotka tarkasteluhetkellä tuottavat sille kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja. Valtaa arvioitaessa on otettava huomioon vain tosiasialliset oikeudet sekä oikeudet, jotka eivät ole suojaavia (ks. kappaleet B22–B28).
- B10 Sen ratkaiseminen, onko sijoittajalla valta, riippuu merkityksellisistä toiminnoista, siitä kuinka merkityksellisiä toimintoja koskevia päätöksiä tehdään, sekä oikeuksista, joita sijoittajalla ja muilla osapuolilla on sijoituskohteeseen nähden.

Merkitykselliset toiminnot ja niiden ohjaaminen

- B11 Monissa sijoituskohteissa useilla erilaisilla liiketoimintaan ja rahoitukseen liittyvillä toiminnoilla on merkittävä vaikutus niiden tuottoon. Esimerkkejä toiminnoista, jotka olosuhteista riippuen voivat olla merkityksellisiä toimintoja, ovat seuraavat niihin kuitenkin rajoittumatta:

- (a) tavaroiden tai palvelujen myyminen ja ostaminen;
- (b) rahoitusvarojen hallinnointi niiden voimassaoloaikana (myös laininlyöntien tapahtuessa);
- (c) omaisuserien valitseminen, hankkiminen tai luovuttaminen;
- (d) uusia tuotteita tai prosesseja koskeva tutkimus ja kehittäminen; ja
- (e) rahoitusrakenteesta päättäminen tai rahoituksen hankkiminen.

- B12 Esimerkkejä merkityksellisiä toimintoja koskevista päätöksistä ovat seuraavat niihin kuitenkin rajoittumatta:

- (a) sijoituskohteen liiketoimintaa ja pääomaa koskevien päätösten tekeminen, budjetit mukaan lukien; ja
- (b) sijoituskohteen johtoon kuuluvien avainhenkilöiden tai sen palveluntuottajien nimittäminen ja palkitseminen ja näiden palvelujen tai työsuhteen lopettaminen.

- B13 Joissakin tilanteissa toiminnot, jotka toteutetaan ennen ja jälkeen tietyn olosuhteiden muodostaman kokonaisuuden syntymistä tai tietyn tapahtuman toteutumista, voivat olla merkityksellisiä toimintoja. Kun kaksi tai useampi sijoittaja pystyy tarkasteluhetkellä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja ja kyseiset toiminnot toteutuvat eri ajankohtina, sijoittajien on ratkaistava, mikä niistä pystyy ohjaamaan toimintoja, joilla on merkittävin vaikutus tuottoon, ja tämän on tapahduttava yhdenmukaisesti samanaikaisten päätöksentekooikeuksien tarkastelun kanssa (ks. kappale 13). Sijoittajien tulee tehdä tämä arviointi uudelleen ajan kuluessa, jos merkitykselliset tosiseikat tai olosuhteet muuttuvat.

Esimerkkejä soveltamisesta

Esimerkki 1

Kaksi sijoittajaa muodostaa sijoituskohteen lääkkeen kehittämistä ja markkinointia varten. Toinen sijoittaja vastaa lääkkeen kehittämisestä ja sääntelytalon hyväksynnän hankkimisesta — tähän kuuluu, että se pystyy tekemään yksipuolisesti kaikki tuotteen kehittämiseen ja sääntelytalon hyväksynnän hankkimiseen liittyvät päätökset. Kun sääntelytaho on hyväksynyt tuotteen, toinen sijoittaja valmistaa ja markkinoi sitä – tämä sijoittaja pystyy tekemään yksipuolisesti kaikki valmistusta ja markkinointia koskevat päätökset projektissa. Jos kaikki toiminnot – kehittäminen ja sääntelytalon hyväksynnän hankkiminen samoin kuin lääkkeen valmistus ja markkinointi – ovat merkityksellisiä toimintoja, kunkin sijoittajan pitää ratkaista, pystyykö se ohjaamaan toimintoja, joilla on merkittävin vaikutus sijoituskohteen tuottoon. Näin ollen kummankin sijoittajan pitää harkita, onko kehittäminen ja sääntelytalon hyväksymisen hankkiminen vai lääkkeen valmistus ja markkinointi se toiminto, jolla on merkittävin vaikutus sijoituskohteen tuottoon ja pystyykö se ohjaamaan kyseistä toimintoa. Ratkaistessaan, kummalla sijoittajalla on valta, sijoittajat tarkastelevat:

- (a) sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta;

- (b) tekijöitä, jotka määräävät katteen, liikevaihdon ja sijoituskohteen arvon samoin kuin lääkkeen arvon;
- (c) sitä, mikä vaikutus sijoituskohteen tuottoon johtuu kunkin sijoittajan päätöksentekovaltuuksista, jotka koskevat kohdassa (b) tarkoitettuja tekijöitä; ja
- (d) sijoittajien altistumista tuoton vaihtelulle.

Tässä nimenomaisessa esimerkissä sijoittajat tarkastelisivat myös:

- (e) sääntelytaholta saatavan hyväksynnän epävarmuutta ja sen hankkimisesta aiheutuvia ponnistuksia (ottaen huomioon sen, kuinka hyvin sijoittaja on aiemmin menestynyt kehittäessään lääkkeitä ja hankkiessaan niille sääntelytahon hyväksynnän); ja
- (f) sitä, kummalla sijoittajalla on määräysvalta lääkkeeseen, kun kehittämisvaihe on hoidettu menestyksekkäästi.

Esimerkki 2

Luodaan sijoitusväline (sijoituskohde), joka rahoitetaan sijoittajan (vieraan pääoman sijoittaja) hallussa olevalla vieraan pääoman ehtoisella instrumentilla sekä useiden muiden sijoittajien hallussa olevilla oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla. Oman pääoman siivun on tarkoitus kantaa sijoituskohteen ensimmäiset tappiot ja saada mahdollinen jäännöstuotto. Yksi oman pääoman sijoittajista, jolla on 30 prosentin osuus omasta pääomasta, toimii myös varainhoitajana. Sijoituskohde käyttää saamansa maksut rahoitusvaroista koostuvan salkun ostamiseen ja näin altistuu luottoriskille, joka liittyy varoja koskevien pääoma- ja korkomaksujen mahdolliseen laiminlyöntiin. Transaktiota markkinoidaan vieraan pääoman sijoittajalle sijoituksena, johon liittyy erittäin vähän salkkuun kuuluvia varoja koskevaan mahdolliseen laiminlyöntiin liittyvää luottoriskiä, mikä johtuu kyseisten varojen luonteesta ja siitä, että oman pääoman siivun on tarkoitus kantaa sijoituskohteen ensimmäiset tappiot. Sijoituskohteen tuottoon vaikuttaa merkittävästi sen varoista muodostuvan salkun hallinnointi, johon kuuluu varojen valintaa, hankkimista ja luovuttamista koskevia päätöksiä salkkua koskevien suuntaviivojen mukaisesti sekä hallinnointi salkkuun kuuluviin varoihin kohdistuvien laiminlyöntien tapahtuessa. Varainhoitaja hallinnoi kaikkia näitä toimintoja, kunnes laiminlyönnit saavuttavat tietyn osuuden salkun arvosta (ts. kun salkun arvo on sellainen, että sijoituskohteen oman pääoman siivu on kulutettu). Siitä alkaen varoja hallinnoi ulkopuolinen omaisuudenhoitaja vieraan pääoman sijoittajan ohjeiden mukaisesti. Sijoituskohteen varoista koostuvan salkun hallinnointi on sijoituskohteen merkityksellinen toiminto. Varainhoitaja pystyy ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja, kunnes varat, joihin kohdistuu laiminlyönnejä, ylittävät tietyn osuuden salkun arvosta; vieraan pääoman sijoittaja pystyy ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja sitten, kun varat, joihin kohdistuu laiminlyönnejä, ylittävät määrätyn osuuden salkun arvosta. Varainhoitajan ja vieraan pääoman sijoittajan pitää kummankin ratkaista, pystyvätkö ne ohjaamaan toimintoja, joilla on *merkittävin* vaikutus sijoituskohteen tuottoon, mihin kuuluu, että tarkastellaan sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta sekä kunkin osapuolen altistumista tuoton vaihtelulle.

Oikeudet, jotka tuottavat sijoittajalle sijoituskohdetta koskevan vallan

- B14 Valta syntyy oikeuksista. Jotta sijoittajalla olisi sijoituskohdetta koskeva valta, sillä täytyy olla olemassa olevia oikeuksia, jotka tarkasteluhetkellä tuottavat sille kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja. Oikeudet, jotka voivat tuottaa sijoittajalle vallan, saattavat olla erilaisia eri sijoituskohteissa.
- B15 Esimerkkejä oikeuksista, jotka joko yksin tai yhdessä voivat tuottaa sijoittajalle vallan, ovat seuraavat niihin kuitenkin rajoittumatta:
- (a) sijoituskohdetta koskevien äänioikeuksien (tai potentiaalisten äänioikeuksien) muodossa olevat oikeudet (ks. kappaleet B34–B50);
 - (b) oikeudet nimittää tai asettaa uudelleen tehtävänsä tai poistaa asemastaan sijoituskohteen johtoon kuuluvia avainhenkilöitä, jotka pystyvät ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja;
 - (c) oikeudet nimittää tehtävään tai poistaa asemastaan toinen yhteisö, joka ohjaa merkityksellisiä toimintoja;
 - (d) oikeudet ohjata sijoituskohdetta ryhtymään liiketoimiin sijoittajan hyödyksi tai kieltää tällaisiin liiketoimiin tehtävät muutokset; ja
 - (e) muut oikeudet (kuten hallinnointisopimuksessa määrätty päätöksenteko-oikeudet), jotka tuottavat haltijalleen kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja.
- B16 Yleensä kun sijoituskohteella on erilaisia liiketoimintaan ja rahoitukseen kuuluvia toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus sen tuottoon ja kun näitä toimintoja koskevaa tosiasiallista päätöksentekoa tarvitaan jatkuvasti, juuri äänioikeudet tai muut vastaavat oikeudet tuottavat sijoittajalle vallan joko yksin tai yhdessä muiden järjestelyjen kanssa.
- B17 Silloin kun äänioikeuksilla ei voi olla merkittävää vaikutusta sijoituskohteen tuottoon, esimerkiksi kun äänioikeudet liittyvät yksinomaan hallinnollisiin tehtäviin ja sopimuksiin perustuvat järjestelyt määräävät merkityksellisten toimintojen ohjaamisesta, sijoittajan pitää arvioida näitä sopimuksiin perustuvia järjestelyjä ratkaistakseen, riittävätkö sen

oikeudet tuottamaan sille sijoituskohdetta koskevan vallan. Ratkaistakseen, riittävätkö sen oikeudet tuottamaan sille vallan, sijoittajan on tarkasteltava sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta (ks. kappaleet B5–B8) sekä kappaleiden B51–B54 vaatimuksia yhdessä kappaleiden B18–B20 kanssa.

- B18 Joissakin olosuhteissa saattaa olla vaikeaa ratkaista, riittävätkö sijoittajan oikeudet tuottamaan sille sijoituskohdetta koskevan vallan. Jotta valtaa pystyttäisiin arvioimaan tällaisissa tapauksissa, sijoittajan on tarkasteltava näyttöä, joka koskee sitä, pystyykö se käytännössä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja yksipuolisesti. Huomioon otetaan seuraavat seikat – niihin kuitenkin rajoittumatta – jotka tarkasteltuina yhdessä sen oikeuksien sekä kappaleissa B19 ja B20 tarkoitettujen viitteiden kanssa saattavat antaa näyttöä siitä, että sijoittajan oikeudet riittävät tuottamaan sille sijoituskohdetta koskevan vallan.
- (a) Sijoittaja voi, ilman että sillä on sopimukseen perustuvaa oikeutta tähän, nimittää sijoituskohteen johtoon kuuluvat avainhenkilöt, jotka pystyvät ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja, tai hyväksyä tällaiset nimitykset.
 - (b) Sijoittaja voi, ilman että sillä on sopimukseen perustuvaa oikeutta tähän, ohjata sijoituskohdetta ryhtymään merkittäviin liiketoimiin sijoittajan hyödyksi tai kieltämään tällaisiin liiketoimiin tehtävät muutokset.
 - (c) Sijoittaja voi dominoida joko nimitysprosessia, jossa valitaan sijoituskohteen hallintoelimen jäsenet, tai valtuutusten saantia muilta äänioikeuksien haltijoilta.
 - (d) Sijoituskohteen johtoon kuuluvat avainhenkilöt kuuluvat sijoittajan lähipiiriin (esimerkiksi sijoituskohteen ja sijoittajan toimitusjohtaja on sama henkilö).
 - (e) Enemmistö sijoituskohteen hallintoelimen jäsenistä kuuluu sijoittajan lähipiiriin.
- B19 Joskus voi olla viitteitä siitä, että sijoittajalla on erityinen suhde sijoituskohteeseen, mikä viittaa siihen, että sijoittajan osuus sijoituskohteessa on muutakin kuin passiivinen. Yksittäisen viitteen tai tietyn useammasta viitteestä muodostuvan kokonaisuuden esiintyminen ei välttämättä tarkoita, että vallan kriteeri täyttyisi. Se, että osuus sijoituskohteessa on muutakin kuin passiivinen, saattaa kuitenkin viitata siihen, että sijoittajalla on muita asiaan liittyviä oikeuksia, jotka riittävät tuottamaan sille vallan tai antamaan näyttöä sijoituskohdetta koskevasta olemassa olevasta vallasta. Esimerkiksi seuraavat seikat viittaavat siihen, että sijoittajalla on muutakin kuin passiivinen osuus sijoituskohteessa, ja ne saattavat yhdessä toisten oikeuksien kanssa viitata valtaan.
- (a) Sijoituskohteen johtoon kuuluvat avainhenkilöt, jotka pystyvät ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja, ovat sijoittajan senhetkisiä tai entisiä työntekijöitä.
 - (b) Sijoituskohteen toiminnot ovat riippuvaisia sijoittajasta, kuten seuraavissa tilanteissa:
 - (i) Sijoituskohde on riippuvainen siitä, että sijoittaja rahoittaa merkittävän osan sen toiminnoista.
 - (ii) Sijoittaja takaa merkittävän osan sijoituskohteen velvoitteista.
 - (iii) Sijoituskohde on riippuvainen sijoittajasta ratkaisevien palveluiden, teknologian, tarvikkeiden tai raaka-ainesten osalta.
 - (iv) Sijoittajalla on määräysvalta sellaisiin omaisuususeriin kuin lisensseihin tai tavaramerkkeihin, jotka ovat sijoituskohteen toiminnan kannalta ratkaisevia.
 - (v) Sijoituskohde on riippuvainen sijoittajasta johtoon kuuluvien avainhenkilöiden osalta, esimerkiksi kun sijoittajan henkilöstöllä on erityistä tietoa sijoituskohteen toiminnasta.
 - (c) Sijoittaja on mukana merkittävässä osassa sijoituskohteen toimintoja tai ne toteutetaan sijoittajan puolesta.
 - (d) Osallistumalla sijoituskohteeseen sijoittaja altistuu sijoituskohteen tuotolle tai on oikeutettu sen tuottoon suhteettomasti suuremmassa määrin kuin sen äänioikeudet tai muut oikeudet tarkoittavat. Voi esimerkiksi olla sellainen tilanne, jossa sijoittaja on oikeutettu enempään kuin puoleen sijoituskohteen tuotosta tai altistuu enemmän kuin puolelle sen tuotosta mutta omistaa alle puolet sijoituskohteen äänioikeuksista.
- B20 Mitä enemmän sijoittaja altistuu sijoituskohteen tuoton vaihtelulle tai on oikeutettu sen tuoton vaihteluun osallistumalla sijoituskohteeseen, sitä suurempi kannustin tämä on sijoittajalle sellaisten oikeuksien hankkimiseen, jotka riittävät tuottamaan sille vallan. Suuri altistuminen tuoton vaihtelulle on sen vuoksi viite siitä, että sijoittajalla saattaa olla valta. Sijoittajan altistumisen suuruus ei kuitenkaan itsessään ratkaise, onko sijoittajalla sijoituskohdetta koskeva valta.

B21 Kun kappaleessa B18 esitettyjä tekijöitä ja kappaleissa B19 ja B20 esitettyjä viitteitä tarkastellaan yhdessä sijoittajan oikeuksien kanssa, on painotettava enemmän kappaleessa B18 kuvattua näyttöä vallasta.

Tosiasialliset oikeudet

B22 Kun sijoittaja arvioi, onko sillä valta, se ottaa huomioon vain sijoituskohdetta koskevat tosiasialliset oikeudet (jotka on sillä itsellään ja muilla). Jotta oikeus olisi tosiasiallinen, sen haltijan täytyy pystyä käytännössä toteuttamaan kyseinen oikeus.

B23 Sen ratkaiseminen, ovatko oikeudet tosiasiallisia, vaatii harkintaa, jossa otetaan huomioon kaikki tosiseikat ja olosuhteet. Tätä ratkaisua tehtäessä huomioon otettaviin tekijöihin kuuluvat seuraavat niihin kuitenkin rajoittumatta:

(a) Onko olemassa mitään esteitä (taloudellisia tai muita), jotka estävät haltijaa (tai haltijoita) toteuttamasta oikeuksiaan. Esimerkkejä tällaisista esteistä seuraavat niihin kuitenkin rajoittumatta:

(i) taloudelliset seuraamukset ja kannustimet, jotka estäisivät haltijaa toteuttamasta oikeuksiaan (tai saisivat sen luopumaan niiden toteuttamisesta).

(ii) toteutus- tai vaihtohinta, joka muodostaa taloudellisen esteen, joka estäisi haltijaa toteuttamasta oikeuksiaan (tai saisi sen luopumaan niiden toteuttamisesta).

(iii) ehdot, joiden vuoksi oikeuksien toteuttaminen olisi epätodennäköistä, esimerkiksi toteuttamisaikaa tiukasti rajoittavat ehdot.

(iv) sellaisen nimenomaisen, kohtuullisen mekanismin puuttuminen sijoituskohteen perustamisasikirjoista tai sovellettavista säädöksistä tai määräyksistä, joka sallisi haltijan toteuttaa oikeutensa.

(v) oikeuksien haltijan kyvyttömyys hankkia oikeuksiensa toteuttamiseksi tarvittava informaatio.

(vi) toiminnalliset esteet tai kannustimet, jotka estäisivät haltijaa toteuttamasta oikeuksiaan (tai saisivat sen luopumaan niiden toteuttamisesta) (esimerkiksi se, ettei ole muita hallinnoijia, jotka haluaisivat tai pystyisivät tuottamaan erikoistuneita palveluja tai tuottamaan palvelut ja ottamaan hoidettavakseen nykyisen hallinnoijan muita osuuksia).

(vii) säädöksiin tai määräyksiin perustuvat vaatimukset, jotka estävät haltijaa toteuttamasta oikeuksiaan (esimerkiksi kun ulkomaisen sijoittajan on kielletty toteuttaa oikeuksiaan).

(b) Kun oikeuksien toteuttaminen edellyttää useamman kuin yhden osapuolen hyväksyntää tai kun oikeudet ovat useamman kuin yhden osapuolen hallussa, se, onko olemassa mekanismia, joka tuottaa näille osapuolille kyvyn käytännössä toteuttaa oikeutensa yhdessä, jos ne haluavat tehdä näin. Jos tällaista mekanismia ei ole, tämä on viitteenä siitä, etteivät oikeudet mahdollisesti ole tosiasiallisia. Mitä useamman osapuolen täytyy sopia oikeuksien toteuttamisesta, sitä epätodennäköisemmin kyseiset oikeudet ovat tosiasiallisia. Hallitus, jonka jäsenet ovat riippumattomia päätöksentekijästä, voi kuitenkin toimia mekanismina, jonka avulla lukuisat sijoittajat toimivat yhdessä toteuttaessaan oikeuksiaan. Sen vuoksi päätösvallan poistamisoikeudet, jotka ovat riippumattoman hallituksen toteutettavissa, ovat tosiasiallisia todennäköisemmin kuin jos samat oikeudet olisivat suuren sijoittajajoukon yksittäin toteutettavissa.

(c) Hyötyisivätkö osapuoli tai osapuolet, joiden hallussa oikeudet ovat, näiden oikeuksien käyttämisestä. Esimerkiksi osapuolen, jolla on potentiaalisia äänioikeuksia sijoituskohteessa (ks. kappaleet B47–B50), on tarkasteltava instrumentin toteutus- tai vaihtohintaa. Potentiaalisten äänioikeuksien ehdot ovat todennäköisemmin tosiasiallisia, kun instrumentti on plusoptio (*in the money*) tai sijoittaja muista syistä (esim. realisoimalla sijoittajan ja sijoituskohteen välisiä synergioita) hyötyisi instrumentin toteuttamisesta tai vaihtamisesta.

B24 Jotta oikeudet olisivat tosiasiallisia, niiden pitää myös olla toteutettavissa, kun tarvitaan merkityksellisten toimintojen ohjaamista koskevia päätöksiä. Ollakseen tosiasiallisia oikeuksien pitää yleensä olla toteutettavissa tarkasteluhetkellä. Joskus oikeudet saattavat kuitenkin olla tosiasiallisia, vaikkeivät ne olisi tarkasteluhetkellä toteutettavissa.

Esimerkkejä soveltamisesta

Esimerkki 3

Sijoituskohteella on vuosittain yhtiökokous, jossa tehdään merkityksellisten toimintojen ohjaamista koskevia päätöksiä. Seuraava aikataulun mukainen yhtiökokous pidetään kahdeksan kuukauden kuluttua. Osakkeenomistajat, joilla yksin tai yhdessä on vähintään 5 prosenttia äänioikeuksista, voivat kuitenkin kutsua koolle ylimääräisen kokouksen muuttaakseen merkityksellisiä toimintoja koskevia voimassaolevia periaatteita, mutta asiasta on ilmoitettava etukäteen muille osakkaille, ja tämä tarkoittaa, ettei tällaista kokousta voida pitää ennen kuin on kulunut vähintään 30 päivää. Merkityksellisiä toimintoja koskevia periaatteita voidaan muuttaa vain ylimääräisissä tai aikataulun mukaisissa yhtiökokouksissa. Tämä koskee myös olennaisia varojen myyntejä samoin kuin merkittävien sijoitusten tekemistä tai luovuttamista.

Edellä esitetty tosiseikasto koskee seuraavassa kuvattuja esimerkkejä 3A–3D. Kutakin esimerkkiä tarkastellaan erikseen.

Esimerkki 3A

Sijoittajalla on enemmistö äänioikeuksista sijoituskohteessa. Sijoittajan äänioikeudet ovat tosiasiallisia, koska sijoittaja pystyy tekemään merkityksellisten toimintojen ohjaamista koskevia päätöksiä, kun niitä tarvitaan. Se, että kestää 30 päivää ennen kuin sijoittaja pystyy toteuttamaan äänioikeutensa, ei estä sitä, että sijoittaja pystyy tarkasteluhetkellä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja siitä hetkestä alkaen, kun se hankkii osakeomistuksen.

Esimerkki 3B

Sijoittaja on osapuolena sijoituskohteen osakkeiden enemmistön hankkimista koskevassa termiinisopimuksessa. Termiinisopimuksen toteuttamispäivä on 25 päivän kuluttua. Nykyiset osakkeenomistajat eivät pysty muuttamaan merkityksellisiä toimintoja koskevia olemassa olevia periaatteita, koska ylimääräistä kokousta ei voida pitää ennen kuin on kulunut vähintään 30 päivää, ja tällöin termiinisopimus on jo toteutettu. Täten sijoittajalla on oikeuksia, jotka perimmältään vastaavat edellä esimerkissä 3A tarkoitettuja enemmistöomistajan oikeuksia (ts. sijoittaja, joka on termiinisopimuksen haltija, voi tehdä merkityksellisten toimintojen ohjaamista koskevia päätöksiä, kun niitä tarvitaan). Sijoittajan termiinisopimus on tosiasiallinen oikeus, joka tuottaa sijoittajalle tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja jopa ennen termiinisopimuksen toteuttamista.

Esimerkki 3C

Sijoittajalla on sijoituskohteen osake-enemmistön hankkimista koskeva tosiasiallinen optio, joka on toteutettavissa 25 päivän kuluttua ja on selvästi plusoptio. Johtopäätös on sama kuin esimerkissä 3B.

Esimerkki 3D

Sijoittaja on osapuolena sijoituskohteen osake-enemmistön hankkimista koskevassa termiinisopimuksessa, ja sillä ei ole muita tähän liittyviä oikeuksia sijoituskohteeseen nähden. Termiinisopimuksen toteuttamispäivä on kuuden kuukauden kuluttua. Toisin kuin edellä olevissa esimerkeissä, sijoittaja ei pysty tarkasteluhetkellä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja. Nykyiset osakkeenomistajat pystyvät tarkasteluhetkellä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja, koska ne voivat muuttaa merkityksellisiä toimintoja koskevia olemassa olevia periaatteita ennen kuin termiinisopimus toteutetaan.

B25 Muiden osapuolten käytettävissä olevat tosiasialliset oikeudet voivat estää sijoittajaa käyttämästä määräysvaltaa sijoituskohteessa, johon nämä oikeudet liittyvät. Tällaiset tosiasialliset oikeudet eivät edellytä, että niiden haltijat pystyisivät tekemään aloitteita päätöksistä. Niin kauan kuin oikeudet eivät ole pelkästään suojaavia (ks. kappaleet B26–B28), muilla osapuolilla olevat tosiasialliset oikeudet saattavat estää sijoittajaa käyttämästä määräysvaltaa sijoituskohteessa, vaikka oikeudet tuottaisivat haltijoilleen tarkasteluhetkellä vain kyvyn hyväksyä tai torjua merkityksellisiä toimintoja koskevia päätöksiä.

Suojaavat oikeudet

B26 Arvioidessaan, tuottavatko oikeudet sijoittajalle sijoituskohdetta koskevan vallan, sijoittajan on arvioitava, ovatko sen oikeudet ja muilla olevat oikeudet suojaavia oikeuksia. Suojaavat oikeudet liittyvät perustavanlaatuisiin muutoksiin sijoituskohteen toiminnoissa tai koskevat poikkeuksellisia olosuhteita. Kaikki oikeudet, jotka koskevat poikkeuksellisia olosuhteita tai riippuvat tapahtumista, eivät kuitenkaan ole suojaavia (ks. kappaleet B13 ja B53).

B27 Koska suojaavien oikeuksien tarkoituksena on suojata haltijansa oikeuksia antamatta kyseiselle osapuolelle valtaa siihen sijoituskohteeseen nähden, johon nämä oikeudet liittyvät, sijoittajalla, jolla on vain suojaavia oikeuksia, ei voi olla valtaa, eikä se voi estää sitä, että toisella osapuolella on sijoituskohdetta koskeva valta (ks. kappale 14).

B28 Esimerkkejä suojaavista oikeuksista ovat seuraavat niihin kuitenkin rajoittumatta:

- (a) luotonantajan oikeus rajoittaa luotonantajan ryhtymistä toimiin, jotka voisivat merkittävästi muuttaa luotonantajan luottoriskiä luotonantajan vahingoksi.
- (b) sijoituskohteessa määräysvallattoman omistajan osuutta hallitsevan osapuolen oikeus hyväksyä investointi, joka on tavanomaisessa liiketoiminnassa tarvittavaa suurempi, tai hyväksyä oman tai vieraan pääoman ehtoisen instrumenttien liikkeeseenlasku.
- (c) luotonantajan oikeus takavarikoida luotonantajan varoja, jos tämä ei täytä tiettyjä lainan takaisinmaksuun liittyviä ehtoja.

Franchising

B29 Franchising-sopimus, jonka mukaan sijoituskohde on franchising-oikeuden saaja, tuottaa usein franchising-oikeuden antajalle oikeuksia, joiden tarkoituksena on suojata franchising-oikeuden kohteena olevaa brändiä. Tyypillisesti franchising-sopimukset tuottavat franchising-oikeuden antajille joitakin päätöksentekooikeuksia, jotka koskevat franchising-oikeuden saajan toimintoja.

- B30 Franchising-oikeuden antajien oikeudet eivät yleensä rajoita muiden osapuolten oikeutta tehdä päätöksiä, joilla voi olla merkittävä vaikutus franchising-oikeuden saajan tuottoon. Franchising-sopimukseen sisältyvät franchising-oikeuden antajan oikeudet eivät myöskään välttämättä tuota franchising-oikeuden antajalle tarkasteluhetkellä kykyä ohjata toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus franchising-oikeuden saajan tuottoon.
- B31 On tarpeellista erottaa toisistaan tarkasteluhetkellä olemassa oleva kyky tehdä päätöksiä, jotka merkittävästi vaikuttavat franchising-oikeuden saajan tuottoon, ja kyky tehdä päätöksiä, jotka suojaavat franchising-oikeuden kohteena olevaa brändiä. Franchising-oikeuden antajalla ei ole franchising-oikeuden saajaa koskevaa valtaa, jos muilla osapuolilla on olemassa olevia oikeuksia, jotka tarkasteluhetkellä tuottavat niille kyvyn ohjata franchising-oikeuden saajan merkityksellisiä toimintoja.
- B32 Tekemällä franchising-sopimuksen franchising-oikeuden saaja on tehnyt yksipuolisen päätöksen siitä, että se toteuttaa liiketoimintaansa franchising-sopimuksen ehtojen mukaisesti mutta omaan lukuunsa.
- B33 Määräysvalta, joka koskee sellaisia perustavanlaatuisia päätöksiä kuin franchising-oikeuden saajan juridista muotoa ja sen rahoitusrakennetta, voi olla muilla osapuolilla kuin franchising-oikeuden antajalla, ja tällä voi olla merkittävä vaikutus franchising-oikeuden saajan tuottoon. Mitä vähemmän franchising-oikeuden antaja antaa taloudellista tukea ja mitä vähemmän se altistuu franchising-oikeuden saajan tuoton vaihtelulle, sitä todennäköisemmin franchising-oikeuden antajalla on vain suojaavia oikeuksia.

Äänioikeudet

- B34 Usein sijoittaja pystyy tarkasteluhetkellä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja äänioikeuksien tai vastaavanlaisten oikeuksien perusteella. Sijoittaja tarkastelee tähän osioon (kappaleet B35–B50) sisältyviä vaatimuksia, jos sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja ohjataan äänioikeuksien perusteella.

Valta ja enemmistö äänioikeuksista

- B35 Sijoittajalla, jolla on yli puolet sijoituskohteen äänioikeuksista, on valta seuraavissa tilanteissa, paitsi jos kappale B36 tai B37 tulee sovellettavaksi:

- (a) merkityksellisiä toimintoja ohjataan äänioikeuksien enemmistön haltijan antamilla äänillä; tai
- (b) enemmistö merkityksellisiä toimintoja ohjaavan hallintoelimen jäsenistä nimitetään äänioikeuksien enemmistön haltijan antamilla äänillä.

Enemmistö äänioikeuksista mutta ei valtaa

- B36 Jotta sijoittajalla, jolla on yli puolet sijoituskohteen äänioikeuksista, olisi sijoituskohdetta koskeva valta, äänioikeuksien täytyy olla tosiasiallisia kappaleiden B22–B25 mukaisesti ja niiden täytyy tuottaa sijoittajalle tarkasteluhetkellä kyky ohjata merkityksellisiä toimintoja, mikä usein tapahtuu päättämällä toiminnan ja rahoituksen periaatteista. Jos toisella yhteisöllä on olemassa olevia oikeuksia, jotka tuottavat kyseiselle yhteisölle kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja, eikä kyseinen yhteisö ole sijoittajan agentti, sijoittajalla ei ole sijoituskohdetta koskevaa valtaa.

- B37 Sijoittajalla ei ole sijoituskohdetta koskevaa valtaa, vaikka sillä olisi enemmistö äänioikeuksista sijoituskohteessa, kun nämä äänioikeudet eivät ole tosiasiallisia. Esimerkiksi sijoittajalla, jolla on yli puolet äänioikeuksista sijoituskohteessa, ei voi olla valtaa, jos merkitykselliset toiminnot ovat julkisen vallan, oikeusistuimen, hallinnoijan, konkurssitoimitusajan, selvitysmiehen tai sääntelyelimen ohjauksessa.

Valta ilman äänioikeuksien enemmistöä

- B38 Sijoittajalla voi olla valta, vaikka sillä ei olisi enemmistöä sijoituskohteen äänioikeuksista. Sijoittajalla voi olla valta ilman äänioikeuksien enemmistöä esimerkiksi perustuen:

- (a) sijoittajan ja muiden äänioikeuksien haltijoiden väliseen sopimukseen perustuvaan järjestelyyn (ks. kappale B39);
- (b) muista sopimukseen perustuvista järjestelyistä johtuviin oikeuksiin (ks. kappale B40);
- (c) sijoittajan äänioikeuksiin (ks. kappaleet B41–B45);
- (d) potentiaaliin äänioikeuksiin (ks. kappaleet B47–B50); tai
- (e) kohtien (a)–(d) yhdistelmään.

Sopimukseen perustuva järjestely muiden äänioikeuksien haltijoiden kanssa

B39 Sijoittajan ja muiden äänioikeuksien haltijoiden välinen sopimukseen perustuva järjestely voi tuottaa sijoittajalle oikeuden käyttää äänioikeuksia, jotka riittävät tuottamaan sille vallan, vaikkei sijoittajalla ilman sopimukseen perustuvaa järjestelyä olisi äänioikeuksia, jotka riittävät tuottamaan sille vallan. Sopimukseen perustuva järjestely saattaisi kuitenkin varmistaa, että sijoittaja pystyy ohjaamaan riittävän monta muuta äänioikeuden haltijaa äänestämään niin, että sijoittaja pystyy tekemään päätöksiä merkityksellisistä toiminnoista.

Muista sopimukseen perustuvista järjestelyistä johtuvat oikeudet

B40 Muut päätöksenteko-oikeudet voivat yhdessä äänioikeuksien kanssa tuottaa sijoittajalle tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja. Esimerkiksi sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määritetyt oikeudet voivat yhdessä äänioikeuksien kanssa riittää tuottamaan sijoittajalle tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata sijoituskohteen valmistusprosessia tai muita sen toimintaan tai rahoitukseen kuuluvia toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus sijoituskohteen tuottoon. Jos mitään muita oikeuksia ei ole, sijoituskohteen taloudellinen riippuvuus sijoittajasta (esimerkiksi tavarantoimittajan suhde tärkeimpään asiakkaaseen) ei kuitenkaan johda siihen, että sijoittajalla olisi sijoituskohdetta koskeva valta.

Sijoittajan äänioikeudet

B41 Sijoittajalla, jolla ei ole enemmistöä äänioikeuksista, on oikeudet, jotka riittävät tuottamaan sille vallan, kun se pystyy käytännössä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja yksipuolisesti.

B42 Arvioidessaan, riittävätkö sen äänioikeudet tuottamaan sille vallan, sijoittaja tarkastelee kaikkia tosiseikkoja ja olosuhteita, joihin kuuluvat:

(a) sijoittajan äänioikeuksia tuottavan omistuksen suuruus suhteessa muiden äänioikeuksien haltijoiden äänioikeuksia tuottavan omistuksen suuruuteen ja hajaantumiseen, ottaen huomioon, että:

(i) mitä enemmän äänioikeuksia sijoittajalla on, sitä todennäköisemmin sillä on olemassa olevia oikeuksia, jotka tuottavat sille tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja;

(ii) mitä enemmän äänioikeuksia sijoittajalla on suhteutettuna muihin äänioikeuksien haltijoihin, sitä todennäköisemmin sillä on olemassa olevia oikeuksia, jotka tuottavat sille tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja;

(iii) mitä useamman osapuolen pitäisi toimia yhdessä voittaakseen sijoittajan äänestyksessä, sitä todennäköisemmin sijoittajalla on olemassa olevia oikeuksia, jotka tuottavat sille tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja;

(b) sijoittajalla, muilla äänioikeuksien haltijoilla tai muilla osapuolilla olevat potentiaaliset äänioikeudet (ks. kappaleet B47–B50);

(c) muista sopimukseen perustuvista järjestelyistä johtuvat oikeudet (ks. kappale B40); ja

(d) mahdolliset muut tosiseikat ja olosuhteet, jotka viittaavat siihen, että sijoittaja pystyy tai ei pysty tarkasteluhetkellä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja, kun päätöksiä tarvitaan, mukaan lukien äänien jakautuminen aiemmissa yhtiökokouksissa.

B43 Kun merkityksellisten toimintojen ohjaaminen tapahtuu äänen enemmistön perusteella ja sijoittajalla on merkittävästi enemmän äänioikeuksia kuin yhdelläkään muulla äänioikeuksien haltijalla tai näiden järjestäytyneellä ryhmällä ja muut osakeomistukset ovat laajalle hajaantuneita, saattaa olla pelkästään kappaleissa 42(a)–(c) lueteltujen tekijöiden tarkastelun perusteella selvää, että sijoittajalla on sijoituskohdetta koskeva valta.

*Esimerkkejä soveltamisesta***Esimerkki 4**

Sijoittaja hankkii 48 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Loput äänioikeudet kuuluvat tuhansille osakkeenomistajille, joista yhdelläkään ei yksin ole enempää kuin 1 prosentti äänioikeuksista. Millään osakkeenomistajalla ei ole järjestelyjä, joiden mukaan ne konsultoisivat toisia tai tekisivät yhteisiä päätöksiä. Arvioidessaan, kuinka suuri osuus äänioikeuksista hankitaan, sijoittaja on muiden osakeomistusten suhteellisen suuruuden perusteella todennut, että 48 prosentin osuus riittäisi tuottamaan sille määräysvallan. Tässä tapauksessa sijoittaja tekee oman omistuksensa absoluuttisen suuruuden ja muiden osakeomistusten suhteellisen suuruuden perusteella johtopäätöksen, että sillä on riittävän määrävä ääniosuus vallan kriteerin täyttymiseksi ilman, että tarvitsee ottaa huomioon mitään muuta näyttöä vallasta.

Esimerkki 5

Sijoittajalla A on 40 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista, ja kahdellatoista muulla sijoittajalla on kullakin 5 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Osakassopimuksen mukaan sijoittajalla A on oikeus nimittää ja erottaa merkityksellisten toimintojen ohjaamisesta vastaava johto ja päättää sen palkitsemisesta. Sopimuksen muuttamiseen tarvitaan kahden kolmasosan enemmistö osakkeenomistajien äänistä. Tässä tapauksessa sijoittaja A tekee sen johtopäätöksen, etteivät sen omistuksen absoluuttinen suuruus ja muiden osakeomistusten suhteellinen suuruus yksin ole ratkaisevia päätettäessä riittävätkö sijoittajan oikeudet tuottamaan sille vallan. Sijoittaja A toteaa kuitenkin, että sillä oleva sopimukseen perustuva oikeus nimittää ja erottaa johto ja päättää sen palkitsemisesta riittää johtopäätökseen, että sillä on sijoituskohdetta koskeva valta. Sitä, ettei sijoittaja A mahdollisesti ole toteuttanut tätä oikeutta tai sitä, kuinka todennäköisesti sijoittaja A toteuttaa oikeutensa valita, nimittää tai erottaa johto, ei pidä ottaa huomioon arvioitaessa onko sijoittajalla A valta.

- B44 Toisissa tilanteissa voi olla yksinomaan kappaleissa B42(a)–(c) lueteltujen tekijöiden tarkastelun perusteella selvää, ettei sijoittajalla ole valta.

Esimerkki soveltamisesta**Esimerkki 6**

Sijoittajalla A on 45 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Kahdella muulla sijoittajalla on kummallakin 26 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Loput äänioikeudet kuuluvat kolmelle muulle osakkeenomistajalle, joilla kullakin on 1 prosentti. Muita päätöksentekoon vaikuttavia järjestelyjä ei ole. Tässä tapauksessa sijoittajan A ääniosuuden suuruus ja sen suhteellinen suuruus muihin osakeomistuksiin verrattuna riittävät johtopäätökseen, ettei sijoittajalla A ole valtaa. Vain kahden muun sijoittajan tarvitsisi toimia yhdessä pystyäkseen estämään sijoittajaa A ohjaamasta sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja.

- B45 Kappaleissa B42(a)–(c) luetellut seikat eivät mahdollisesti kuitenkaan yksin ole ratkaisevia. Jos sijoittajalle on näitä tekijöitä tarkasteltuaan epäselvää, onko sillä valta, sen on tarkasteltava muita tosiseikkoja ja olosuhteita, kuten sitä, ovatko muut osakkeenomistajat luonteeltaan passiivisia sen perusteella, kuinka äänet ovat jakautuneet aiemmissa yhtiökokouksissa. Tähän kuuluu kappaleessa B18 mainittujen tekijöiden ja kappaleissa B19 ja B20 mainittujen viitteiden arvioiminen. Mitä vähemmän sijoittajalla on äänioikeuksia ja mitä harvempien osapuolten tarvitsisi toimia yhdessä voittaakseen sijoittajan äänestyksessä, sitä enemmän painotettaisiin muita tosiseikkoja ja olosuhteita arvioitaessa sitä, riittävätkö sijoittajan äänioikeudet tuottamaan sille vallan. Kun kappaleissa B18–B20 tarkoitettuja tosiseikkoja ja olosuhteita tarkastellaan yhdessä sijoittajan oikeuksien kanssa, painotetaan enemmän kappaleessa B18 tarkoitettua näyttöä vallasta kuin kappaleissa B19 ja B20 tarkoitettuja viitteitä vallasta.

Esimerkkejä soveltamisesta**Esimerkki 7**

Sijoittajalla on 45 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Yhdellätoista muulla osakkeenomistajalla on kullakin 5 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Millään osakkeenomistajalla ei ole sopimukseen perustuvia järjestelyjä, joiden mukaan ne konsultoisivat toisia tai tekisivät yhteisiä päätöksiä. Tässä tapauksessa sijoittajan omistuksen absoluuttinen suuruus ja muiden osakeomistusten suhteellinen suuruus eivät yksin ole ratkaisevia päätettäessä, riittävätkö sijoittajan oikeudet tuottamaan sille sijoituskohdetta koskevan vallan. On tarkasteltava muita tosiseikkoja ja olosuhteita, jotka voivat antaa näyttöä siitä, että sijoittajalla on valta tai sillä ei ole valtaa.

Esimerkki 8

Sijoittajalla on 35 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Kolmella muulla osakkeenomistajalla on kullakin 5 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Jäljellä olevat äänioikeudet kuuluvat lukuisille muille osakkeenomistajille, joista yhdelläkään ei yksin ole enempää kuin 1 prosentti äänioikeuksista. Millään osakkeenomistajalla ei ole järjestelyjä, joiden mukaan ne konsultoisivat ketään toisista tai tekisivät yhteisiä päätöksiä. Sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät äänen enemmistöä asiaankuuluvissa yhtiökokouksissa – viimeaikaisissa asiaankuuluvissa yhtiökokouksissa on käytetty 75 prosenttia äänioikeuksista. Tässä tapauksessa muiden osakkeenomistajien aktiivinen osallistuminen viimeaikaisissa yhtiökokouksissa viittaa siihen, ettei sijoittaja pystyisi käytännössä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja yksipuolisesti riippumatta siitä, onko sijoittaja ohjannut merkityksellisiä toimintoja sen vuoksi, että riittävä määrä muita osakkeenomistajia on äänestänyt samalla tavalla kuin se.

- B46 Jos kappaleissa B42(a)–(d) tarkoitettujen tekijöiden tarkastelun jälkeen ei ole selvää, että sijoittajalla on valta, sillä ei ole määräsvaltaa sijoituskohteessa.

Potentiaaliset äänioikeudet

- B47 Määräysvaltaa arvioidessaan sijoittaja tarkastelee potentiaalisia äänioikeuksiaan samoin kuin muilla osapuolilla olevia potentiaalisia äänioikeuksia ratkaistakseen, onko sillä valta. Potentiaaliset äänioikeudet ovat oikeuksia, joiden perusteella saadaan sijoituskohteen äänioikeuksia, ja niitä ovat esimerkiksi oikeudet, jotka johtuvat vaihdettavista instrumenteista tai optioista, termiinisopimukset mukaan lukien. Nämä potentiaaliset äänioikeudet otetaan huomioon vain, jos oikeudet ovat tosiasiallisia (ks. kappaleet B22–B25).
- B48 Kun sijoittaja tarkastelee potentiaalisia äänioikeuksia, sen on otettava huomioon instrumentin tarkoitus ja rakenne samoin kuin muun sillä sijoituskohteessa mahdollisesti olevan osallisuuden tarkoitus ja rakenne. Tähän kuuluu, että arvioidaan instrumentin erilaisia ehtoja sekä sijoittajan ilmeisiä odotuksia, motiiveja ja syitä, joiden vuoksi se on suostunut näihin ehtoihin.
- B49 Jos sijoittajalla on myös sijoituskohteen toimintoja koskevia äänioikeuksia tai muita päätöksenteko-oikeuksia, se arvioi, tuottavatko nämä oikeudet yhdessä potentiaalisten äänioikeuksien kanssa sille vallan.
- B50 Tosiasialliset potentiaaliset äänioikeudet voivat yksin tai yhdessä muiden oikeuksien kanssa tuottaa sijoittajalle tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja. Näin on todennäköisesti esimerkiksi silloin, kun sijoittajalla on 40 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista ja sillä on kappaleen B23 mukaisesti optioista johtuvia tosiasiallisia oikeuksia, joiden perusteella se voi hankkia vielä 20 prosenttia äänioikeuksista.

*Esimerkkejä soveltamisesta***Esimerkki 9**

Sijoittajalla A on 70 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Sijoittajalla B on 30 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista sekä optio, joka oikeuttaa sen hankkimaan puolet sijoittajan A äänioikeuksista. Optio on toteutettavissa kahden seuraavan vuoden aikana kiinteään hintaan, joka tekee siitä selvästi miinusoption (*out of the money*) (ja sen odotetaan pysyvän sellaisena seuraavat kaksi vuotta). Sijoittaja A on käyttänyt ääniään ja ohjaa aktiivisesti sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja. Tällaisessa tapauksessa sijoittaja A todennäköisesti täyttää vallan kriteerin, koska vaikuttaa siltä, että se pystyy tarkasteluhetkellä ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja. Vaikka sijoittajalla B on tarkasteluhetkellä toteutettavissa olevia optioita, jotka oikeuttavat sen ostamaan lisää äänioikeuksia (ja jotka, jos ne toteutetaan, tuottaisivat sille enemmistön äänioikeuksista sijoituskohteessa), näihin optioihin liittyvät ehdot ovat sellaisia, ettei optioiden katsota olevan tosiasiallisia.

Esimerkki 10

Sijoittajalla A ja kahdella muulla sijoittajalla on kullakin kolmannes sijoituskohteen äänioikeuksista. Sijoituskohteen liiketoiminta liittyy läheisesti sijoittajaan A. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien lisäksi sijoittajalla A on myös vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, jotka ovat milloin tahansa vaihdettavissa sijoituskohteen kantaosakkeisiin kiinteään hintaan, joka tekee niistä miinusoptioita (mutta ei selvästi miinusoptioita). Jos velkakirjat vaihdettaisiin, sijoittajalla A olisi 60 prosenttia sijoituskohteen äänioikeuksista. Sijoittaja A hyötyisi synergioiden realisoimisesta, jos vieraan pääoman ehtoiset instrumentit vaihdettaisiin kantaosakkeisiin. Sijoittajalla A on sijoituskohdetta koskeva valta, koska sillä on sijoituskohteen äänioikeuksia ja samalla tosiasiallisia potentiaalisia äänioikeuksia, jotka tuottavat sille tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja.

Valta, kun äänioikeuksilla tai vastaavilla oikeuksilla ei ole merkittävää vaikutusta sijoituskohteen tuottoon

- B51 Sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta arvioidessaan (ks. kappaleet B5–B8) sijoittajan on tarkasteltava osallisuutta, johon on ryhdytty, ja päätöksiä, jotka on tehty sijoituskohdetta alkuun saatettaessa osana sen rakenteen suunnittelua, ja arvioitava, tuottavatko osallisuutta koskevan liiketoimen ehdot ja piirteet sijoittajalle oikeuksia, jotka riittävät tuottamaan sille vallan. Osallisuus sijoituskohteen rakenteen suunnittelussa ei yksin riitä tuottamaan sijoittajalle määräysvaltaa. Osallisuus rakenteen suunnittelussa voi kuitenkin viitata siihen, että sijoittajalla on ollut tilaisuus hankkia sellaiset oikeudet, jotka riittävät tuottamaan sille sijoituskohdetta koskevan vallan.
- B52 Lisäksi sijoittajan on tarkasteltava sopimukseen perustuvia järjestelyjä, kuten osto- ja myyntioikeuksia ja purkamiseen liittyviä oikeuksia, jotka on perustettu sijoituskohdetta alkuun saatettaessa. Kun näihin sopimukseen perustuviin järjestelyihin kuuluu toimintoja, jotka liittyvät läheisesti sijoituskohteeseen, nämä toiminnot ovat tosiasiallisesti kiinteä osa sijoituskohteen toimintojen kokonaisuutta, vaikka ne saattavat toteutua sijoituskohteen juridisten rajojen ulkopuolella. Tämän vuoksi sopimukseen perustuviin järjestelyihin kytkeytyneiden eksplisiittisten tai implisiittisten päätöksenteko-oikeuksien, jotka liittyvät läheisesti sijoituskohteeseen, pitää katsoa olevan merkityksellisiä toimintoja määritettäessä sijoituskohdetta koskevaa valtaa.
- B53 Joidenkin sijoituskohteiden merkitykselliset toiminnot toteutuvat vain tiettyjen olosuhteiden vallitessa tai tiettyjen tapahtumien toteutuessa. Sijoituskohde on voitu rakentaa niin, että sen toimintojen ohjaaminen ja sen tuotto ovat

ennalta määrättyjä, paitsi jos ja siihen asti kun nämä tietyt olosuhteet vallitsevat tai tapahtumat toteutuvat. Tässä tapauksessa vain päätökset, jotka koskevat sijoituskohteen toimintoja näiden olosuhteiden vallitessa tai tapahtumien toteutuessa, voivat merkittävästi vaikuttaa sen tuottoon ja siten olla merkityksellisiä toimintoja. Olosuhteiden tai tapahtumien ei tarvitse olla toteutunut, jotta näitä päätöksiä tekemään pystyvällä sijoittajalla olisi valta. Se, että oikeus tehdä päätöksiä riippuu olosuhteiden tai tapahtuman toteutumisesta, ei itsessään tee näistä oikeuksista suojaavia.

Esimerkkejä soveltamisesta

Esimerkki 11

Sijoituskohteen ainoa liiketoiminta on sen perustamisasiakirjojen mukaisesti sen sijoittajien saamisten ostaminen ja niiden päivittäinen hoitaminen. Päivittäiseen hoitamiseen kuuluu pääomaa ja korkoja koskevien maksujen periminen ja välittäminen niiden erääntyessä. Jos saamisen maksu laiminlyödään, sijoituskohteeseen lunastuttaa saamisen sijoittajalla automaattisesti sijoittajan ja sijoituskohteen välisen erillisen lunastussopimuksen mukaisesti. Ainoa merkityksellinen toiminto on saamisten hallinnointi laiminlyönnin tapahtuessa, koska se on ainoa toiminto, jolla voi olla merkittävä vaikutus sijoituskohteen tuottoon. Saamisten hoitaminen ennen maksun laiminlyöntiä ei ole merkityksellinen toiminto, koska se ei edellytä tosiasiallisia päätöksiä, joilla voisi olla merkittävä vaikutus sijoituskohteen tuottoon – toiminnot ennen laiminlyöntiä ovat ennalta määrättyjä ja koostuvat vain rahavirtojen vastaanottamisesta maksujen erääntyessä ja niiden välittämisestä sijoittajille. Sen vuoksi vain sijoittajan oikeus hallinnoida varoja laiminlyönnin tapahtuessa tulee ottaa huomioon arvioitaessa sijoituskohteen toimintojen kokonaisuutta, jolla on merkittävä vaikutus sijoituskohteen tuottoon. Tässä esimerkissä sijoituskohteen rakenne varmistaa sen, että sijoittajalla on päätöksentekovaltuudet koskien toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus tuottoon, sinä ainoana ajankohtana, jona tällaisia päätöksentekovaltuuksia tarvitaan. Lunastussopimuksen ehdot ovat kiinteä osa liiketoimen kokonaisuutta ja sijoituskohteen perustamista. Siksi lunastussopimuksen ehdot yhdessä sijoituskohteen perustamisasiakirjojen kanssa tuovat siihen johtopäätökseen, että sijoittajalla on sijoituskohteeseen koskeva valta, vaikka sijoittaja ottaa saamiset omistukseensa vain laiminlyönnin tapahtuessa ja hallinnoi laiminlyönnin kohteena olleita saamia sijoituskohteen juridisten rajojen ulkopuolella.

Esimerkki 12

Sijoituskohteen varat koostuvat pelkästään saamisista. Kun tarkastellaan sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta, todetaan, että ainoa merkityksellinen toiminto on saamisten hallinnointi laiminlyönnin tapahtuessa. Osapuolella, joka pystyy hallinnoimaan laiminlyönnin kohteena olevia saamia, on sijoituskohteeseen koskeva valta riippumatta siitä, onko yksikään velallisista laiminlyönyt maksuja.

- B54 Sijoittaja voi olla eksplisiittisesti tai implisiittisesti sitoutunut sen varmistamiseen, että sijoituskohteeseen jatkaa toimintaansa suunnitellulla tavalla. Tällainen sitoumus voi lisätä sijoittajan altistumista tuoton vaihtelulle ja näin lisätä kannustimia sellaisten oikeuksien hankkimiseen, jotka riittävät tuottamaan sille vallan. Sen vuoksi sitoutuminen sen varmistamiseen, että sijoituskohteeseen toimii suunnitellulla tavalla, voi olla viite siitä, että sijoittajalla on valta, mutta se ei itsessään tuota sijoittajalle valtaa eikä myöskään estä sitä, että toisella osapuolella on valta.

Altistuminen sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai oikeudet sen muuttuvaan tuottoon

- B55 Arvioidessaan, onko sillä määräysvalta sijoituskohteessa, sijoittaja ratkaisee, onko se olemalla osallisena sijoituskohteessa altistunut sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon.
- B56 Muuttuvalla tuotolla tarkoitetaan tuottoa, joka ei ole kiinteä ja joka voi vaihdella sijoituskohteen tuloksen seurauksena. Muuttuva tuotto voi olla pelkästään positiivinen, pelkästään negatiivinen tai sekä positiivinen että negatiivinen (ks. kappale 15). Sijoittaja arvioi sitä, onko sijoituskohteesta saatava tuotto muuttuva ja kuinka muuttuva tämä tuotto on, järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella ja tuoton juridisesta muodosta riippumatta. Sijoittajalla voi esimerkiksi olla kiinteäkorkoinen joukkovelkakirjalaina. Kiinteät korkomaksut katsotaan tässä IFRS-standardissa muuttuvaksi tuotoksi, koska niihin liittyy riski maksujen laiminlyönnistä ja sijoittaja altistuu joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskijan luottoriskille. Vaihtelun määrä (ts. miten muuttuva kyseinen tuotto on) riippuu joukkovelkakirjan luottoriskistä. Vastaavasti kiinteät tulokset perustuvat palkkiot, jotka saadaan sijoituskohteen varojen hallinnoimisesta, ovat muuttuvaa tuottoa, koska sijoittaja altistuu sijoituskohteen tulokseen liittyvälle riskille. Vaihtelun määrä riippuu sijoituskohteen kyvystä tuottaa riittävästi tuloa palkkion maksamista varten.

- B57 Esimerkkejä tuotosta ovat:

- (a) osingot, muunlaiset taloudellisen hyödyn jakamiset sijoituskohteesta (esim. korko sijoituskohteen liikkeeseen laskemista vieraan pääoman ehtoista arvopapereista) sekä sijoittajan sijoituskohteeseen tekemän sijoituksen arvon muutokset.

- (b) kompensatio, joka saadaan sijoituskohteen varojen tai velkojen hoitamisesta, palkkiot ja tappioriski, jotka johtuvat tuoton tai maksuvalmiustuen antamisesta, osuus sijoituskohteen varojen ja velkojen erotuksesta sijoituskohteen purkautuessa, verohyödyt sekä maksuvalmius, joka sijoittajalle syntyy tulevaisuudessa sen osallisuudesta sijoituskohteeseen.
- (c) tuotto, joka ei ole muiden osuuksien haltijoiden saatavissa. Sijoittaja voi esimerkiksi käyttää omia varojaan yhdessä sijoituskohteen varojen kanssa esimerkiksi yhdistämällä liiketoimintoja, jotta saadaan mittakaavaetuja, kustannussäästöjä, niukasti saatavilla olevia tuotteita tai rajoitettua tietoa tai jotta asetetaan rajoituksia joillekin toiminnoille tai varoille sijoittajan muiden omaisuserien arvon lisäämiseksi.

Vallan ja tuoton välinen yhteys

Delegoitu valta

- B58 Kun sijoittaja, jolla on päätöksenteko-oikeuksia (pätöksentekijä) arvioi, onko sillä määräysvalta sijoituskohteessa, sen on ratkaistava, onko se päämies vai agentti. Sijoittajan on myös ratkaistava, toimiiko jokin muu yhteisö, jolla on päätöksenteko-oikeuksia, sijoittajan agenttina. Agentti on osapuoli, joka pääasiallisesti toimii muun osapuolen tai muiden osapuolten (päämiehen tai päämiesten) puolesta ja hyödyksi, eikä sillä sen vuoksi ole sijoituskohteessa määräysvaltaa, kun se käyttää päätöksentekovaltuuksiaan (ks. kappaleet 17 ja 18). Näin ollen sijoittajan valta voi olla agentin hallussa ja käytettävissä, mutta tämä tapahtuu päämiehen puolesta. Päätöksentekijä ei ole agentti pelkästään sillä perusteella, että muut osapuolet voivat hyötyä sen tekemistä päätöksistä.
- B59 Sijoittaja voi delegoida agentille joitakin tiettyjä asioita tai kaikkia merkityksellisiä toimintoja koskevat päätöksentekovaltuutensa. Arvioidessaan, onko sillä määräysvalta sijoituskohteessa, sijoittajan on käsiteltävä agentilleen delegoimiaan päätöksentekovaltuuksia ikään kuin ne olisivat suoraan sijoittajan hallussa. Tilanteissa, joissa päämiehiä on useampia kuin yksi, kunkin niistä on arvioitava, onko sillä sijoituskohdetta koskeva valta, tarkastelemalla kappaleiden B5–B54 vaatimuksia. Kappaleissa B60–B72 on ohjeistusta sen ratkaisemisesta, onko päätöksentekijä agentti vai päämies.
- B60 Päätöksentekijän on tarkasteltava itsensä, hallinnoitavan sijoituskohteen ja muiden sijoituskohteeseen osallisena olevien osapuolten välistä suhdetta kokonaisuutena, erityisesti kaikkia alla mainittuja tekijöitä, ratkaistessaan, onko se agentti:
- sijoituskohdetta koskevien päätöksentekovaltuuksien laajuus (kappaleet B62 ja B63).
 - muilla osapuolilla olevat oikeudet (kappaleet B64–B67).
 - kompensatio, johon se on oikeutettu kompensatiosopimuksen (tai -sopimusten) mukaisesti (kappaleet B68–B70).
 - pätöksentekijän altistuminen sillä sijoituskohteessa olevista muista osuuksista saatavan tuoton vaihtelulle (kappaleet B71 ja B72).

Tekijöitä tulee nimenomaisten tosiseikkojen ja olosuhteiden perusteella painottaa eri tavoin.

- B61 Sen ratkaiseminen, onko päätöksentekijä agentti, edellyttää kaikkien kappaleissa B60 lueteltujen tekijöiden arviointia, paitsi jos yksittäisellä osapuolella on tosiasialliset oikeudet poistaa päätöksentekijä asemastaan (pätösvallan poistamisoikeudet) ja se voi poistaa päätöksentekijän asemastaan ilman syytä (ks. kappale B65).

Pätöksentekovaltuuksien laajuus

- B62 Päätöksentekijän päätöksentekovaltuuksien laajuutta arvioidaan tarkastelemalla:

- toimintoja, jotka ovat sallittuja päätöksentekosopimuksen (tai -sopimusten) mukaan ja joista on määrätty laissa; ja
- pätöksentekijällä olevaa harkintavaltaa näitä toimintoja koskevia päätöksiä tehtäessä.

- B63 Päätöksentekijän on tarkasteltava sijoituskohteen tarkoitusta ja rakennetta, riskejä, joille sijoituskohteen on ollut tarkoitus altistua, riskejä, jotka sen on ollut tarkoitus siirtää eteenpäin siihen osallistuville osapuolille, sekä sitä, missä määrin päätöksentekijä on ollut osallisena sijoituskohteen rakenteen suunnittelussa. Jos päätöksentekijä esimerkiksi on merkittävästi osallisena sijoituskohteen rakenteen suunnittelussa (mukaan lukien päättäminen päätöksentekovaltuuksien laajuudesta), tämä osallisuus saattaa viitata siihen, että päätöksentekijällä on ollut tilaisuus saada sellaisia oikeuksia ja kannustin sellaisten oikeuksien hankkimiseen, joiden tuloksena se pystyy ohjaamaan merkityksellisiä toimintoja.

Muilla osapuolilla olevat oikeudet

- B64 Muilla osapuolilla olevat tosiasialliset oikeudet voivat vaikuttaa päätöksentekijän kykyyn ohjata sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja. Tosiasialliset päätösvallan poistamisoikeudet tai muut oikeudet voivat viitata siihen, että päätöksentekijä on agentti.
- B65 Kun jollakin yksittäisellä osapuolella on tosiasialliset päätösvallan poistamisoikeudet ja se voi poistaa päätöksentekijän asemastaan ilman syytä, tämä yksin riittää sen johtopäätöksen tekemiseen, että päätöksentekijä on agentti. Jos tällaisia oikeuksia on useammalla kuin yhdellä osapuolella (eikä mikään yksittäinen osapuoli voi poistaa päätöksentekijää asemastaan ilman toisten osapuolten suostumusta), nämä oikeudet eivät yksin ole ratkaisevia sen toteamiseksi, että päätöksentekijä toimii pääasiassa muiden puolesta ja hyödyksi. Lisäksi mitä useampien osapuolten täytyy toimia yhdessä käyttääkseen oikeutensa päätöksentekijän poistamiseksi asemastaan ja mitä suurempi on päätöksentekijän muiden taloudellisten intressien (ts. kompensaaion ja muiden osuuksien) laajuus ja niihin liittyvä vaihtelu, sitä vähemmän tätä tekijää on painotettava.
- B66 Muilla osapuolilla olevia tosiasiallisia oikeuksia, jotka rajoittavat päätöksentekijän harkintavaltaa, on tarkasteltava vastaavalla tavalla kuin päätösvallan poistamisoikeuksia arvioitaessa, onko päätöksentekijä agentti. Esimerkiksi päätöksentekijä, jonka täytyy hankkia toimiinsa hyväksyntä pieneltä määrältä muita osapuolia, on yleensä agentti. (Kappaleissa B22–B25 on lisäohjeistusta, joka koskee oikeuksia ja sitä, ovatko ne tosiasiallisia.)
- B67 Muilla osapuolilla olevia oikeuksia tarkasteltaessa on arvioitava myös mahdollisia oikeuksia, jotka ovat sijoituskohteen hallituksen (tai muun hallintoelimen) käytettävissä, ja niiden vaikutusta päätöksentekovaltuuteen (ks. kappale B23(b)).

Kompensaatio

- B68 Mitä suurempi on päätöksentekijän saama kompensaatio ja mitä enemmän vaihtelua siihen liittyy sijoituskohteen toiminnoista odotettavissa olevaan tuottoon suhteutettuna, sitä todennäköisemmin päätöksentekijä on päämies.
- B69 Ratkaistessaan, onko se päämies vai agentti, päätöksentekijän on myös harkittava, vallitsevatko seuraavat olosuhteet:
- (a) Päätöksentekijän saama kompensaatio on yhteismitallinen tuotettavien palvelujen kanssa.
 - (b) Kompensaatiopöytäkirja sisältää vain sellaisia kohtia, ehtoja tai rahamääriä, joita tavanomaisesti esiintyy toisistaan riippumattomien osapuolten välillä neuvotteluissa vastaavanlaisia palveluja ja osaamistasoja koskevilla järjestelyissä.
- B70 Päätöksentekijä ei voi olla agentti, elleivät kappaleen B69 kohdissa (a) ja (b) mainitut ehdot täyty. Näiden ehtojen täyttyminen erillisinä ei kuitenkaan riitä sen johtopäätöksen tekemiseen, että päätöksentekijä on agentti.

Altistuminen muista osuuksista saatavan tuoton vaihtelulle

- B71 Päätöksentekijä, jolla on sijoituskohteessa muita osuuksia (esimerkiksi sijoituksia sijoituskohteeseen tai sijoituskohteen tulosta koskevia annettuja takauksia), on tarkasteltava altistumistaan näistä osuuksista saatavan tuoton vaihtelulle arvioidessaan, onko se agentti. Muut osuudet sijoituskohteessa viittaavat siihen, että päätöksentekijä saattaa olla päämies.
- B72 Arvioidessaan altistumistaan sen tuoton vaihtelulle, jonka se saa muista osuuksista sijoituskohteessa, päätöksentekijän on tarkasteltava seuraavia seikkoja:
- (a) mitä suurempia sen taloudelliset intressit ja mitä suurempi vaihtelu niihin liittyy, ottaen huomioon kompensaaion ja muiden osuuksien yhteismäärän, sitä todennäköisemmin päätöksentekijä on päämies.
 - (b) poikkeako sen altistuminen tuoton vaihtelulle muiden sijoittajien altistumisesta, ja jos poikkeaa, voisiko tämä vaikuttaa sen toimiin. Näin voi olla esimerkiksi silloin, kun päätöksentekijällä on sijoituskohteessa etuoikeusasemaltaan huonompia osuuksia tai se tekee muunlaisia sijoituskohteen luoton laatua parantavia järjestelyjä.

Päätöksentekijän on arvioitava altistumistaan suhteutettuna sijoituskohteesta saatavan tuoton kokonaisvaihteluun. Tämä arviointi tapahtuu pääasiassa sijoituskohteen toiminnoista odotettavissa olevan tuoton perusteella, mutta ei pidä jättää huomioimatta päätöksentekijän enimmäisaltistumista sijoituskohteen tuoton vaihtelulle muiden osuuksien kautta.

Esimerkkejä soveltamisesta

Esimerkki 13

Päätöksentekijä (rahaston hoitaja) perustaa julkisen kaupankäynnin ja sääntelyn kohteena olevan rahaston ja markkinoi ja hoitaa sitä niiden tiukkojen parametrien mukaisesti, jotka sijoitusmandaatille on määrätty paikallisten sääntösten ja määräysten vaatimalla tavalla. Sijoittajille rahastoa on markkinoitu sijoituksena julkisen kaupankäynnin kohteena olevista oman pääoman ehtoista arvopapereista koostuvaan hajautettuun salkkuun. Määriteltyjen parametrien mukaan rahaston hoitajalla on harkintavalta siinä, mihin varoihin sijoitetaan. Rahaston hoitaja on tehnyt 10 prosentin suuruisen suhteellisen sijoituksen rahastoon, ja se saa palveluistaan markkinoilla määrättyvän palkkion, joka on 1 prosentti rahaston nettovarojen arvosta. Palkkiot ovat yhteismitallisia tuotettavien palvelujen kanssa. Rahaston hoitajalla ei ole 10 prosentin suuruisen sijoituksensa lisäksi mitään tappioiden kattamiseen liittyviä velvoitteita. Rahasto ei ole velvollinen perustamaan eikä se ole perustanut itsenäistä hallitusta. Sijoittajilla ei ole tosiasiallisia oikeuksia, jotka vaikuttaisivat rahaston hoitajan päätöksentekovaltuuksiin, mutta ne voivat vaatia osuuksiensa lunastamista tietyissä rahaston asettamissa rajoissa.

Vaikka rahaston hoitaja toimii sijoitusmandaatin määräämien parametrien rajoissa ja sääntelytahojen vaatimusten mukaisesti, sillä on päätöksentekooikeuksia, jotka tuottavat sille tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata rahaston merkityksellisiä toimintoja – sijoittajilla ei ole tosiasiallisia oikeuksia, jotka voisivat vaikuttaa rahaston hoitajan päätöksentekovaltuuksiin. Rahaston hoitaja saa palveluistaan markkinoilla määrättyvän palkkion, joka on yhteismitallinen tuotettavien palvelujen kanssa, ja se on myös tehnyt rahastoon suhteellisen sijoituksen. Saatava kompensatio ja sen oma sijoitus altistavat rahaston hoitajan rahaston toiminnoista saatavan tuoton vaihtelulle, ilman että syntyy niin merkittävää altistumista, että se osoittaisi rahaston hoitajan olevan päämies.

Tässä esimerkissä rahaston hoitajan altistuminen rahaston tuoton vaihtelulle yhdessä sen rajoitettujen parametrien rajoissa toteutuvien päätöksentekovaltuuksien kanssa viittaa siihen, että rahaston hoitaja on agentti. Rahaston hoitaja tekee johtopäätöksen, ettei sillä ole määräysvaltaa rahastossa.

Esimerkki 14

Päätöksentekijä perustaa useille sijoittajille sijoitusmahdollisuuksia tarjoavan rahaston sekä markkinoi ja hallinnoi sitä. Päätöksentekijän (rahaston hoitaja) täytyy tehdä päätöksiä kaikkien sijoittajien parhaaksi ja rahaston perustamis- ja hallinnon mukaisesti. Rahaston hoitajalla on kuitenkin päätöksenteossaan laaja harkintavalta. Rahaston hoitaja saa markkinoilla määrättyvän palkkion, joka on 1 prosentti hallinnoitavista varoista ja 20 prosenttia rahaston voitosta, jos voitto saavuttaa tietyn tason. Palkkiot ovat yhteismitallisia tuotettavien palvelujen kanssa.

Vaikka rahaston hoitajan täytyy tehdä päätökset kaikkien sijoittajien parhaaksi, sillä on laajat päätöksentekovaltuudet rahaston merkityksellisten toimintojen ohjaamiseksi. Rahaston hoitajalle maksetaan kiinteä ja tulokseen perustuva palkkio, jotka ovat yhteismitallisia tuotettavien palvelujen kanssa. Lisäksi kompensatio tekee rahaston hoitajan intressin samansuuntaiseksi muiden sijoittajien intressin kanssa, intressin ollessa rahaston arvon kasvattaminen, ilman että syntyy niin merkittävää altistumista rahaston toiminnoista saatavan tuoton vaihtelulle, että kompensatio erikseen tarkasteltuna osoittaisi rahaston hoitajan olevan päämies.

Edellä esitetty toiseikasto ja analyysi koskee alla kuvattuja esimerkkejä 14A–14C. Kutakin esimerkkiä tarkastellaan erikseen.

Esimerkki 14A

Rahaston hoitajalla on myös 2 prosentin suuruinen sijoitus rahastoon, ja tämä tekee sen intressit samansuuntaisiksi muiden sijoittajien intressien kanssa. Rahaston hoitajalla ei ole 2 prosentin suuruisen sijoituksensa lisäksi mitään tappioiden kattamiseen liittyviä velvoitteita. Sijoittajat voivat poistaa rahaston hoitajan asemastaan yksinkertaisella äänen enemmistöllä, mutta vain jos sopimusta rikotaan.

Rahaston hoitajan 2 prosentin suuruinen sijoitus lisää sen altistumista rahaston toiminnoista saatavan tuoton vaihtelulle, ilman että syntyisi niin merkittävää altistumista, että se osoittaisi rahaston hoitajan olevan päämies. Muiden sijoittajien oikeuksien, jotka koskevat rahaston hoitajan poistamista asemastaan, katsotaan olevan suojaavia oikeuksia, koska ne ovat toteutettavissa vain, jos sopimusta rikotaan. Vaikka rahaston hoitajalla on laaja päätöksentekovaltuus ja se on altistunut osuudestaan ja kompensatiostaan saamansa tuoton vaihtelulle, tässä esimerkissä sen altistuminen osoittaa sen olevan agentti. Rahaston hoitaja tekee johtopäätöksen, ettei sillä ole määräysvaltaa rahastossa.

Esimerkki 14B

Rahaston hoitaja on tehnyt huomattavamman suhteellisen sijoituksen rahastoon, mutta sillä ei ole tämän sijoituksen lisäksi mitään tappioiden kattamiseen liittyviä velvoitteita. Sijoittajat voivat poistaa rahaston hoitajan asemastaan yksinkertaisella äänen enemmistöllä, mutta vain jos sopimusta rikotaan.

Tässä esimerkissä muiden sijoittajien oikeuksien, jotka koskevat rahaston hoitajan poistamista asemastaan, katsotaan olevan suojaavia oikeuksia, koska ne ovat käytettävissä vain, jos sopimusta rikotaan. Vaikka rahaston hoitajalle maksetaan kiinteä ja tulokseen perustuva palkkio, jotka ovat yhteismitallisia tuotettavien palvelujen kanssa, rahaston hoitajan sijoitus yhdessä sen saaman kompensaation kanssa voisi tarkoittaa niin merkittävää altistumista rahaston toiminnoista saatavan tuoton vaihtelulle, että se osoittaa rahaston hoitajan olevan päämies. Mitä suuremmat ovat rahaston hoitajan taloudelliset intressit ja mitä enemmän vaihtelua niihin liittyy (ottaen huomioon sen saama kompensaatio ja muut osuudet yhteenlaskettuina), sitä enemmän rahaston hoitaja painottaisi analyysissään näitä taloudellisia intressejä ja sitä todennäköisemmin se on päämies.

Saamaansa kompensaatiota ja muita tekijöitä tarkasteltuaan rahaston hoitaja voisi todeta 20 prosentin suuruisen sijoituksen riittävän johtopäätökseen, että sillä on määräysvalta rahastossa. Erilaisissa olosuhteissa (ts. jos kompensaatio tai muut tekijät ovat erilaiset), määräysvalta voi kuitenkin toteutua eritasoisella sijoituksella.

Esimerkki 14C

Rahaston hoitaja on tehnyt 20 prosentin suuruisen suhteellisen sijoituksen rahastoon, mutta sillä ei ole 20 prosentin suuruisen sijoituksensa lisäksi mitään tappioiden kattamiseen liittyviä velvoitteita. Rahastolla on hallitus, jonka kaikki jäsenet ovat riippumattomia rahaston hoitajasta ja muiden sijoittajien nimittämiä. Hallitus nimittää rahaston hoitajan vuosittain. Jos hallitus päättäisi olla uudistamatta rahaston hoitajan sopimusta, muut toimialalla toimivat hallinnoijat pystyisivät tuottamaan rahaston hoitajan tuottamat palvelut.

Vaikka rahaston hoitajalle maksetaan kiinteä ja tulokseen perustuva palkkio, jotka ovat yhteismitallisia tuotettavien palvelujen kanssa, rahaston hoitajan 20 prosentin sijoitus yhdessä sen saaman kompensaation kanssa tarkoittaa niin merkittävää altistumista rahaston toiminnoista saatavan tuoton vaihtelulle, että se osoittaa rahaston hoitajan olevan päämies. Sijoittajilla on kuitenkin tosiasiallisia oikeuksia, jotka koskevat rahaston hoitajan poistamista asemastaan – hallitus toimii mekanismina, joka varmistaa sen, että sijoittajat voivat niin päättäessään poistaa rahaston hoitajan asemastaan.

Tässä esimerkissä rahaston hoitaja painottaa analyysissään enemmän tosiasiallisia päätösvallan poistamisoikeuksia. Näin ollen, vaikka rahaston hoitajalla on laajat päätöksentekovaltuudet ja se on saamansa sijoituksensa vuoksi altistunut rahaston tuoton vaihtelulle, muilla sijoittajilla olevat tosiasialliset oikeudet viittaavat siihen, että rahaston hoitaja on agentti. Näin ollen rahaston hoitaja tekee johtopäätöksen, ettei sillä ole määräysvaltaa rahastossa.

Esimerkki 15

Luodaan sijoituskohde, ja se ostaa kiinteäkorkoisista omaisuuserään perustuvista arvopapereista koostuvan salkun, joka rahoitetaan kiinteäkorkoisilla vieraan pääoman ehtoisilla instrumenteilla sekä oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien on tarkoitus suojata vieraan pääoman sijoittajia ensimmäisiltä tappioilta ja saada sijoituskohteen mahdollinen jäännöstuotto. Transaktiota on markkinoitu potentiaalisille vieraan pääoman sijoittajille sijoituksena omaisuuserään perustuvista arvopapereista muodostuvaan salkkuun, jota koskeva luottoriski liittyy salkkuun sisältyvien, omaisuuserään perustuvien arvopapereiden liikkeeseenlaskijoiden mahdollisiin laiminlyönteihin, ja jota koskeva korkoriski liittyy salkun hallinnointiin. Muodostamishetkellä oman pääoman ehtoiset instrumentit muodostavat 10 prosenttia ostetuista varoista. Päätöksentekijä (varainhoitaja) hallinnoi aktiivista omaisuussalkkua tekemällä sijoituspäätöksiä sijoituskohteen liikkeeseenlaskuesitteessä mainittujen parametrien rajoissa. Varainhoitaja saa näistä palveluista markkinoilla määräytyvän kiinteän palkkion (ts. 1 prosentti hoidettavista varoista) sekä tulokseen perustuvia palkkioita (ts. 10 prosenttia voitosta), jos sijoituskohteen voitto ylittää tietyn tason. Palkkiot ovat yhteismitallisia tuotettavien palvelujen kanssa. Varainhoitajalla on 35 prosentin osuus sijoituskohteen omasta pääomasta.

Loput 65 prosenttia omasta pääomasta ja kaikki vieraan pääoman ehtoiset instrumentit ovat lukuisien lähipiiriin kuulumattomien laajalle hajaantuneiden kolmansien osapuolten hallussa. Varainhoitaja voidaan poistaa asemastaan ilman eri syytä muiden sijoittajien yksinkertaisella enemmistöpäätöksellä.

Varainhoitajalle maksetaan kiinteä ja tulokseen perustuva palkkio, jotka ovat yhteismitallisia tuotettavien palvelujen kanssa. Kompensaatio saattaa rahaston hoitajan intressit samansuuntaisiksi muiden sijoittajien intressin kanssa, intressin ollessa rahaston arvon kasvattaminen. Varainhoitaja on altistunut rahaston toiminnoista saatavan tuoton vaihtelulle, koska sillä on 35 prosenttia omasta pääomasta, sekä kompensaationa saamansa tuoton vaihtelulle.

Vaikka varainhoitaja toimii sijoituskohteen liikkeeseenlaskusitteessä mainittujen parametrien rajoissa, se pystyy tarkasteluhetkellä tekemään sijoituspäätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus sijoituskohteen tuottoon – toisilla sijoittajilla olevat päätösvallan poistamisoikeudet saavat analyysissa vain vähän painoa, koska nämä oikeudet jakautuvat suurelle joukolle laajalle hajaantuneita sijoittajia. Tässä esimerkissä varainhoitaja painottaa enemmän oman pääoman ehtoista osuudestaan johtuvaa altistumistaan rahaston tuoton vaihtelulle, koska sen etuoikeusasema on huonompi kuin vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien. Se, että varainhoitajalla on 35 prosenttia omasta pääomasta, aiheuttaa etuoikeusasemaltaan huonomman altistumisen sijoituskohteen tappioille ja oikeuden sen tuottoon, ja tämä on niin merkittävää, että se osoittaa varainhoitajan olevan päämies. Näin ollen varainhoitaja tekee johtopäätöksen, että sillä on määräysvalta sijoituskohteessa.

Esimerkki 16

Päätöksentekijä (sponsor) sponsoroi multi-seller conduit -sijoitusvälinettä, joka laskee liikkeeseen lyhytaikaisia vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja sijoittajille, jotka ovat lähimpiin kuulumattomia kolmansia osapuolia. Transaktiota on markkinoitu potentiaalisille sijoittajille sijoituksena korkean luottoluokituksen saaneista keskipitkän aikavälin varoista koostuvaan salkkuun, jonka luottoriski on erittäin vähäinen ja liittyy salkkuun sisältyvien varojen liikkeeseenlaskijoiden mahdollisiin laiminlyönteihin. Useat varoja siirtävät osapuolet myyvät conduit-sijoitusvälineelle korkealaatuisista keskipitkän aikavälin varoista koostuvia salkkua. Kukin varoja siirtävä osapuoli hoitaa conduit-sijoitusvälineelle myymänsä varoista koostuvaa salkkua ja hallinnoi laiminlyönnin kohteena olevia saamia markkinoilla määräytyvää hoitopalkkiota vastaan. Kaikki varoja siirtävät osapuolet tarjoavat myös suojan varoista koostuvan salkun ensimmäisiä luottotappioita vastaan antamalla conduit-sijoitusvälineelle siirretyille varoille ylisuuret vakuudet. Sponsor määrää conduit-sijoitusvälineen ehdot ja hallinnoi sen toimintaa markkinoilla määräytyvää palkkiota vastaan. Palkkio on yhteismitallinen tuotettavien palvelujen kanssa. Sponsor hyväksyy myyjät, joiden on sallittua myydä varoja conduit-sijoitusvälineelle, hyväksyy varat, joita conduit-sijoitusväline ostaa, sekä tekee conduit-sijoitusvälineen rahoitusta koskevat päätökset. Sponsorin täytyy toimia kaikkien sijoittajien parhaaksi.

Sponsor on oikeutettu conduit-sijoitusvälineen jäännöstuottoon, ja lisäksi se tekee conduit-sijoitusvälineen luoton laatua parantavia järjestelyjä ja tarjoaa sille maksuvalmiuslimiittejä. Sponsorin tekemien luoton laatua parantavien järjestelyjen avulla kannetaan tappiot 5 prosenttiin saakka conduit-sijoitusvälineen kokonaisvaroista, sen jälkeen kun siirron tekijät ovat kantaneet tappionsa. Maksuvalmiuslimiittejä ei anneta sellaisia varoja vastaan, joihin kohdistuu laiminlyöntejä. Sijoittajilla ei ole tosiasiallisia oikeuksia, joilla voisi olla vaikutusta sponsorin päätöksentekovaltuuteen.

Vaikka sponsorille maksetaan palveluistaan markkinoilla määräytyvä palkkio, joka on yhteismitallinen tuotettavien palvelujen kanssa, sponsor altistuu conduit-sijoitusvälineen toiminnoista saatavan tuoton vaihtelulle, koska sillä on oikeudet conduit-sijoitusvälineen mahdolliseen jäännöstuottoon ja se tarjoaa luoton laatua parantavia järjestelyjä ja maksuvalmiuslimiittejä (ts. conduit-sijoitusväline altistuu maksuvalmiusriskille käyttämällä lyhytaikaisia vieraan pääoman instrumentteja keskipitkän aikavälin varojen rahoittamiseen). Vaikka jokaisella varoja siirtävällä osapuolella on päätöksenteko-oikeuksia, joilla on vaikutusta conduit-sijoitusvälineen varojen arvoon, sponsorilla on laajat päätöksentekovaltuudet, jotka tuottavat sille tarkasteluhetkellä kyvyn ohjata toimintoja, joilla on *merkittävin* vaikutus conduit-sijoitusvälineen tuottoon (ts. sponsor on määrännyt conduit-sijoitusvälineen ehdot, sillä on oikeus tehdä päätöksiä varoista (ostettavien varojen hyväksyminen ja näitä varoja siirtävät tahot) ja conduit-sijoitusvälineen rahoituksesta (jota varten täytyy löytää säännöllisesti uusia sijoituksia)). Oikeus conduit-sijoitusvälineen jäännöstuottoon sekä luoton laatua parantavien järjestelyjen tekeminen ja maksuvalmiuslimiittien tarjoaminen altistavat sponsorin conduit-sijoitusvälineen toiminnoista saatava tuoton vaihtelulle, ja tämä poikkeaa muiden sijoittajien altistumisesta. Näin ollen tämä altistuminen viittaa siihen, että sponsor on päämies, ja sponsor tekee siis johtopäätöksen, että sillä on määräysvalta conduit-sijoitusvälineessä. Sponsorin velvollisuus toimia kaikkien sijoittajien parhaaksi ei estä sitä olemasta päämies.

Suhde muiden osapuolten kanssa

B73 Määräysvaltaa arvioidessaan sijoittajan on tarkasteltava sen suhteen luonnetta, joka sillä on muiden osapuolten kanssa, ja sitä, toimivatko nämä muut osapuolet sijoittajan puolesta (ts. ovatko ne "de facto -agentteja"). Sen ratkaiseminen, ovatko muut osapuolet de facto -agentteja, edellyttää harkintaa, jossa tarkastellaan suhteen luonteen lisäksi sitä, kuinka kyseiset osapuolet toimivat keskenään ja sijoittajan kanssa.

B74 Tällaiseen suhteeseen ei tarvitse liittyä sopimukseen perustuvaa järjestelyä. Osapuoli on de facto -agentti, kun sijoittaja tai sen toimintoja ohjaavat tahot pystyvät ohjaamaan kyseistä osapuolta toimimaan sijoittajan puolesta. Näissä olosuhteissa sijoittajan on tarkasteltava de facto -agenttinsa päätöksenteko-oikeuksia ja de facto -agentin kautta tapahtuvaa epäsuoraa altistumistaan muuttuvalle tuotolle tai epäsuoria oikeuksiaan muuttuvaan tuottoon yhdessä oman altistumisensa ja omien oikeuksiensa kanssa, kun se arvioi määräysvaltaa sijoituskohteessa.

B75 Seuraavat ovat esimerkkejä sellaisista muista osapuolista, jotka suhteensa luonteen perusteella voisivat toimia sijoittajan de facto -agenttina:

(a) sijoittajan lähimpi.

- (b) osapuoli, joka on saanut osuutensa sijoituskohteessa panoksena tai lainana sijoittajalta.
- (c) osapuoli, joka on sopinut olevansa myymättä, siirtämättä tai rasittamatta osuuksia, jotka sillä on sijoituskohteessa, ilman sijoittajan etukäteishyväksyntää (paitsi tilanteissa, joissa sijoittajalla ja kyseisellä muulla osapuolella on oikeus antaa etukäteishyväksyntä ja oikeudet perustuvat halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten molemminpuolisesti hyväksymiin ehtoihin).
- (d) osapuoli, joka ei pysty rahoittamaan liiketoimintaansa ilman sijoittajan antamaa, huomommassa etuoikeusasemassa olevaa taloudellista tukea.
- (e) sijoituskohde, jossa enemmistö hallintoelimen jäsenistä tai johtoon kuuluvat avainhenkilöt ovat samoja kuin sijoittajalla.
- (f) osapuoli, jolla on läheinen liikesuhde sijoittajan kanssa, kuten asiantuntijapalvelun tuottajan ja sen merkittävän asiakkaan välinen suhde.

Määräysvalta määrättyihin varoihin

- B76 Sijoittajan on harkittava, käsittelee se osaa sijoituskohteesta erilliseksi katsottavana yhteisönä, ja jos näin on, onko sillä määräysvalta erilliseksi katsottavassa yhteisössä.
- B77 Sijoittajan on käsiteltävä osaa sijoituskohteesta erilliseksi katsottavana yhteisönä siinä ja vain siinä tapauksessa, että seuraava ehto täyttyy:

Sijoituskohteen määrätty varat (ja niihin liittyvät mahdolliset luoton laatua parantavat järjestelyt) ovat sijoituskohteen määrättyjä velkoja tai määrättyjä muita sijoituskohteeseen kohdistuvia osuuksia koskevien maksujen ainoa lähde. Muilla kuin määrätyn velan osapuolilla ei ole määrättyihin varoihin tai näiden varojen jäännösrahavirtoihin liittyviä oikeuksia eikä velvoitteita. Tosiasiallisesti sijoituskohteen muu osa ei voi käyttää mitään osaa määrättyjen varojen tuotosta, eikä mitään erilliseksi katsottavan yhteisön veloista makseta sijoituskohteen muun osan varoista. Näin ollen kaikki kyseisen erilliseksi katsottavan yhteisön varat, velat ja oma pääoma on aidattu erilleen sijoituskohteen kokonaisuudesta. Tällaisesta erilliseksi katsottavasta yhteisöstä käytetään usein nimitystä ”siilo”.

- B78 Kun kappaleessa B77 tarkoitettu ehto täyttyy, sijoittajan on yksilöitävä ne toiminnot, joilla on merkittävä vaikutus erilliseksi katsottavan yhteisön tuottoon, ja tunnistettava, kuinka näitä toimintoja ohjataan, sen arvioimiseksi, onko sillä sijoituskohteen tätä osaa koskeva valta. Arvioidessaan määräysvaltaa erilliseksi katsottavassa yhteisössä sijoittajan on myös harkittava, onko se altistunut muuttuvalle tuotolle tai oikeutettu muuttuvaan tuottoon olemalla osallisena tässä erilliseksi katsottavassa yhteisössä ja pystyykö sen käyttämään sijoituskohteen tätä osaa koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamansa tuoton määrään.
- B79 Jos sijoittajalla on määräysvalta erilliseksi katsottavassa yhteisössä, sen on yhdisteltävä sijoituskohteen kyseinen osa konsernitilinpäätökseen. Tässä tapauksessa muut osapuolet jättävät sijoituskohteen tämän osan huomioimatta arvioidessaan määräysvaltaa ja yhdistellessään sijoituskohdetta konsernitilinpäätökseen.

Jatkuva arviointi

- B80 Sijoittajan on arvioitava uudelleen, onko sillä määräysvalta sijoituskohteessa, jos tosiseikat ja olosuhteet antavat viitteitä siitä, että yhdessä tai useammassa kappaleessa 7 mainituista määräysvallan osatekijöistä on tapahtunut muutoksia.
- B81 Jos on tapahtunut muutos siinä, kuinka sijoituskohdetta koskevaa valtaa voidaan käyttää, tämän muutoksen täytyy kuvastua siinä, kuinka sijoittaja arvioi sijoituskohdetta koskevaa valtaansa. Esimerkiksi päätöksenteko-oikeuksissa tapahtuneet muutokset voivat tarkoittaa, ettei merkityksellisiä toimintoja enää ohjata äänioikeuksien perusteella, vaan sen sijaan muut järjestelyt, kuten sopimukset, tuottavat tarkasteluhetkellä toiselle osapuolelle tai toisille osapuolille kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja.
- B82 Jokin tapahtuma voi johtaa siihen, että sijoittaja saa tai menettää sijoituskohdetta koskevan vallan, ilman että sijoittaja olisi osallisena tässä tapahtumassa. Sijoittaja voi saada sijoituskohdetta koskevan vallan esimerkiksi siksi, että toisella osapuolella tai toisilla osapuolilla ovat päätöksenteko-oikeudet, jotka aiemmin ovat estäneet sijoittajan määräysvallan sijoituskohteessa, ovat lakanneet olemasta voimassa.
- B83 Sijoittaja tarkastelee myös muutoksia, jotka vaikuttavat sen osallisuudesta sijoituskohteeseen johtuvaan altistumiseen sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai sen osallisuudesta sijoituskohteeseen johtuviin oikeuksiin sijoituskohteen muuttuvaan tuottoon. Esimerkiksi sijoittaja, jolla on sijoituskohdetta koskeva valta, voi menettää määräysvallan sijoituskohteessa, jos se ei enää ole oikeutettu saamaan tuottoa tai lakkaa olemasta vastuussa velvoitteista, koska se ei täyttäisi kappaleen 7(b) ehtoja (esim. jos tulokseen perustuvien palkkioiden saamista koskeva sopimus irtisanoetaan).
- B84 Sijoittajan on harkittava, onko sen arvio siitä, että se toimii agenttina tai päämiehenä, muuttunut. Sijoittajan ja muiden osapuolten välisessä suhteessa tapahtuneet muutokset voivat tarkoittaa, ettei sijoittaja enää toimi agenttina, vaikka se on aiemmin toiminut agenttina, ja päinvastoin. Jos esimerkiksi sijoittajan tai muiden osapuolten oikeuksissa tapahtuu muutoksia, sijoittajan on tarkasteltava uudelleen asemaansa päämiehenä tai agenttina.

B85 Sijoittajan alkuperäinen arvio määräysvallasta tai asemastaan päämiehenä tai agenttina ei muutu pelkästään markkinaolosuhteiden muutoksen (esim. markkinaolosuhteista aiheutuva muutos sijoituskohteen tuotossa) vuoksi, paitsi jos markkinaolosuhteiden muutos muuttaa yhtä tai useampaa kappaleessa 7 luetelluista määräysvallan kolmesta osatekijästä tai jos se muuttaa päämiehen ja agentin välistä kokonaissuhdetta.

KIRJANPITOKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET

Konsernitilinpäätöksen laatimistoimenpiteet

B86 Konsernitilinpäätöksessä:

- (a) yhdistellään emoyrityksen ja sen tytäryritysten samanlaiset varojen, velkojen, oman pääoman, tuottojen, kulujen ja rahavirtojen erät.
- (b) vähennetään toisistaan (eliminoidaan) emoyrityksen kuhunkin tytäryritykseen tekemän sijoituksen kirjanpitoarvo ja emoyrityksen osuus kunkin tytäryrityksen omasta pääomasta (IFRS 3:ssa selitetään, kuinka tästä mahdollisesti syntyvä liikearvo käsitellään kirjanpidossa).
- (c) eliminoidaan konserniin kuuluvien yhteisöjen välisiin liiketoimiin liittyvät konsernin sisäiset varat ja velat, oma pääoma, tuotot, kulut ja rahavirrat kokonaisuudessaan (konsernin sisäisistä liiketoimista johtuvat voitot ja tappiot, jotka on kirjattu omaisuuseriin, kuten vaihto-omaisuuteen ja käyttöomaisuuteen, eliminoidaan kokonaisuudessaan). Konsernin sisäiset tappiot saattavat viitata arvonalentumiseen, joka on kirjattava konsernitilinpäätöksessä. Konsernin sisäisistä liiketoimista johtuvien voittojen ja tappioiden eliminoimisesta syntyviin väliaikaisiin eroihin sovelletaan IAS 12:ta *Tuloverot*.

Yhtenäiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

B87 Jos konserniin kuuluva yhteisö soveltaa erilaisia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita kuin konsernitilinpäätöksessä sovelletaan samankaltaisissa olosuhteissa toteutuviin samanlaisiin liiketoimiin ja tapahtumiin, kyseisen yhteisön tilinpäätökseen tehdään konsernitilinpäätöstä laadittaessa asianmukaiset oikaisut, jotta varmistetaan yhdenmukaisuus konsernissa sovellettaviin tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin nähden.

Arvostaminen

B88 Yhteisö sisällyttää tytäryrityksen tuotot ja kulut konsernitilinpäätökseen siitä päivästä alkaen, jona se saa määräysvallan, siihen päivään saakka, jona yhteisöllä lakkaa olemasta määräysvalta tytäryrityksessä. Tytäryrityksen tuotot ja kulut perustuvat niihin varojen ja velkojen määriin, jotka on merkitty konsernitilinpäätökseen hankinta-ajankohtana. Esimerkiksi konsernin laajaan tuloslaskelmaan merkittävät hankinta-ajankohdan jälkeiset poistot perustuvat asianomaisten poistojen kohteena olevien omaisuuserien käypiin arvoihin, jotka on merkitty konsernitilinpäätökseen hankinta-ajankohtana.

Potentiaaliset äänioikeudet

B89 Silloin kun on olemassa potentiaalisia äänioikeuksia tai muita johdannaisia, joihin sisältyy potentiaalisia äänioikeuksia, emoyritykselle ja määräysvallattomille omistajille kohdistettava osuus voitosta tai tappiosta ja omasta pääomasta konsernitilinpäätöstä laadittaessa määritetään pelkästään olemassa olevien omistusosuuksien perusteella, eikä siinä oteta huomioon potentiaalisten äänioikeuksien ja muiden johdannaisten mahdollista toteutumista toteutettaessa oikeus tai suoritettaessa vaihto, paitsi jos kappale B90 tulee sovellettavaksi.

B90 Joissakin olosuhteissa yhteisöllä on tosiasiaa olemassa oleva omistusosuus sellaisen liiketoimen tuloksena, joka tarkasteluhetkellä oikeuttaa sen omistusosuuteen liittyvään tuottoon. Tällaisissa olosuhteissa emoyritykselle ja määräysvallattomille omistajille kohdistettava osuus konsernitilinpäätöstä laadittaessa määritetään ottamalla huomioon niiden potentiaalisten äänioikeuksien ja muiden johdannaisten mahdollinen toteuttaminen, jotka tarkasteluhetkellä tuottavat yhteisölle oikeuden tuottoon.

B91 IFRS 9:ää ei sovelleta osuuksiin konsernitilinpäätökseen yhdisteltävissä tytäryrityksissä. Kun potentiaalisia äänioikeuksia sisältävät instrumentit tosiasiallisesti oikeuttavat tarkasteluhetkellä tytäryrityksessä olevaan omistusosuuteen liittyvään tuottoon, kyseisiin instrumentteihin ei sovelleta IFRS 9:n vaatimuksia. Kaikissa muissa tapauksissa potentiaalisia äänioikeuksia tytäryrityksessä sisältäviä instrumentteja käsitellään kirjanpidossa IFRS 9:n mukaisesti.

Raportointipäivä

B92 Konsernitilinpäätöksen laatimiseen käytettävät emoyrityksen ja tytäryritysten tilinpäätökset on laadittava samalle raportointipäivälle. Silloin kun emoyrityksen ja tytäryrityksen raportointikaudet päättyvät eri päivinä, tytäryritys tuottaa lisäksi konsernitilinpäätöstä varten taloudellista informaatiota samalle päivälle kuin emoyrityksen tilinpäätös, jotta emoyritys pystyy yhdistelemään tytäryrityksen taloudellisen informaation konsernitilinpäätökseen, paitsi jos ei ole käytännössä mahdollista tehdä niin.

B93 Jos ei ole käytännössä mahdollista tehdä niin, emoyrityksen on yhdisteltävä tytäryrityksen taloudellinen informaatio konsernitilinpäätökseen käyttäen tytäryrityksen viimeisintä tilinpäätöstä, jota oikaistaan niiden merkittävien liiketoimien tai tapahtumien huomioon ottamiseksi, jotka toteutuvat kyseisen tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen ajankohtien välillä. Tytäryrityksen tilinpäätöspäivän ja konsernitilinpäätöksen tilinpäätöspäivän välinen aika ei missään tapauksessa saa olla pidempi kuin kolme kuukautta, ja raportointikausien pituuden ja tilinpäätöspäivien välisen eron on oltava samat kaudesta toiseen.

Määräysvallattomien omistajien osuus

B94 Yhteisön on kohdistettava voitto tai tappio sekä kaikki muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat erät emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille. Yhteisön on myös kohdistettava laaja tulos emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen.

B95 Jos tytäryrityksellä on ulkona olevia, kumuloituvaa osinkoa kerryttäviä etuosakkeita, jotka luokitellaan omaksi pääomaksi ja jotka ovat määräysvallattomien omistajien hallussa, emoyrityksen on laskettava osuutensa voitosta tai tappiosta tytäryrityksen tällaisille osakkeille kuuluvia osinkoja koskevan oikaisun jälkeen riippumatta siitä, onko tällaisista osingoista tehty päätös vai ei.

Muutokset määräysvallattomien omistajien osuudessa

B96 Kun määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta muuttuu, yhteisön on oikaistava määräysvaltaisten ja määräysvallattomien omistajien osuuksien kirjanpitoarvoja, jotta otetaan huomioon muutokset niillä tytäryrityksestä olevissa suhteellisissa osuuksissa. Yhteisön on kirjattava suoraan omaan pääomaan määrä, jolla määräysvallattomien omistajien osuuteen tehtävä oikaisu poikkeaa maksetun tai saadun vastikkeen käyvästä arvosta, ja se on kohdistettava emoyrityksen omistajille.

Määräysvallan menettäminen

B97 Emoyritys saattaa menettää määräysvallan tytäryrityksessä kahden tai useamman järjestelyn (liiketoimen) tuloksena. Joskus olosuhteet viittaavat kuitenkin siihen, että useita erillisiä järjestelyjä pitäisi käsitellä kirjanpidossa yhtenä liiketoimena. Tehdessään päätöstä siitä, käsitelläänkö järjestelyjä yhtenä liiketoimena, emoyrityksen on tarkasteltava järjestelyjen kaikkia ehtoja ja taloudellisia vaikutuksia. Yksi tai useampi seuraavista seikoista viittaa siihen, että emoyrityksen tulee käsitellä useita eri järjestelyjä kirjanpidossa yhtenä liiketoimena:

- (a) Ne on toteutettu samanaikaisesti tai toisiaan ennakoiden.
- (b) Ne muodostavat yhden liiketoimen, jonka tarkoituksena on jonkin taloudellisen kokonaisvaikutuksen aikaansaaminen.
- (c) Yhden järjestelyn toteutuminen riippuu vähintään yhden muun järjestelyn toteutumisesta.
- (d) Yksi järjestely ei ole yksittäin tarkasteltuna taloudellisesti perusteltu, mutta se on taloudellisesti perusteltu, kun sitä tarkastellaan yhdessä toisten järjestelyjen kanssa. Esimerkki tästä on tilanne, jossa osakkeiden myynti tapahtuu alle markkinahinnan ja tämän kompensoi myöhemmin tapahtuva myynti markkinahinnan ylittävään hintaan.

B98 Jos emoyritys menettää määräysvallan tytäryrityksessä, sen on:

- (a) kirjattava pois taseesta:
 - (i) tytäryrityksen varat (mahdollinen liikearvo mukaan luettuna) ja velat määräysvallan menettämisaikakohdan kirjanpitoarvoihin; ja
 - (ii) aiemmassa tytäryrityksessä määräysvallan menettämisaikakohdalla mahdollisesti olleen määräysvallattomien omistajien osuuden (niille mahdollisesti kuuluvat muut laajan tuloksen erät mukaan luettuina) kirjanpitoarvo.
- (b) kirjattava:
 - (i) määräysvallan menettämiseen johtaneesta liiketoimesta, tapahtumasta tai olosuhteista saadun vastikkeen käypä arvo, jos vastiketta on saatu;
 - (ii) jos määräysvallan menettämiseen johtaneeseen liiketoimeen, tapahtumaan tai olosuhteisiin kuuluu tytäryrityksen osakkeiden jakamista omistajille näiden toimiessa omistajan ominaisuudessa, kyseinen jakaminen; ja

- (iii) entisessä tytäryrityksessä mahdollisesti jäljellä oleva sijoitus sen määräysvallan menettämisaikakohdan käypään arvoon.
- (c) siirrettävä tulosvaikutteiseksi tai muiden IFRS-standardien sitä vaatiessa suoraan kertyneisiin voittovaroihin tytäryritykseen liittyvät muihin laajan tuloksen eriin kirjatut määrät kappaleessa B99 kuvatulla perusteella.
- (d) kirjattava tästä mahdollisesti syntyvä erotus tulosvaikutteisesti emoyritykselle kuuluvaksi voitoksi tai tappioksi.

B99 Jos emoyritys menettää määräysvallan tytäryrityksessä, emoyrityksen on käsiteltävä kaikki kyseiseen tytäryritykseen liittyvät muihin laajan tuloksen eriin aiemmin kirjatut määrät samalla perusteella kuin ne olisi käsiteltävä, jos emoyritys olisi suoraan luovuttanut asianomaiset varat tai velat. Näin ollen jos aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu voitto tai tappio siirrettäisiin tulosvaikutteiseksi asianomaisten varojen tai velkojen luovutuksen yhteydessä, emoyrityksen on siirrettävä kyseinen voitto tai tappio omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi (luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna), kun se menettää määräysvallan tytäryrityksessä. Jos aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu uudelleenarvostuksesta johtuva lisäys siirrettäisiin kyseisen omaisuuserän myynnin yhteydessä suoraan kertyneisiin voittovaroihin, emoyrityksen on siirrettävä uudelleenarvostuksesta johtuva lisäys suoraan kertyneisiin voittovaroihin, kun se menettää määräysvallan tytäryrityksessä.

Liite C

Voimaantulo ja siirtymäsäännöt

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia ja sen sitovuus on sama kuin IFRS-standardin muiden osien.

VOIMAANTULO

C1 Yhteisön on sovellettava tätä IFRS-standardia 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Aikaisempi soveltaminen on sallittua. Jos yhteisö soveltaa tätä standardia aikaisemmin, sen on annettava tästä tieto ja samanaikaisesti sovellettava IFRS 11:tä, IFRS 12:ta, IAS 27:ää *Erillistilinpäätös* sekä IAS 28:aa (muutettu 2011).

SIIRTYMÄSÄÄNNÖT

C2 Yhteisön on sovellettava tätä IFRS-standardia takautuvasti IAS 8:n *Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet* mukaisesti, lukuun ottamatta kappaleissa C3–C6 mainittuja tapauksia.

C3 Kun yhteisö soveltaa tätä IFRS-standardia ensimmäisen kerran, sen ei tarvitse tehdä oikaisuja kirjanpitokäsittelyyn, joka koskee sen osallisuutta:

- (a) yhteisöissä, jotka on aiemmin yhdistelty konsernitilinpäätökseen IAS 27:n *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* ja SIC-12:n *Konsernitilinpäätös – erityistä tarkoitusta varten perustetut yksiköt* mukaan ja jotka tämän IFRS-standardin mukaan edelleen yhdistellään konsernitilinpäätökseen; tai
- (b) yhteisöissä, joita ei aiemmin yhdistelty konsernitilinpäätökseen IAS 27:n ja SIC-12:n mukaan ja joita ei tämän IFRS-standardin mukaan edelleenkään yhdistellä konsernitilinpäätökseen.

C4 Kun tämän IFRS-standardin ensimmäistä kertaa tapahtuva soveltaminen johtaa siihen, että sijoittaja yhdistelee konsernitilinpäätökseen sijoituskohteen, jota ei yhdistelty IAS 27:n ja SIC-12:n mukaan, sijoittajan on:

- (a) jos sijoituskohte on (IFRS 3:ssa määritelty) liiketoiminta, arvostettava aiemmin konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömän sijoituskohteen varat ja velat ja määräysvallattomien omistajien osuudet siinä standardin soveltamisen aloittamisajankohtana ikään kuin kyseinen sijoituskohte olisi ollut yhdistelty konsernitilinpäätökseen (ja siihen olisi täten sovellettu hankintalaskentaa IFRS 3:n mukaisesti) siitä päivästä alkaen, jona sijoittaja on tämän IFRS-standardin vaatimusten perusteella saanut määräysvallan kyseissä sijoituskohteessa.
- (b) jos sijoituskohte ei ole (IFRS 3:ssa määritelty) liiketoiminta, arvostettava aiemmin konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömän sijoituskohteen varat ja velat ja määräysvallattomien omistajien osuudet siinä standardin soveltamisen aloittamisajankohtana ikään kuin kyseinen sijoituskohte olisi ollut yhdistelty konsernitilinpäätökseen (soveltaen sijoituskohteeseen IFRS 3:ssa kuvattua hankintamenetelmää ilman, että kirjataan liikearvoa) siitä päivästä alkaen, jona sijoittaja on tämän IFRS-standardin vaatimusten perusteella saanut määräysvallan kyseissä sijoituskohteessa. Taseeseen merkittävien varojen, velkojen ja määräysvallattomien omistajien osuuksien määrän ja sijoittajalla sijoituskohteessa olevan osallisuuden aiemman kirjanpitoarvon välinen erotus on kirjattava vastaavana oikaisuna oman pääoman alkusaldoon.
- (c) jos sijoituskohteen varojen, velkojen ja määräysvallattomien omistajien osuuden arvostaminen kohtien (a) tai (b) mukaisesti ei ole käytännössä mahdollista (määritely IAS 8:ssa), sijoittajan on:

- (i) jos sijoituskohde on liiketoiminta, sovellettava IFRS 3:n vaatimuksia. Oletushankinta-ajankohdan on oltava sen aikaisimman kauden alku, jolla IFRS 3:n soveltaminen on käytännössä mahdollista, ja tämä voi olla tarkasteltavana oleva kausi.
- (ii) jos sijoituskohde ei ole liiketoiminta, sovellettava sijoituskohteeseen IFRS 3:ssa kuvattua hankintamenetelmää oletushankinta-ajankohtana ilman, että kirjataan liikearvoa. Oletushankinta-ajankohdan on oltava sen aikaisimman kauden alku, jolla tämän kappaleen soveltaminen on käytännössä mahdollista, ja tämä voi olla tarkasteltavana oleva kausi.

Sijoittajan on kirjattava oletushankinta-ajankohtana kirjattavien varojen, velkojen ja määräysvallattomien omistajien osuuden määrän ja osallisuuttaan koskien aiemmin kirjattujen määrien välinen erotus oman pääoman oikaisuksi kyseisellä kaudella. Lisäksi sijoittajan on tuotettava vertailutiedot ja liitetiedot IAS 8:n mukaisesti.

- C5 Silloin kun tämän IFRS-standardin ensimmäistä kertaa tapahtuva soveltaminen johtaa siihen, ettei sijoittaja enää yhdistele konsernitilinpäätökseen sijoituskohdetta, joka yhdisteltiin IAS 27:n (muutettu 2008) ja SIC-12:n mukaan, sijoittajan on soveltamisen aloittamisajankohtana arvostettava osuus, joka sillä edelleen on sijoituskohteessa, siihen määrään, johon se olisi arvostettu, jos tämän IFRS-standardin vaatimukset olisivat olleet voimassa, kun sijoittaja tuli osalliseksi sijoituskohteessa tai menetti siinä määräysvallan. Jos jäljellä olevan osuuden arvostaminen ei ole käytännössä mahdollista (määritelty IAS 8:ssa), sijoittajan on sovellettava tämän IFRS-standardin mukaisia, määräysvallan menettämistä koskevia vaatimuksia aikaisimman sellaisen kauden alussa, jolla tämän IFRS-standardin soveltaminen on käytännössä mahdollista, ja se saattaa olla tarkasteltavana oleva kausi. Sijoittajan on kirjattava aiemmin taseeseen merkittyjen varojen, velkojen ja määräysvallattomien omistajien osuuden määrän ja sijoituskohteessa olevan osallisuutensa kirjanpitoarvon välinen erotus oman pääoman oikaisuksi kyseisellä kaudella. Lisäksi sijoittajan on tuotettava vertailutiedot ja liitetiedot IAS 8:n mukaisesti.
- C6 Kappaleet 23, 25, B94 ja B96–B99 ovat IAS 27:ään vuonna 2008 tehtyjä muutoksia, jotka on siirretty IFRS 10:een. Yhteisön on sovellettava kyseisten kappaleiden vaatimuksia seuraavasti, paitsi jos se soveltaa kappaletta C3:
- (a) Yhteisö ei saa tehdä muutoksia voiton tai tappion kohdistamiseen aikaisemmilla raportointikausilla kuin millä se on soveltanut kappaleen B94 mukaista muutosta ensimmäisen kerran.
- (b) Kappaleisiin 23 ja B96 sisältyviä vaatimuksia, jotka koskevat määräysvallan saamisen jälkeen tapahtuneiden tytäryrityksen omistusosuuksien muutosten kirjanpitokäsittelyä, ei sovelleta muutoksiin, jotka ovat tapahtuneet ennen kuin yhteisö on soveltanut näitä muutoksia ensimmäisen kerran.
- (c) Yhteisö ei saa muuttaa entisessä tytäryrityksessä olevan sijoituksensa kirjanpitoarvoa, jos määräysvalta on menetetty ennen kuin se on soveltanut kappaleisiin 25 ja B97–B99 sisältyviä muutoksia ensimmäisen kerran. Yhteisö ei myöskään saa laskea uudelleen voittoa tai tappiota, joka johtuu tytäryritystä koskevan määräysvallan menettämisestä, joka on toteutunut ennen kuin kappaleisiin 25 ja B97–B99 sisältyviä muutoksia on sovellettu ensimmäisen kerran.

Viittaukset IFRS 9:ään

- C7 Jos yhteisö soveltaa tätä IFRS-standardia mutta ei vielä sovelle IFRS 9:ää, kaikki tähän standardiin sisältyvät viittaukset IFRS 9:ään on ymmärrettävä viittauksiksi IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*.

MUIDEN IFRS-STANDARDIEN KUMOAMINEN

- C8 Tämä IFRS-standardi korvaa konsernitilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka sisältyvät IAS 27:ään (muutettu 2008).
- C9 Tämä IFRS-standardi korvaa myös SIC-12:n *Konsernitilinpäätös – erityistä tarkoitusta varten perustetut yksiköt*.

Liite D

Muutokset muihin IFRS-standardeihin

Tässä liitteessä esitetään muihin IFRS-standardeihin tulevat muutokset, jotka seuraavat siitä, että IASB julkistaa tämän IFRS-standardin. Yhteisön on sovellettava muutoksia 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Jos yhteisö soveltaa tätä IFRS-standardia aikaisemmalla kaudella, sen on sovellettava näitä muutoksia tällä aikaisemmalla kaudella. Muutetut kappaleet esitetään siten, että uusi teksti on alleviivattu ja poistettu teksti yliviivattu.

IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto

D1 Lisätään seuraavanlainen kappale 39I:

39I Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 31, B7, C1, D1, D14 ja D15 sekä lisättiin kappale D31. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

D2 Liitteen B kappaletta B7 muutetaan seuraavasti:

B7 Ensilaatijan on sovellettava seuraavia IFRS 10:n vaatimuksia ei-takautuvasti IFRS-standardeihin siirtymispäivästä alkaen:

(a) kappaleeseen B94 sisältyvä vaatimus, jonka mukaan laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulee negatiivinen;

(b) kappaleisiin 23 ja B93 sisältyvät vaatimukset emoyrityksellä tytäryrityksessä olevien omistussuosuksien muutosten kirjanpitokäsittelystä, kun muutokset eivät johda määräysvallan menettämiseen; ja

(c) kappaleisiin B97–B99 sisältyvät vaatimukset siitä, miten kirjanpidossa käsitellään määräysvallan menettämistä tytäryrityksessä, ja tähän liittyvät vaatimukset IFRS 5:n *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* kappaleessa 8A.

Jos ensilaatija kuitenkin päättää soveltaa IFRS 3:a takautuvasti aiempiin liiketoimintojen yhdistämisiin, sen on sovellettava myös IFRS 10:tä tämän IFRS-standardin kappaleen C1 mukaisesti.

D3 Liitteen C kappaletta C1 muutetaan seuraavasti:

C1 Ensilaatija saa olla soveltamatta IFRS 3:a takautuvasti aikaisempiin liiketoimintojen yhdistämisiin (liiketoimintojen yhdistämiset, jotka ovat toteutuneet ennen IFRS-standardeihin siirtymispäivää). Jos ensilaatija kuitenkin oikaisee jonkin liiketoimintojen yhdistämisen IFRS 3:n mukaiseksi, sen on oikaistava kaikki myöhemmät liiketoimintojen yhdistämiset, ja sen on lisäksi sovellettava IFRS 10:tä samasta ajankohdasta lähtien. Esimerkiksi jos ensilaatija päättää oikaista 30.6.20X6 toteutuneen liiketoimintojen yhdistämisen, sen on oikaistava kaikki liiketoimintojen yhdistämiset, jotka ovat toteutuneet 30.6.20X6 ja IFRS-standardeihin siirtymispäivän välillä, ja sen on lisäksi sovellettava IFRS 10:tä 30.6.20X6 lähtien.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

D4 Lisätään seuraavanlainen kappale 63A:

63A Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IFRS 11, muutettiin kappaletta 5 ja liitettä A. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

Liitteessä A muutetaan "osakeperusteisia maksuja koskevan järjestelyn" määritelmän alaviitettä seuraavasti:

* Konserni määrittellään IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* liitteessä A siten, että se on "emoyritys ja sen tytäryritykset" raportoivan yhteisön koko konsernin emoyrityksen näkökulmasta.

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen

D5 Muutetaan kappaletta 7 ja lisätään kappale 64E seuraavasti:

7 Hankkijaosapuolen – yhteisön, joka saa *määräysvallan* toisessa yhteisössä, ts. hankinnan kohteessa – nimeämiseen on sovellettava IFRS 10:een *Konsernitilinpäätös* sisältyvää ohjeistusta. Jos on tapahtunut liiketoimintojen yhdistäminen mutta IFRS 10:n sisältämää ohjeistusta soveltamalla ei tule selvästi osoitetuksi, mikä yhdistyvistä yhteisöistä on hankkijaosapuoli, ratkaisua tehtäessä on otettava huomioon kappaleissa B14–B18 mainitut tekijät.

- 64E Toukokuussa 2011 julkaistulla asiakirjalla IFRS 10 muutettiin kappaleita 7, B13 ja B63(e) sekä liitettä A. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä.
- D6 [Ei koske vaatimuksia]
- D7 Liitteestä A poistetaan ”määräysvallan” määritelmä.
- D8 Liitteen B kappaleita B13 and B63(e) muutetaan seuraavasti:
- B13 Hankkijaosapuolen – yhteisön, joka saa määräysvallan hankinnan kohteessa – nimeämiseen on sovellettava IFRS 10:een *Konsernitilinpäätös* sisältyvää ohjeistusta. Jos on tapahtunut liiketoimintojen yhdistäminen mutta IFRS 10:n sisältämää ohjeistusta soveltamalla ei tule selvästi osoitetuksi, mikä yhdistyvistä yhteisöistä on hankkijaosapuoli, ratkaisua tehtäessä on otettava huomioon kappaleissa B14–B18 mainitut tekijät.
- B63 Seuraavat ovat esimerkkejä muista IFRS-standardeista, jotka sisältävät ohjeistusta liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen tai syntyneiden velkojen myöhemmästä arvostamisesta ja kirjanpitoikäisyydestä:
- (a) ...
- (e) IFRS 10 sisältää ohjeistusta siitä, miten kirjanpidossa käsitellään määräysvallan saamisen jälkeen tapahtuvia muutoksia osuudessa, jonka emoyritys omistaa tytäryrityksestä.

IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot

- D9 Muutetaan kappaletta 3(a) ja lisätään kappale 44O seuraavasti:
- 3 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä IFRS-standardia kaikentyyppisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:
- (a) sellaiset osuudet tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IAS 39:ää; näissä tapauksissa ...
- 44O Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaletta 3. Yhteisön on sovellettava tätä muutosta, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (julkaistu marraskuussa 2009)

- D10 Lisätään seuraavanlainen kappale 8.1.2:
- 8.1.2 Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaletta C8 sekä poistettiin kappaletta C18 edeltävä otsikko ja kappaleet C18–C23. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.
- D11 Liitteen C kappaleet C18 ja C19 sekä kappaleita C18 ja C19 edeltävät otsikot poistetaan ja kappaletta C8 muutetaan seuraavasti:
- C83 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä IFRS-standardia kaikentyyppisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:
- (a) sellaiset osuudet tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IAS 39:ää ja IFRS 9:ää; näissä tapauksissa ...

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (julkaistu lokakuussa 2010)

- D12 Muutetaan kappaletta 3.2.1 ja lisätään kappale 7.1.2 seuraavasti:
- 3.2.1 Konsernitilinpäätöksessä kappaleita 3.2.2–3.2.9, B3.1.1, B3.1.2 ja B3.2.1–B3.2.17 sovelletaan konsernin tasolla. Näin ollen yhteisö yhdistelee ensin kaikki tytäryritykset IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* mukaisesti ja sitten soveltaa näin syntyvään konserniin kyseisiä kappaleita.

7.1.2 Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 3.2.1, B3.2.1–B3.2.3, B4.3.12(c), B5.7.15, C11 ja C30 sekä poistettiin kappaleet C23–C28 ja niihin liittyvät otsikot. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

D13 Liitteen B kappaleita B3.2.1–B3.2.3 ja B5.7.15 muutetaan seuraavasti:

Kappaleessa B3.2.1 olevan vuokaavion ensimmäisestä laatikosta poistetaan teksti "(mahdolliset erityistä tarkoitusta varten perustetut yksiköt mukaan lukien)".

B3.2.2 Kappaleessa 3.2.4(b) kuvattu tilanne (kun yhteisö pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle) syntyy esimerkiksi, jos yhteisö on trusti, joka laskee liikkeeseen sijoittajille tarkoitettuja osuuksia, joiden tuotto perustuu yhteisön omistamiin rahoitusvaroihin, ja tuottaa näiden rahoitusvarojen hoitopalveluja. Tällöin rahoitusvarat täyttävät taseesta pois kirjaamisen edellytykset, jos kappaleiden 3.2.5 ja 3.2.6 mukaiset ehdot täyttyvät.

B3.2.3 Kappaletta 3.2.5 sovellettaessa yhteisö voi olla esimerkiksi rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuunpanija *originator*, tai se voi olla konserni, johon kuuluu tytäryritys, joka on hankkinut rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja siirtää siihen liittyvät rahavirrat edelleen sijoittajina oleville riippumattomille kolmansille osapuolille.

B5.7.15 Seuraavat ovat esimerkkejä omaisuuseräkohtaisesta tulosriskistä:

(a) ...

(b) velka, jonka liikkeeseenlaskijana on seuraavat ominaispiirteet omaava strukturoitu yhteisö: Yhteisö on juridisesti eriytetty siten, että sen varat on erotettu aitaamalla ne käytettäviksi vain sen sijoittajien hyödyksi myös konkurssin tapahtuessa. Yhteisö ei ryhdy muihin liiketoimiin, eikä sen varoja voida kiinnittää. Rahamääriä eräntyy maksettaviksi yhteisön sijoittajille vain, jos aidatut varat kerryttävät rahavirtoja. Näin ollen ...

D14 Liitteen C kappaleet C23 ja C24 sekä kappaletta C23 edeltävä otsikko poistetaan ja kappaleita C11 ja C30 muutetaan seuraavasti:

C11 3 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä IFRS-standardia kaikentyyppisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:

(a) sellaiset osuudet tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n tai nojalla käsitellä tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IFRS 9:ää; näissä tapauksissa ...

C30 4 **Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä standardia kaikentyyppisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:**

(a) sellaiset osuudet tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IFRS 9:ää; näissä tapauksissa ...

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen

D15 Muutetaan kappaleita 4 ja 123 ja lisätään kappale 139H seuraavasti:

4 Tämä standardi ei koske IAS 34:n *Osavuosikatsaukset* mukaisesti laadittavien osavuosijakson lyhennettyjen tilinpäätösten rakennetta ja sisältöä. Tällaisiin tilinpäätöksiin sovelletaan kuitenkin kappaleita 15–35. Tämä standardi koskee samalla tavoin kaikkia yhteisöjä, mukaan lukien ne, jotka esittävät konsernitilinpäätöksen IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* mukaisesti ja ne, jotka esittävät erillistilinpäätöksen IAS 27:n *Erillistilinpäätös* mukaisesti.

123 Johto tekee yhteisön noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan useita harkintaan perustuvia ratkaisuja – muitakin kuin arvioita edellyttäviä – joilla saattaa olla merkittävä vaikutus tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin. Johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja esimerkiksi määrittäessään:

- (a) ...
- (b) milloin rahoitusvarojen ja vuokrattujen omaisuuserien omistamiselle ominaiset merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin toisille yhteisöille; ja
- (c) ovatko tietyt tuotteiden myynnit tosiasialliselta sisällöltään rahoitusjärjestelyjä, jolloin niistä ei synny tuottoja.
- (d) [poistettu]

139H Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 12 muutettiin kappaleita 4, 119, 123 ja 124. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 12:ta.

IAS 7 *Rahavirtalaskelmat*

D16 Muutetaan kappaletta 42B ja lisätään kappale 57 seuraavasti:

- 42B Sellaiset omistussuuden muutokset tytäryrityksessä, jotka eivät aiheuta määräysvallan menetystä, esimerkiksi tilanne, jossa emoyritys myöhemmin ostaa tai myy tytäryrityksen oman pääoman ehtoisia instrumentteja, käsitellään kirjanpidossa omaa pääomaa koskevinä liiketoimina (ks. IFRS 10 *Konsernitilinpäätös*). Näin ollen ...
- 57 Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 37, 38 ja 42B sekä poistettiin kappale 50(b). Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 21 *Valuuttakurssien muutosten vaikutukset*

D17 [Ei koske vaatimuksia]

D18 Muutetaan kappaleita 19, 45 ja 46 ja lisätään kappale 60F seuraavasti:

- 19 Tämän standardin mukaan myös tilinpäätöksen laativa itsenäinen yhteisö tai yhteisö, joka laatii erillistilinpäätöksen IAS 27:n *Erillistilinpäätös* mukaisesti, saa esittää tilinpäätöksensä missä valuutassa (tai valuutoissa) tahansa. Jos ...
- 45 Ulkomaisen yksikön tulosta ja taloudellista asemaa koskevien lukujen yhdisteleminen raportoivan yhteisön tulosta ja taloudellista asemaa koskeviin lukuihin tapahtuu normaalien konsernitilinpäätöstä laadittaessa sovellettavien menettelytapojen mukaisesti, joita ovat esimerkiksi tytäryrityksellä olevien konsernin sisäisten saamisten ja velkojen ja konsernin sisäisten liiketapahtumien eliminointi (ks. IFRS 10 *Konsernitilinpäätös*). Konsernin ... kuitenkin ...
- 46 Silloin kun ulkomaisen yksikön tilinpäätös laaditaan eri päivälle kuin raportoivan yhteisön tilinpäätös, ulkomainen yksikkö laatii usein ylimääräisen tilinpäätöksen samalle päivälle kuin raportoiva yhteisö. Silloin kun näin ei tapahdu, IFRS 10 sallii eri päivän käyttämisen edellyttäen, ettei ero ole suurempi kuin kolme kuukautta ja että tehdään kaikkia näiden päivämäärien välillä toteutuneita merkittäviä liiketoimia tai muita tapahtumia koskevat oikaisut. Tällöin ulkomaisen yksikön varat ja velat muunnetaan ulkomaisen yksikön raportointikauden päättymispäivän kurssiin. Jos valuuttakurssit ovat muuttuneet merkittävästi ennen raportoivan yhteisön raportointikauden päättymispäivää, tehdään tätä koskevat oikaisut IFRS 10:n mukaisesti. Samoin ...
- 60F Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 3(b), 8, 11, 18, 19, 33, 44–46 ja 48A. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä*

D19 Kappaletta 3 muutetaan seuraavasti:

- 3 Tämä standardi edellyttää, että lähipiirisuhteet ja -liiketoimet ja avoimet saldot lähipiiriin kuuluvien kanssa, sitoumukset mukaan lukien on esitettävä emoyrityksen tai sijoituskohteessa yhteisen määräysvallan tai huomattavan vaikutusvallan omaavan sijoittajan konsernitilinpäätöksessä ja erillistilinpäätöksessä, jotka esitetään IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* tai IAS 27:n *Erillistilinpäätös* mukaisesti. Tätä standardia sovelletaan myös yhteisöjen omiin tilinpäätöksiin.

Kappaleesta 9 poistetaan ”määräysvallan”, ”yhteisen määräysvallan” ja ”huomattavan vaikutusvallan” käsitteet, ja siihen lisätään seuraavanlainen virke:

Termit ”määräysvalta”, ”yhteinen määräysvalta” ja ”huomattava vaikutusvalta” määritellään IFRS 10:ssä, IFRS 11:ssä Yhteisjärjestelyt sekä IAS 28:ssa Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin, ja niitä käytetään tässä standardissa kyseisessä IFRS-standardissa annetussa merkityksessä.

Lisätään seuraavanlainen kappale 28A:

28A Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10, IFRS 11 Yhteisjärjestelyt ja IFRS 12 muutettiin kappaleita 3, 9, 11(b), 15, 19(b) ja (e) sekä 25. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä, IFRS 11:tä ja IFRS 12:ta.

IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös

D20 IAS 27:ään *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* sisältyvät konsernitilinpäätöstä koskevat vaatimukset poistetaan ja siirretään soveltuvin osin IFRS 10:een. Erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset kirjanpitokäsittelystä ja tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista säilyvät IAS 27:ssä; otsikoksi muutetaan *Erillistilinpäätös*, jäljelle jäävät kappaleet numeroidaan uudelleen, soveltamisalaa muutetaan ja tehdään muita toimituksellisia muutoksia. Myös IAS 27:ssä (muutettu 2011) säilyvät kirjanpitokäsittelyä ja tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevat vaatimukset päivitetään vastamaan ohjeistusta, joka sisältyy standardeihin IFRS 10, IFRS 11, IFRS 12 ja IAS 28 (muutettu 2011). Yksityiskohtaiset tiedot siitä, mihin IAS 27:n (muutettu 2008) kappaleet on siirretty, esitetään IAS 27:ään (muutettu 2011) sisältyvässä vastaavuustaulukossa.

IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa

D21 Kappaletta 4 muutetaan ja lisätään kappale 971 seuraavasti:

4 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä standardia kaikenlaisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:

(a) sellaiset osuudet tytä-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytä-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IAS 39:ää ...

971 Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 muutettiin kappaleita 4(a) ja AG29. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

D22 Liitteen kappaletta AG29 muutetaan seuraavasti:

AG29 Yhteisö esittää konsernitilinpäätöksessään määräysvallattomien omistajien osuudet – toisin sanoen toisten osapuolten osuudet tytäryritystensä omasta pääomasta ja tuloksesta – IAS 1:n ja IFRS 10:n mukaisesti. Kun ...

IAS 33 Osakekohtainen tulos

D23 Muutetaan kappaletta 4 ja lisätään kappale 74B seuraavasti:

4 Silloin kun yhteisö esittää sekä konsernitilinpäätöksen että erillistilinpäätöksen, jotka on laadittu IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* ja IAS 27:n *Erillistilinpäätös* mukaisesti, tämän standardin vaatimat tiedot tarvitsee esittää vain konsernin tietojen perusteella. Jos ...

74B Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 Yhteisjärjestelyt muutettiin kappaleita 4, 40 ja A11. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 36 Omaisuuserien arvon alentuminen

D24 Muutetaan kappaletta 4(a) ja lisätään kappale 140H seuraavasti:

4 Tämä standardi koskee seuraaviin ryhmiin luokiteltuja rahoitusvaroja:

(a) IFRS 10:ssä *Konsernitilinpäätös* määritellyt tytäryritykset;

(b) ...

140H Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 muutettiin kappaletta 4, kappaletta 12(h) edeltävää otsikkoa ja kappaletta 12(h). Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

D25 [Ei koske vaatimuksia]

IAS 38 Aineettomat hyödykkeet

D26 Muutetaan kappaletta 3(e) ja lisätään kappale 130F seuraavasti:

3 Jos tiettytyyppisen aineettoman hyödykkeen kirjanpitokäsittelystä määrätään jossakin muussa standardissa, yhteisö soveltaa kyseistä standardia tämän standardin sijaan. Tämä standardi ei koske esimerkiksi seuraavia eräiä:

(a) ...

(e) IAS 32:ssa määritellyt rahoitusvarat. Joidenkin rahoitusvarojen kirjaamista ja arvostamista käsitellään IFRS 10:ssä *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:ssä *Erillistilinpäätös* ja IAS 28:ssä *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin*.

(f) ...

130F Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaletta 3(e). Yhteisön on sovellettava tätä muutosta, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen (muutettu lokakuussa 2009)

D27 Muutetaan kappaleita 2(a) ja 15 ja lisätään kappale 103P seuraavasti:

2 **Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä standardia kaikenlaisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:**

(a) sellaiset osuudet tytä-, osakkuus- ja yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Yhteisöjen on kuitenkin sovellettava tätä standardia sellaiseen osuuteen tytä-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä, jota IAS 27:n tai IAS 28:n mukaan käsitellään tämän standardin mukaisesti. ...

15 Konsernitilinpäätöksessä kappaleita 16–23 ja liitteen A kappaleita AG34–AG52 sovelletaan konsernitilillä. Näin ollen yhteisö yhdistelee ensin kaikki tytäryritykset IFRS 10:n mukaisesti ja sitten soveltaa näin syntyvään konserniin kappaleita 16–23 ja liitteen A kappaleita AG34–AG52.

103P Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 2(a), 15, AG3, AG36–AG38 ja AG41(a). Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

D28 Liitteen A kappaleita AG36–AG38 muutetaan seuraavasti:

Kappaleessa AG36, olevan vuokaavion ensimmäisestä laatikosta poistetaan teksti "(mahdolliset erityistä tarkoitusta varten perustetut yksiköt mukaan lukien)".

AG37 Kappaleessa 18(b) kuvattu tilanne (kun yhteisö pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle) syntyy esimerkiksi, jos yhteisö on trusti, joka laskee liikkeeseen sijoittajille tarkoitettuja osuuksia, joiden tuotto perustuu yhteisön omistamiin rahoitusvaroihin, ja tuottaa näiden rahoitusvarojen hoitopalveluja. Tällöin rahoitusvarat täyttävät taseesta pois kirjaamisen edellytykset, jos kappaleiden 19 ja 20 mukaiset ehdot täyttyvät.

AG38 Kappaletta 19 sovellettaessa yhteisö voi olla esimerkiksi rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuunpanija *originator*, tai se voi olla konserni, johon kuuluu tytäryritys, joka on hankkinut rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja siirtää siihen liittyvät rahavirrat edelleen sijoittajina oleville riippumattomille kolmansille osapuolille.

Tulkinta IFRIC 5 Oikeudet osuuksiin rahastoista, jotka on tarkoitettu käytöstä poistamiseen, alkuperäiseen tilaan palauttamiseen ja ympäristön kunnostamiseen

D29 Kohdasta "Viittaukset" poistetaan IAS 27:ää ja IAS 31:tä koskevat kohdat, IAS 28:aa koskeva kohta muutetaan muotoon "IAS 28 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä", ja luetteloon lisätään IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt*.

Kappaletta 8 muutetaan ja lisätään kappale 14B seuraavasti:

8 Osakkaan on määritettävä, onko sillä rahastossa määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta IFRS 10:n, IFRS 11:n ja IAS 28:n perusteella. Jos osakkaalla on jokin näistä, sen on käsiteltävä rahasto-osuuttaan kyseisten standardien mukaisesti.

14B Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 muutettiin kappaletta 8 ja 9. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IFRIC 17 Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille

D30 Osioon "Viittaukset" lisätään "IFRS 10 *Konsernitilinpäätös*".

Muutetaan kappaletta 7 ja lisätään kappale 19 seuraavasti:

7 Kappaleen 5 mukaisesti tätä tulkintaa ei sovelleta, kun yhteisö jakaa osan omistusosuudestaan tytäryrityksessä mutta säilyttää siinä määräysvallan. Yhteisö, joka jakaa varoja siten, että se tämän seurauksena merkitsee taseeseen määräysvallattomien omistajien osuuden tytäryrityksessään, käsittelee varojen jakamista IFRS 10:n mukaisesti.

19 Toukokuussa 2011 julkaistulla asiakirjalla IFRS 10 muutettiin kappaletta 7. Yhteisön on sovellettava tätä muutosta, kun se soveltaa IFRS 10:tä.

KANSAINVÄLINEN TILINPÄÄTÖSSTANDARDI IFRS 11

Yhteisjärjestelyt

TAVOITE

- 1 Tämän IFRS-standardin tarkoituksena on asettaa taloudellista raportointia koskevat periaatteet yhteisöille, joilla on osuus yhteisessä määräysvallassa olevissa järjestelyissä (ts. yhteisjärjestelyissä).

Tavoitteen saavuttaminen

- 2 Kappaleessa 1 mainitun tavoitteen saavuttamiseksi tässä IFRS-standardissa määritellään yhteinen määräysvalta ja edellytetään, että yhteisjärjestelyn osapuolena oleva yhteisö ratkaisee arvioimalla oikeuksiaan ja velvoitteitaan, minkätyypissä yhteisjärjestelyssä se on osallisena, ja käsittelee nämä oikeudet ja velvoitteet kirjanpidossa kyseisen yhteisjärjestelytyypin mukaisesti.

SOVELTAMISALA

- 3 Kaikkien yhteisöjen, jotka ovat yhteisjärjestelyn osapuolena, on sovellettava tätä IFRS-standardia.

YHTEISJÄRJESTELYT

- 4 Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta.

- 5 Yhteisjärjestelyllä on seuraavat ominaispiirteet:

(a) Osapuolia sitoo sopimukseen perustuva järjestely (ks. kappaleet B2–B4).

(b) Sopimukseen perustuva järjestely tuottaa kahdelle tai useammalle näistä osapuolista yhteisen määräysvallan järjestelyssä (ks. kappaleet 7–13).

- 6 Yhteisjärjestely on joko yhteinen toiminto tai yhteisyritys.

Yhteinen määräysvalta

- 7 Yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen, ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä.

- 8 Järjestelyn osapuolena olevan yhteisön on arvioitava, tuottaako sopimukseen perustuva järjestely kaikille osapuolille tai osapuolista koostuvalle ryhmälle yhdessä järjestelyä koskevan määräysvallan. Kaikilla osapuolilla tai osapuolista koostuvalla ryhmällä yhdessä on määräysvalta järjestelyssä, kun niiden täytyy toimia yhdessä ohjatakseen toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus järjestelyn tuottoon (ts. merkityksellisiä toimintoja).

- 9 Kun on ratkaistu, että kaikilla osapuolilla tai osapuolista koostuvalla ryhmällä yhdessä on määräysvalta järjestelyssä, yhteinen määräysvalta vallitsee vain, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät niiden osapuolten yksimielistä suostumusta, joilla yhdessä on määräysvalta järjestelyssä.

- 10 Yhteisjärjestelyssä millään yksittäisellä osapuolella ei yksinään ole järjestelyä koskevaa määräysvaltaa. Osapuoli, jolla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, voi estää minkä tahansa muun osapuolen tai osapuolista koostuvan ryhmän määräysvallan järjestelyssä.

- 11 Järjestely voi olla yhteisjärjestely, vaikkei kaikilla sen osapuolilla olisi yhteistä määräysvaltaa järjestelyssä. Tässä IFRS-standardissa erotetaan osapuolet, joilla on yhteinen määräysvalta yhteisjärjestelyssä (yhteisen toiminnon osapuolet tai yhteisyrityksen osapuolet), osapuolista, jotka osallistuvat yhteisjärjestelyyn mutta joilla ei ole siinä yhteistä määräysvaltaa.

- 12 Yhteisön pitää käyttää harkintaa arvioidessaan, onko kaikilla osapuolilla tai osapuolista koostuvalle ryhmällä yhteinen määräysvalta järjestelyssä. Yhteisön on tehtävä tämä arviointi tarkastelemalla kaikkia tosiseikkoja ja olosuhteita (ks. kappaleet B5–B11).

- 13 Jos tosiseikat ja olosuhteet muuttuvat, yhteisön on arvioitava uudelleen, onko sillä edelleen yhteinen määräysvalta järjestelyssä.

Yhteisjärjestelyn tyypit

- 14 Yhteisön on ratkaistava, minkätyyppisessä yhteisjärjestelyssä se on osallisena. Yhteisjärjestelyn luokittelu yhteiseksi toiminnoksi tai yhteisyritykseksi riippuu järjestelyn osapuolten oikeuksista ja velvoitteista.

- 15 **Yhteinen toiminto on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita. Näitä osapuolia nimitetään yhteisen toiminnon osapuoliksi.**
- 16 **Yhteisyrittäjä on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Näitä osapuolia nimitetään yhteisyrittäjien osapuoliksi.**
- 17 Yhteisö käyttää harkintaa arvioidessaan, onko yhteisjärjestely yhteinen toiminto vai yhteisyrittäjä. Yhteisön on ratkaistava, minkätyyppisessä yhteisjärjestelyssä se on osallisena, tarkastelemalla järjestelystä johtuvia oikeuksiaan ja velvoitteitaan. Yhteisö arvioi oikeuksiaan ja velvoitteitaan tarkastelemalla järjestelyn rakennetta ja oikeudellista muotoa, sopimukseen perustuvan järjestelyn osapuolten sopimista ehtoja ja, kun niillä on merkitystä, muita tosiseikkoja ja olosuhteita (ks. kappaleet B12–B33).
- 18 Joskus osapuolia sitoo puitesopimus, jossa määrätään yleiset sopimusehdot yhden tai useamman toiminnon harjoittamista varten. Puitesopimuksessa saatetaan määrätä, että osapuolet perustavat erilaisia yhteisjärjestelyjä käsitelläkseen erityisiä toimintoja, jotka muodostavat osan sopimuksesta. Vaikka kyseiset yhteisjärjestelyt liittyvät samaan puitesopimukseen, ne voivat olla erityyppisiä, jos osapuolten oikeudet ja velvoitteet ovat erilaisia harjoitettaessa erilaisia puitesopimuksessa käsiteltäviä toimintoja. Tämän vuoksi voi samalla esiintyä sekä yhteisiä toimintoja että yhteisyrittäjiä, kun osapuolet harjoittavat erilaisia toimintoja, jotka ovat osa samaa puitesopimusta.
- 19 Jos tosiseikat ja olosuhteet muuttuvat, yhteisön on arvioitava uudelleen, onko yhteisjärjestely, jossa se on osallisena, muuttunut toisentyyppiseksi.

YHTEISJÄRJESTELYN OSAPUOLTEN TILINPÄÄTÖKSET

Yhteiset toiminnot

20 Yhteisen toiminnon osapuolen on merkittävä tilinpäätökseensä osuudestaan yhteisessä toiminnossa:

- (a) **omat varansa, mukaan lukien osuutensa yhteisistä varoista, jos niitä on;**
 - (b) **omat velkansa, mukaan lukien osuutensa yhteisistä veloista, jos niitä on;**
 - (c) **omat tuotonsa, jotka se on saanut myymällä osuutensa yhteisen toiminnon tuotoksesta;**
 - (d) **oma osuutensa tuotoista, jonka yhteinen toiminto on saanut tuotoksensa myynnistä; ja**
 - (e) **omat kulunsa, mukaan lukien osuutensa yhteisistä kuluista, jos niitä on.**
- 21 Yhteisen toiminnon osapuolen tulee käsitellä kirjanpidossaan varoja, velkoja, tuottoja ja kuluja, jotka liittyvät sen osuuteen yhteisessä toiminnossa, asianomaisia varoja, velkoja, tuottoja ja kuluja koskevien IFRS-standardien mukaisesti.
- 22 Sellaisten liiketoimien kuin omaisuuserien myyntien, panostusten tai ostojen, jotka toteutuvat yhteisön ja yhteisen toiminnon, jossa se on osapuolena, välillä, kirjanpitokäsittelystä määrätään kappaleissa B34–B37.
- 23 Myös osapuolen, joka osallistuu yhteiseen toimintoon mutta jolla ei ole siinä yhteistä määräysvaltaa, on käsiteltävä kirjanpidossa osuutensa järjestelyssä kappaleiden 20–22 mukaisesti, jos tällä osapuolella on myös yhteiseen toimintoon liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita. Jos osapuolella, joka osallistuu yhteiseen toimintoon mutta jolla ei ole siinä yhteistä määräysvaltaa, ei ole yhteiseen toimintoon liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita, sen on käsiteltävä kirjanpidossaan osuutensa yhteisessä toiminnossa kyseisen osuuteen sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti.

Yhteisyrittäjät

- 24 **Yhteisyrittäjien osapuolen on kirjattava osuutensa yhteisyrittäjien sijoitukseksi, ja sen on käsiteltävä tätä sijoitusta kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmällä IAS 28:n Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrittäjiin mukaisesti, paitsi jos yhteisö on kyseisessä standardissa määrättyllä tavalla vapautettu pääomaosuusmenetelmän soveltamisesta.**
- 25 Osapuoli, joka osallistuu yhteisyrittäjien toimintaan mutta jolla ei ole siinä yhteistä määräysvaltaa, on käsiteltävä kirjanpidossaan osuutensa järjestelyssä IFRS 9:n *Rahoitusinstrumentit* mukaisesti, paitsi jos sillä on yhteisyrittäjien huomattava vaikutusvalta, jolloin sen on käsiteltävä se kirjanpidossaan IAS 28:n (muutettu 2011) mukaisesti.

ERILLISTILINPÄÄTÖS

26 Yhteisen toiminnon tai yhteisyrityksen osapuolen on erillistilinpäätöksessään käsiteltävä osuutensa:

- (a) yhteisessä toiminnossa kappaleiden 20–22 mukaisesti;
- (b) yhteisyrityksessä IAS 27:n *Erillistilinpäätös* kappaleen 10 mukaisesti.

27 Osapuolen, joka osallistuu yhteisjärjestelyyn mutta jolla ei ole siinä yhteistä määräysvaltaa, on erillistilinpäätöksessään käsiteltävä osuutensa:

- (a) yhteisessä toiminnossa kappaleen 23 mukaisesti;
- (b) yhteisyrityksessä IFRS 9:n mukaisesti, paitsi jos yhteisöllä on huomattava vaikutusvalta yhteisyrityksessä, jolloin sen on sovellettava IAS 27:n (muutettu 2011) kappaletta 10.

Liite A

Määritelmät

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia.

yhteisjärjestely	Järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta .
yhteinen määräysvalta	Järjestelyä koskevan määräysvallan pitäminen yhteisenä sopimukseen perustuen, ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä.
yhteinen toiminto	Yhteisjärjestely , jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta , on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita.
yhteisen toiminnon osapuoli	Yhteisen toiminnon osapuoli, jolla on yhteinen määräysvalta kyseisessä yhteisessä toiminnossa.
yhteisyritys	Yhteisjärjestely , jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta , on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen.
yhteisyrityksen osapuoli	Yhteisyrityksen osapuoli, jolla on yhteinen määräysvalta kyseisessä yhteisyrityksessä.
yhteisjärjestelyn osapuoli	Yhteisjärjestelyyn osallistuva yhteisö riippumatta siitä, onko kyseisellä yhteisöllä yhteinen määräysvalta järjestelyssä.
erillinen sijoitusväline	Erikseen yksilöitävissä oleva taloudellinen rakenne, mukaan lukien erilliset juridiset yhteisöt tai sitovassa säännöstössä mainitut yhteisöt riippumatta siitä, ovatko kyseiset yhteisöt oikeushenkilöitä.

Seuraavat termit on määritelty IAS 27:ssä (muutettu 2011), IAS 28:ssa (muutettu 2011) tai IFRS 10:ssä *Konsernitilinpäätös*, ja niitä käytetään tässä IFRS-standardissa kyseisissä IFRS-standardeissa annetussa merkityksessä:

- määräysvalta sijoituskohteessa
- pääomaosuusmenetelmä
- valta
- suojaavat oikeudet
- merkitykselliset toiminnot
- erillistilinpäätös
- huomattava vaikutusvalta

Liite B

soveltamisohjeistus

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia. Siinä kuvataan kappaleiden 1–27 soveltamista, ja sen sitovuus on sama kuin IFRS-standardin muiden osien.

- B1 Tähän liitteeseen sisältyvät esimerkit kuvaavat kuvitteellisia tilanteita. Vaikka joitakin esimerkkeihin liittyviä näkökohtia saattaa esiintyä todellisissa tosiseikastoissa, IFRS 11:tä sovellettaessa pitää arvioida kaikkia tiettyyn tosiseikastoon kuuluvia tosiseikkoja ja olosuhteita.

YHTEISJÄRJESTELYT

Sopimukseen perustuva järjestely (kappale 5)

- B2 Sopimukseen perustuvat järjestelyt voidaan osoittaa monella eri tavalla. Täytäntöön pantavissa oleva sopimukseen perustuva järjestely on usein, mutta ei aina, kirjallinen, ja yleensä sen muotona on osapuolten välinen sopimus tai dokumentoitu keskustelu. Myös lakisääteiset mekanismit voivat luoda järjestelyjä, jotka ovat pantavissa täytäntöön joko sellaisenaan tai yhdessä osapuolten välisten sopimusten kanssa.

- B3 Kun yhteisjärjestely rakennetaan käyttäen *erillistä sijoitusvälinettä* (ks. kappaleet B19–B33), sopimukseen perustuva järjestely tai jotkin siihen liittyvät näkökohdat on joissakin tapauksissa sisällytetty erillisen sijoitusvälineen yhtiöjärjestykseen, perustamiskirjaan tai sääntöihin.

- B4 Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään ehdot, joilla osapuolet osallistuvat järjestelyn kohteena olevaan toimintoon. Yleensä sopimukseen perustuvassa järjestelyssä käsitellään sellaisia asioita kuin:

(a) yhteisjärjestelyn tarkoitusta, toimintaa ja kestoaikaa.

(b) sitä, kuinka yhteisjärjestelyn hallituksen tai vastaavan hallintoelimen jäsenet nimitetään.

(c) päätöksentekoprosessia: osapuolten päätöksiä edellyttäviä seikkoja, osapuolten äänioikeuksia ja sitä, minkä toinen tuki näille seikoille tarvitaan. Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä kuvastuva päätöksentekoprosessi luo järjestelyä koskevan yhteisen määräysvallan (ks. kappaleet B5–B11).

(d) osapuolilta edellytettävää pääomasijoitusta tai muita panoksia.

(e) sitä, kuinka osapuolet jakavat yhteisjärjestelyyn liittyvät varat, velat, tuotot, kulut tai voiton tai tappion.

Yhteinen määräysvalta (kappaleet 7–13)

- B5 Arvioidessaan, onko sillä yhteinen määräysvalta järjestelyssä, yhteisön on ensiksi arvioitava, onko kaikilla osapuolilla tai osapuolista koostuvalla ryhmällä määräysvalta järjestelyssä. Määräysvalta määritellään IFRS 10:ssä, ja sitä on käytettävä ratkaistaessa, ovatko kaikki osapuolet tai osapuolista koostuva ryhmä osallistumalla järjestelyyn altistuneet järjestelyn muuttuvalle tuotolle tai oikeutettuja sen muuttuvaan tuottoon ja pystyvätkö ne vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä järjestelyä koskevaa valtaansa. Kun kaikki osapuolet tai osapuolista koostuva ryhmä yhdessä tarkasteltuina pystyvät ohjaamaan toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus järjestelyn tuottoon (ts. merkityksellisiä toimintoja), osapuolilla yhdessä on määräysvalta järjestelyssä.

- B6 Kun on todettu, että kaikilla osapuolilla tai osapuolista koostuvalla ryhmällä yhdessä on määräysvalta järjestelyssä, yhteisön on arvioitava, onko sillä yhteinen määräysvalta järjestelyssä. Yhteinen määräysvalta esiintyy vain, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät kaikkien niiden osapuolten yksimielistä hyväksyntää, joilla yhdessä on määräysvalta järjestelyssä. Sen arvioiminen, onko kaikilla järjestelyn osapuolilla tai osapuolista koostuvalla ryhmällä yhteinen määräysvalta järjestelyssä vai onko siinä määräysvalta yhdellä osapuolella yksin, voi vaatia harkintaa.

- B7 Joskus päätöksentekoprosessi, josta osapuolet ovat sopineet sopimukseen perustuvassa järjestelyssään, johtaa yhteiseen määräysvaltaan implisiittisesti. Oletetaan esimerkiksi, että kaksi osapuolta perustaa järjestelyn, jossa kummallakin on 50 prosenttia äänioikeuksista, ja niiden välisessä sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että merkityksellisiä toimintoja koskevien päätösten tekemiseen tarvitaan vähintään 51 prosenttia äänioikeuksista. Tässä tapauksessa osapuolet ovat hiljaisesti sopineet, että niillä on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, koska merkityksellisiä toimintoja koskevia päätöksiä ei voida tehdä ilman molempien osapuolten suostumusta.

- B8 Toisissa olosuhteissa sopimukseen perustuva järjestely edellyttää vähimmäisosuutta äänioikeuksista merkityksellisiä toimintoja koskevien päätösten tekemiseksi. Kun tämä vaadittava vähimmäisosuus äänioikeuksista voidaan saavuttaa asiasta yhdessä sopivien osapuolten useamman kuin yhden yhdistelmän avulla, järjestely ei ole yhteisjärjestely, paitsi jos sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, mitkä osapuolet (tai niiden yhdistelmä) tarvitaan sopimaan yksimielisesti järjestelyn merkityksellisiä toimintoja koskevista päätöksistä.

Esimerkkejä soveltamisesta

Esimerkki 1

Oletetaan, että kolme osapuolta perustavat järjestelyn. A:lla on järjestelyssä 50 prosenttia äänioikeuksista, B:llä 30 prosenttia ja C:llä 20 prosenttia. A:n, B:n ja C:n välisessä sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että järjestelyn merkityksellisiä toimintoja koskevien päätösten tekemiseen tarvitaan vähintään 75 prosenttia äänioikeuksista. Vaikka A pystyy estämään minkä tahansa päätöksen, sillä ei ole järjestelyssä määräysvaltaa, koska se tarvitsee B:n hyväksymisen. Sopimukseen perustuvan järjestelyn ehdot, joiden mukaan merkityksellisiä toimintoja koskevien päätösten tekemiseen tarvitaan vähintään 75 prosenttia äänioikeuksista, viittaavat siihen, että A:lla ja B:llä on yhteinen määräysvalta järjestelyssä, koska järjestelyn merkityksellisiä toimintoja koskevia päätöksiä ei ole mahdollista tehdä ilman, että A ja B ovat yksimielisiä.

Esimerkki 2

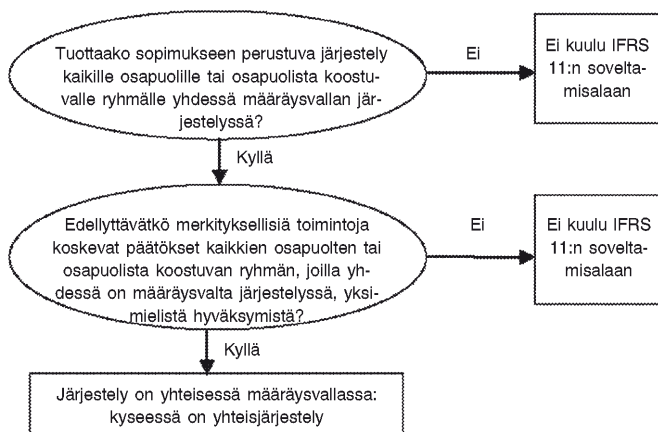
Oletetaan, että järjestelyssä on kolme osapuolta. A:lla on järjestelyssä 50 prosenttia äänioikeuksista, ja B:llä ja C:llä on kummallakin 25 prosenttia. A:n, B:n ja C:n välisessä sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että järjestelyn merkityksellisiä toimintoja koskevien päätösten tekemiseen tarvitaan vähintään 75 prosenttia äänioikeuksista. Vaikka A pystyy estämään minkä tahansa päätöksen, sillä ei ole järjestelyssä määräysvaltaa, koska se tarvitsee joko B:n tai C:n hyväksymisen. Tässä esimerkissä A:lla, B:llä ja C:llä on yhdessä määräysvalta järjestelyssä. Osapuolten yhdistelmiä, jotka voivat keskenään sopia siitä, että päästään 75 prosenttiin äänioikeuksista, on kuitenkin useampia kuin yksi (ts. joko A ja B tai A ja C). Jotta kyseessä olisi yhteisjärjestely, pitäisi tällaisessa tilanteessa osapuolten välisessä sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätä, minkä osapuolten yhdistelmän edellytetään yksimielisesti hyväksyvän järjestelyn merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset.

Esimerkki 3

Oletetaan järjestely, jossa A:lla ja B:llä on kummallakin 35 prosenttia äänioikeuksista järjestelyssä ja loput 30 prosenttia on laajalle hajaantunut. Merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät äänioikeuksien enemmistöä. A:lla ja B:llä on järjestelyssä yhteinen määräysvalta vain, jos sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että järjestelyn merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät sekä A:n että B:n suostumusta.

- B9 Vaatimus yksimielisestä hyväksymisestä tarkoittaa, että mikä tahansa osapuoli, jolla on yhteinen määräysvalta järjestelyssä, voi estää mitä tahansa muita osapuolia tai osapuolista koostuvaa ryhmää tekemästä (merkityksellisiä toimintoja koskevia) yksipuolisia päätöksiä ilman sen suostumusta. Jos vaatimus yksimielisestä suostumuksesta koskee vain päätöksiä, jotka antavat jollekin osapuolelle suojaavia oikeuksia, eikä se koske järjestelyn merkityksellisiä toimintoja koskevia päätöksiä, kyseisellä osapuolella ei ole yhteistä määräysvaltaa järjestelyssä.
- B10 Sopimukseen perustuvaan järjestelyyn voi sisältyä lausekkeitä, jotka koskevat erimielisyyksien ratkaisemista, esimerkiksi välimesmenettelyä. Nämä ehdot voivat sallia päätösten tekemisen ilman niiden osapuolten yksimielistä suostumusta, joilla on yhteinen määräysvalta. Tällaisten ehtojen olemassaolo ei estä järjestelyä olemasta yhteisessä määräysvallassa eikä siis estä sitä olemasta yhteisjärjestely.

Yhteisen määräysvallan arvioiminen

B11 Kun järjestely ei kuulu IFRS 11:n soveltamisalaan, yhteisö käsittelee osuuttaan järjestelyssä asiaankuuluvien IFRS-standardien, kuten IFRS 10:n, IAS 28:n (muutettu 2011) tai IFRS 9:n, mukaisesti.

YHTEISJÄRJESTELYN TYYPIT (KAPPALEET 14–19)

B12 Yhteisjärjestelyjä perustetaan monenlaisia tarkoituksia varten (esimerkiksi keinoksi, jolla osapuolet jakavat kustannuksia ja riskejä, tai keinoksi, joka antaa osapuolille pääsyn uuteen teknologiaan tai uusille markkinoille), ja niissä voidaan käyttää erilaisia rakenteita ja oikeudellisia muotoja.

B13 Jotkin järjestelyt eivät edellytä, että toimintoa, jota järjestely koskee, harjoitettaisiin erillistä sijoitusvälinettä käyttäen. Toisiin järjestelyihin kuitenkin kuuluu erillisen sijoitusvälineen perustaminen.

B14 Tässä IFRS-standardissa vaadittava yhteisjärjestelyjen luokittelu riippuu oikeuksista ja velvoitteista, joita järjestelystä aiheutuu osapuolille tavanomaisessa liiketoiminnassa. Tässä IFRS-standardissa yhteisjärjestelyt luokitellaan yhteisiksi toimintoiksi tai yhteisyrityksiksi. Kun yhteisöllä on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita, järjestely on yhteinen toiminto. Kun yhteisöllä on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, järjestely on yhteisyritys. Kappaleissa B16–B33 kuvataan arviointia, jonka yhteisö tekee ratkaistakseen, onko sillä osuus yhteisessä toiminnossa vai osuus yhteisyrityksessä.

Yhteisjärjestelyn luokittelu

B15 Kuten kappaleessa B14 todetaan, yhteisjärjestelyjen luokittelu edellyttää, että osapuolet arvioivat järjestelystä johtuvat oikeutensa ja velvoitteensa. Tätä arviointia tehdessään yhteisön on tarkasteltava seuraavia asioita:

(a) yhteisjärjestelyn rakenne (ks. kappaleet B16–B21).

(b) kun yhteisjärjestely on rakennettu erillistä sijoitusvälinettä käyttäen:

(i) erillisen sijoitusvälineen oikeudellinen muoto (ks. kappaleet B22–B24);

(ii) sopimukseen perustuvan järjestelyn ehdot (ks. kappaleet B25–B28); ja

(iii) muut tosiseikat ja olosuhteet, kun niillä on merkitystä (ks. kappaleet B29–B33).

Yhteisjärjestelyn rakenne

Yhteisjärjestelyt, joita ei ole rakennettu erillistä sijoitusvälinettä käyttäen

B16 Yhteisjärjestely, jota ei ole rakennettu erillistä sijoitusvälinettä käyttäen, on yhteinen toiminto. Tällaisissa tapauksissa sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään osapuolten oikeuksista, jotka koskevat järjestelyyn liittyviä varoja, ja velvoitteista, jotka koskevat järjestelyyn liittyviä velkoja, sekä osapuolten oikeuksista, jotka koskevat vastaavia tuottoja, ja velvoitteista, jotka koskevat vastaavia kuluja.

B17 Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä kuvataan usein niiden toimintojen luonnetta, joita järjestely koskee, ja sitä, kuinka osapuolten on tarkoitus harjoittaa näitä toimintoja yhdessä. Yhteisjärjestelyn osapuolet voisivat esimerkiksi sopia valmistavansa tuotetta yhdessä siten, että kukin osapuoli vastaa tietyistä tehtävistä ja kukin käyttää omia varojaan ja vastaa omista veloistaan. Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä voitaisiin myös määrätä, kuinka osapuolille yhteiset tuotot ja kulut jaetaan niiden kesken. Tällaisessa tapauksessa kukin yhteisen toiminnon osapuoli kirjaa tämän tietyn tehtävän hoitamisessa käytettävät varat ja velat sekä osuutensa tuotoista ja kuluista sopimukseen perustuvan järjestelyn mukaisesti.

B18 Toisissa tapauksissa yhteisjärjestelyn osapuolet voisivat esimerkiksi sopia jonkin omaisuuserän pitämisestä ja käyttämisestä yhteisenä. Tällaisessa tapauksessa sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään osapuolten oikeuksista yhteisesti käytettävään omaisuuserään sekä siitä, kuinka omaisuuserän tuotos tai tuotot ja toiminnasta johtuvat menot jaetaan osapuolten kesken. Kukin osapuoli käsittelee kirjanpidossaan oman osuutensa yhteisestä omaisuus-erästä sekä sovitun osuutensa mahdollisista veloista ja kirjaa oman osuutensa tuotoksesta, tuotoista ja kuluista sopimukseen perustuvan järjestelyn mukaisesti.

Yhteisjärjestelyt, jotka on rakennettu erillistä sijoitusvälinettä käyttäen

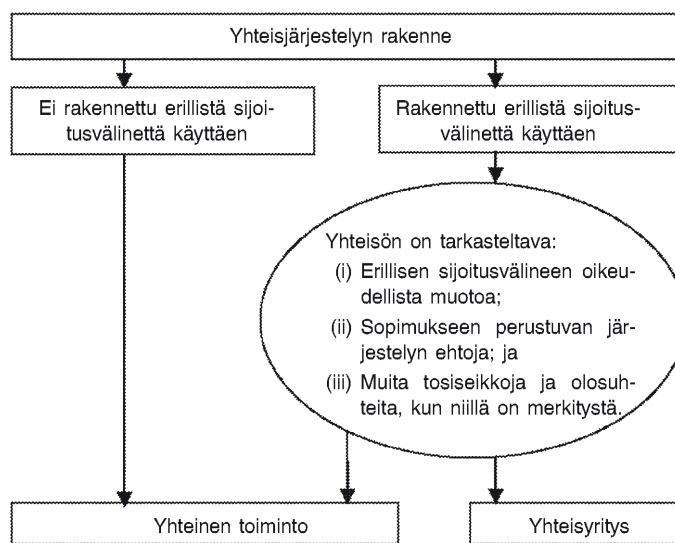
B19 Yhteisjärjestely, jossa järjestelyyn liittyvät varat ja velat ovat erillisessä sijoitusvälineessä, voi olla joko yhteisyritys tai yhteinen toiminto.

B20 Se, onko jokin osapuoli yhteisen toiminnon osapuoli vai yhteisyrityksen osapuoli, riippuu kyseisen osapuolen oikeuksista ja velvoitteista, jotka koskevat erillisessä sijoitusvälineessä olevia järjestelyyn liittyviä varoja ja velkoja.

B21 Kuten kappaleessa B15 todetaan, kun osapuolet ovat rakentaneet yhteisjärjestelyn käyttäen erillistä sijoitusvälinettä, niiden pitää arvioida, tuottavatko erillisen sijoitusvälineen oikeudellinen muoto, sopimukseen perustuvan järjestelyn ehdot ja, kun sillä on merkitystä, muut tosiseikat ja olosuhteet niille:

- (a) järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita (ts. järjestely on yhteinen toiminto);
vai
- (b) oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen (ts. järjestely on yhteisyritys).

Yhteisjärjestelyn luokittelu: osapuolille järjestelystä aiheutuvien oikeuksien ja velvoitteiden arvioiminen

Erillisen sijoitusvälineen oikeudellinen muoto

B22 Erillisen sijoitusvälineen oikeudellisella muodolla on merkitystä arvioitaessa yhteisjärjestelyn tyyppiä. Oikeudellisesta muodosta on apua tehtäessä ensimmäistä arviota osapuolten oikeuksista, jotka koskevat erillisessä sijoitusvälineessä olevia varoja, ja velvoitteista, jotka koskevat erillisessä sijoitusvälineessä olevia velkoja, kuten onko osapuolilla osuudet erillisessä sijoitusvälineessä olevista varoista ja vastaavatko ne erillisessä sijoitusvälineessä olevista veloista.

B23 Osapuolet voisivat esimerkiksi hoitaa yhteisjärjestelyä käyttäen erillistä sijoitusvälinettä, jonka oikeudellinen muoto on sellainen, että sitä on tarkasteltava omana kokonaisuutenaan (ts. erillisessä sijoitusvälineessä olevat varat ja velat ovat sen varoja ja velkoja, eivät osapuolten varoja ja velkoja). Tällaisessa tapauksessa arviointi, joka koskee erillisen sijoitusvälineen oikeudellisesta muodosta osapuolille aiheutuvia oikeuksia ja velvoitteita, antaa viitteitä siitä, että järjestely on yhteisyritys. Ehdot, joista osapuolet ovat sopineet sopimukseen perustuvassa järjestelyssään (ks. kappaleet B25–B28), sekä muut tosiseikat ja olosuhteet, kun niillä on merkitystä (ks. kappaleet B29–B33), voivat kuitenkin syrjäyttää arvioinnin, joka koskee erillisen sijoitusvälineen oikeudellisesta muodosta osapuolille aiheutuvia oikeuksia ja velvoitteita.

B24 Arviointi, joka koskee erillisen sijoitusvälineen oikeudellisesta muodosta osapuolille aiheutuvia oikeuksia ja velvoitteita, riittää johtopäätökseen siitä, että järjestely on yhteinen toiminto, vain jos osapuolet hoitavat yhteisjärjestelyä sellaista erillistä sijoitusvälinettä käyttäen, jonka oikeudellinen muoto ei tee eroa osapuolten ja erillisen sijoitusvälineen välille (ts. erillisessä sijoitusvälineessä olevat varat ja velat ovat osapuolten varoja ja velkoja).

Sopimukseen perustuvan järjestelyn ehtojen arvioiminen

B25 Oikeudet ja velvoitteet, joista osapuolet ovat sopineet sopimukseen perustuvassa järjestelyssään, ovat monissa tapauksissa yhdenmukaisia niiden oikeuksien ja velvoitteiden kanssa tai eivät ole ristiriidassa niihin oikeuksiin ja velvoitteisiin nähden, jotka osapuolille aiheutuu sen erillisen sijoitusvälineen oikeudellisesta muodosta, jota käyttäen järjestely on rakennettu.

- B26 Toisissa tapauksissa osapuolet käyttävät sopimukseen perustuvia järjestelyjä niiden oikeuksien kumoamiseen tai muuttamiseen, jotka niille aiheutuu sen erillisen sijoituskohteen oikeudellisesta muodosta, jota käyttäen järjestely on rakennettu.

Esimerkki soveltamisesta

Esimerkki 4

Oletetaan, että kaksi osapuolta rakentavat yhteisjärjestelyn käyttäen osakeyhtiömuotoista yhteisöä. Kummallakin osapuolella on osakeyhtiömuotoisessa yhteisössä 50 prosentin omistusosuus. Osakeyhtiömuotoisuus mahdollistaa yhteisön erottamisen omistajistaan, ja tästä seuraa, että yhteisössä olevat varat ja velat ovat kyseisen osakeyhtiömuotoisen yhteisön varoja ja velkoja. Tällaisessa tapauksessa arviointi, joka koskee erillisen sijoitusvälineen oikeudellisesta muodosta osapuolille aiheutuvia oikeuksia ja velvoitteita, antaa viitteitä siitä, että osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen.

Osapuolet kuitenkin muuttavat osakeyhtiömuotoon liittyviä piirteitä sopimukseen perustuvalla järjestelyllään siten, että kummallakin on osuus osakeyhtiömuotoisen yhteisön varoista ja kumpikin vastaa sen veloista määrättyssä suhteessa. Tällaiset sopimukseen perustuvat muutokset osakeyhtiömuodon piirteisiin voivat johtaa siihen, että järjestely on yhteinen toiminto.

- B27 Seuraavassa taulukossa verrataan ehtoja, joita yleisesti esiintyy yhteisen toiminnon osapuolten tekemissä sopimukseen perustuvissa järjestelyissä, ja ehtoja, joita yleisesti esiintyy yhteisyrityksen osapuolten tekemissä sopimukseen perustuvissa järjestelyissä. Seuraavaan taulukkoon sisältyvät esimerkit sopimusehdoista eivät ole tyhjentyviä.

Sopimukseen perustuvan järjestelyn ehtojen arvioiminen

	Yhteinen toiminto	Yhteisyritys
Sopimukseen perustuvan järjestelyn ehdot	Sopimukseen perustuva järjestely tuottaa yhteisjärjestelyn osapuolille järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita.	Sopimukseen perustuva järjestely tuottaa yhteisjärjestelyn osapuolille oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen (ts. järjestelyyn liittyviä varoja koskevat oikeudet ja velkoja koskevat velvoitteet ovat erillisellä sijoitusvälineellä, eivät osapuolilla).
Varoja koskevat oikeudet	Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että yhteisjärjestelyn osapuolet jakavat kaikki järjestelyyn liittyviä varoja koskevat osuudet (ts. oikeudet, omistusoikeudet tai omistuksen) määrättyssä suhteessa (esim. osapuolilla järjestelyssä olevien omistusoosuksien suhteessa tai suoraan niille kuuluvien, järjestelyn kautta harjoitettavien toimintojen suhteessa).	Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että varat, jotka on tuotu järjestelyyn tai jotka yhteisjärjestely on myöhemmin hankkinut, ovat järjestelyn varoja. Osapuolilla ei ole mitään osuutta (ts. ei oikeuksia, omistusoikeutta eikä omistusta) järjestelyn varoihin.
Velkoja koskevat velvoitteet	Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että yhteisjärjestelyn osapuolet jakavat kaikki velat, velvoitteet, menot ja kulut määrättyssä suhteessa (esim. osapuolilla järjestelyssä olevien omistusoosuksien suhteessa tai suoraan niille kuuluvien, järjestelyn kautta harjoitettavien toimintojen suhteessa).	Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että yhteisjärjestely vastaa järjestelyn veloista ja velvoitteista. Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että yhteisjärjestelyn osapuolten vastuu järjestelyä kohtaan rajoittuu siihen määrään, joka vastaa niiden sijoitusta järjestelyyn tai niiden velvollisuutta suorittaa järjestelyyn maksamatonta tai uutta pääomaa taikka näitä molempia.

	Yhteinen toiminto	Yhteisyritys
	Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että yhteisjärjestelyn osapuolet ovat vastuussa kolmansien osapuolten vaateista.	Sopimukseen perustuvan järjestelyn mukaan yhteisjärjestelyn velkojilla ei ole järjestelyn velkoja tai velvoitteita koskevaa takautumisoikeutta mitään osapuolta kohtaan.
Tuotot, kulut, voitto tai tappio	Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään tuottojen ja kulujen jakamisesta yhteisjärjestelyn osapuolten suhteellisen suorituksen perusteella. Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä voitaisiin esimerkiksi määrätä, että tuotot ja kulut jaetaan perustuen kapasiteettiin, jota kukin osapuoli käyttää yhteisesti hoidettavassa tehtaassa, ja se voi poiketa niillä yhteisjärjestelyssä olevasta omistussuudesta. Muissa tapauksissa osapuolet olisivat voineet sopia jakavansa järjestelyyn liittyvän voiton tai tappion jossakin tietyssä suhteessa, kuten osapuolilla järjestelyssä olevien omistussuhteiden mukaisesti. Tämä ei estäisi järjestelyä olemasta yhteinen toiminto, jos osapuolilla on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita.	Sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään kunkin osapuolen osuus järjestelyn toimintoihin liittyvästä voitosta tai tappiosta.
Takaukset	Yhteisjärjestelyn osapuolia vaaditaan usein antamaan takauksia kolmansille osapuolille, jotka esimerkiksi vastaanottavat yhteisjärjestelyltä palveluja tai antavat sille rahoitusta. Tällaisten takausten antaminen tai osapuolten sitoutuminen niiden antamiseen ei itsessään ratkaise, että yhteisjärjestely on yhteinen toiminto. Piirre, joka ratkaisee, onko yhteisjärjestely yhteinen toiminto vai yhteisyritys, on se, onko osapuolilla velvoitteita, jotka koskevat järjestelyyn liittyviä velkoja (osapuolet ovat mahdollisesti antaneet takauksen joistakin näistä tai eivät ole antaneet takausta).	

B28 Kun sopimukseen perustuvassa järjestelyssä määrätään, että osapuolilla on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita, ne ovat yhteisen toiminnon osapuolia, eikä niiden tarvitse tarkastella muita tosiseikkoja ja olosuhteita (kappaleet B29–B33) yhteisjärjestelyn luokittelua varten.

Muiden tosiseikkojen ja olosuhteiden arvioiminen

B29 Kun sopimukseen perustuvan järjestelyn ehdoista ei ilmene, että osapuolilla on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita, osapuolten on tarkasteltava muita tosiseikkoja ja olosuhteita arvioidakseen, onko järjestely yhteinen toiminto vai yhteisyritys.

B30 Yhteisjärjestely saattaa olla rakennettu käyttäen erillistä sijoitusvälinettä, jonka oikeudellinen muoto tekee eron osapuolten ja erillisen sijoitusvälineen välille. Osapuolen sopimissa sopimusehdoissa ei välttämättä määrätä osapuolten varoja koskevista oikeuksista ja velkoja koskevista velvoitteista, mutta muiden tosiseikkojen ja olosuhteiden tarkastelu voi kuitenkin johtaa siihen, että järjestely luokitellaan yhteiseksi toiminnoksi. Näin on silloin kun muut tosiseikat ja olosuhteet tuottavat osapuolille järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita.

B31 Kun järjestelyn toimintojen ensisijaisena tarkoituksena on järjestää tuotosta osapuolia varten, tämä viittaa siihen, että osapuolilla on oikeudet olennaiseen osaan järjestelyn varoihin liittyvästä taloudellisesta hyödystä. Tällaisten järjestelyjen osapuolet usein varmistavat, että järjestelyn tuotos on niiden käytettävissä, estämällä järjestelyä myymästä tuotostaan kolmansille osapuolille.

B32 Kun järjestelyn rakenne ja tarkoitus ovat tällaiset, tällä on se vaikutus, että järjestelylle syntyvät velat maksetaan tosiasiallisesti rahavirroista, jotka saadaan osapuolilta näiden ostaessa tuotoksen. Kun osapuolet ovat tosiasiallisesti ainoa järjestelyn toiminnan jatkuvuuteen vaikuttavien rahavirtojen lähde, tämä viittaa siihen, että osapuolilla on järjestelyyn liittyviä velkoja koskeva velvoite.

Esimerkki soveltamisesta

Esimerkki 5

Oletetaan, että kaksi osapuolta rakentavat yhteisjärjestelyn käyttäen osakeyhtiömuotoista yhteisöä (yhteisö C), jossa kummallakin on 50 prosentin omistusosuus. Järjestelyn tarkoituksena on valmistaa materiaaleja, joita osapuolet tarvitsevat omilla erilisissä valmistusprosesseissaan. Järjestely varmistaa, että osapuolilla on toiminnassa tehdas, joka tuottaa materiaalit osapuolten antamien määrä- ja laatuvaatimusten mukaisesti.

Yhteisön C, jonka kautta toimintoja harjoitetaan, oikeudellinen muoto (osakeyhtiömuotoinen yhteisö) viittaa aluksi siihen, että yhteisössä C olevat varat ja velat ovat yhteisön C varoja ja velkoja. Osapuolen välisessä sopimukseen perustuvassa järjestelyssä ei määrätä, että osapuolilla olisi yhteisön C varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita. Näin ollen yhteisön C oikeudellinen muoto ja sopimukseen perustuvan järjestelyn ehdot viittaavat siihen, että järjestely on yhteisyritys.

Osapuolet kuitenkin tarkastelevat myös seuraavia järjestelyyn liittyviä näkökohtia:

- Osapuolet ovat sopineet ostavansa kaiken yhteisön C valmistaman tuotoksen suhteessa 50:50. Yhteisö C ei saa lainkaan myydä tuotostaan kolmansille osapuolille, elleivät järjestelyn kaksi osapuolta anna siihen lupaa. Koska järjestelyn tarkoituksena on järjestää osapuolille niiden tarvitsema tuotos, tällaisten kolmansille osapuolille tahtuvien myyntien odotetaan olevan epätavallisia ja epäoleennaisia.
- Molemmat osapuolet asettavat niille myytävän tuotoksen hinnan sellaiselle tasolle, että se on suunniteltu kattamaan yhteisölle C syntyvät valmistusmenot ja hallintokulut. Tämän toimintamallin perusteella järjestelyn on tarkoitus toimia kannattavuusrajan tasolla.

Seuraavilla tosiseikoilla ja olosuhteilla on merkitystä edellä esitetyn tosiseikaston perusteella:

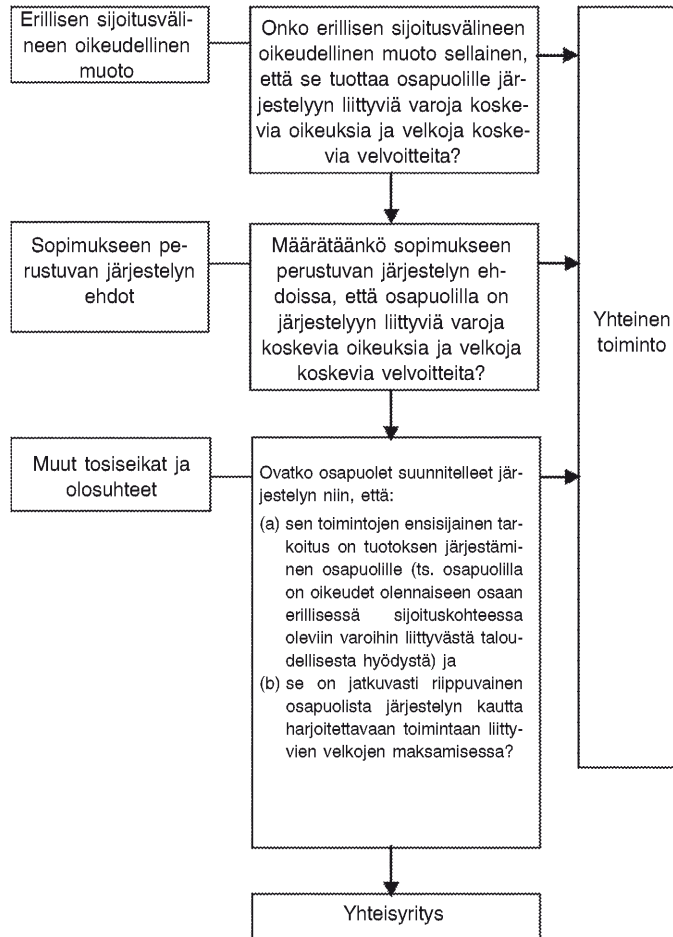
- Se, että osapuolet ovat velvollisia ostamaan yhteisön C koko tuotoksen, kuvastaa yhteisön C täydellistä riippuvuutta osapuolista rahavirran kerryttämisessä, ja näin ollen osapuolet ovat velvollisia rahoittamaan yhteisön C velkojen maksamisen.
- Se, että osapuolilla on oikeus yhteisön C koko tuotokseen tarkoittaa, että osapuolet käyttävät kaiken yhteisön C varoihin liittyvän taloudellisen hyödyn, ja sen vuoksi niillä on oikeudet koko tähän taloudelliseen hyötyyn.

Nämä tosiseikat ja olosuhteet viittaavat siihen, että järjestely on yhteinen toiminto. Yhteisjärjestelyn luokittelua koskeva johtopäätös ei näissä olosuhteissa muuttuisi, jos osapuolet sen sijaan, että ne käyttävät osuutensa tuotoksesta omassa tuotantoprosessissaan, myisivät osuutensa tuotoksesta kolmansille osapuolille.

Jos osapuolet muuttaisivat sopimukseen perustuvan järjestelyn ehtoja siten, että järjestely voisi myydä tuotostaan kolmansille osapuolille, tästä seuraisi, että yhteisölle C syntyy kysyntään, vaihto-omaisuuteen ja luottoon liittyviä riskejä. Tässä skenaariossa tällainen tosiseikkojen ja olosuhteiden muutos tarkoittaisi, että yhteisjärjestelyn luokittelua täytyy arvioida uudelleen. Tällaiset tosiseikat ja olosuhteet viittaisivat siihen, että järjestely on yhteisyritys.

B33 Seuraava vuokaavio kuvaa arviointia, jota yhteisö tekee järjestelyn luokitteluksi, kun yhteisjärjestely on rakennettu käyttäen erillistä sijoitusvälinettä:

Erillistä sijoitusvälinettä käyttäen rakennetun yhteisjärjestelyn luokittelu

YHTEISJÄRJESTELYN OSAPUOLTEN TILINPÄÄTÖKSET (KAPPALE 22)

Yhteiselle toiminnolle tapahtuvan varojen myynnin tai sille panoksena annettavien varojen kirjanpitokäsittely

B34 Kun yhteisö toteuttaa liiketoimen sellaisen yhteisen toiminnon kanssa, jossa se on osapuolena, kuten varojen myynnin tai niiden antamisen panoksena, se toteuttaa liiketoimen yhteisen toiminnon muiden osapuolten kanssa, ja näin ollen sen on kirjattava tällaisesta liiketoimesta aiheutuvat voitot ja tappiot vain yhteisen toiminnon muiden osapuolten osuuksien osalta.

B35 Kun tällaiset liiketoimet antavat näyttöä yhteiselle toiminnolle myytävien tai panoksena annettavien varojen netto-realisointiarvon pienentymisestä tai näitä varoja koskevasta arvonalentumistappiosta, yhteisen toiminnon osapuolen on kirjattava nämä tappiot kokonaisuudessaan.

Yhteiseltä toiminnolta tapahtuvan varojen ostamisen kirjanpitokäsittely

B36 Kun yhteisö toteuttaa liiketoimen sellaisen yhteisen toiminnon kanssa, jossa se on osapuolena, kuten varojen oston, se ei saa kirjata osuuttaan voitoista ja tappioista ennen kuin se myy kyseiset varat edelleen kolmannelle osapuolelle.

B37 Kun tällaiset liiketoimet antavat näyttöä ostettavien varojen netto-realisointiarvon pienentymisestä tai näitä varoja koskevasta arvonalentumistappiosta, yhteisen toiminnon osapuolen on kirjattava osuutensa näistä tappioista.

Liite C

Voimaantulo, siirtymäsäännöt ja muiden IFRS-standardien kumoaminen

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia, ja sen sitovuus on sama kuin IFRS-standardin muiden osien.

VOIMAANTULO

- C1 Yhteisön on sovellettava tätä IFRS-standardia 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Aikaisempi soveltaminen on sallittua. Jos yhteisö soveltaa tätä IFRS-standardia aikaisemmin, sen on annettava tieto tästä ja samanaikaisesti sovellettava IFRS 10:tä, IFRS 12:ta *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä*, IAS 27:ää (muutettu 2011) ja IAS 28:aa (muutettu 2011).

SIIRTYMÄSÄÄNNÖT

Yhteisytykset – siirtyminen suhteellisesta yhdistelystä pääomaosuusmenetelmään

- C2 Siirtyessään suhteellisesta yhdistelystä pääomaosuusmenetelmään yhteisön on kirjattava sijoituksensa yhteisytykseen aikaisimman esitettävän kauden alussa. Alkuperäinen sijoitus on arvostettava määrään, joka vastaa niiden varojen ja velkojen yhteenlaskettua kirjanpitoarvoa, jotka yhteisö oli aiemmin yhdistelty suhteellisesti, mukaan lukien mahdollinen hankinnasta johtuva liikearvo. Jos liikearvo on aiemmin kuulunut suurempaan rahavirtaa tuottavaan yksikköön tai rahavirtaa tuottavien yksikköjen ryhmään, yhteisön on kohdistettava liikearvoa yhteisytykselle yhteisytyksen ja sen rahavirtaa tuottavan yksikön tai rahavirtaa tuottavien yksikköjen, johon se on kuulunut, suhteellisten kirjanpitoarvojen perusteella.
- C3 Kappaleen C2 mukaisesti määritettyä sijoituksen alkusaldoa pidetään sijoituksen oletushankintamenona alkuperäisessä kirjaamisessa. Yhteisön on sovellettava sijoituksen alkusaldoon IAS 28:n (muutettu 2011) kappaleita 40–43 arvioidakseen, onko sijoituksen arvo alentunut, ja sen on kirjattava mahdollinen arvonalentumistappio kertyneiden voittovarojen oikaisuksi aikaisimman esitettävän kauden alussa. Alkuperäistä kirjaamista koskeva poikkeus IAS 12:n *Tuloverot* kappaleissa 15 ja 24 ei ole sovellettavissa, kun yhteisö kirjaa yhteisytykseen tehdyn sijoituksen niiden siirtymäsääntöjen soveltamisen seurauksena, jotka koskevat aiemmin suhteellisesti yhdisteltyjä yhteisytyksiä.
- C4 Jos kaikkien aiemmin suhteellisesti yhdisteltyjen varojen ja velkojen laskeminen yhteen johtaa negatiiviseen nettovarallisuuteen, yhteisön on arvioitava, onko sillä negatiiviseen nettovarallisuuteen liittyviä oikeudellisia tai tosiasiallisia velvoitteita, ja jos on, sen on kirjattava vastaava velka. Jos yhteisö tekee johtopäätöksen, ettei sillä ole negatiiviseen nettovarallisuuteen liittyviä oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita, se ei saa kirjata vastaavaa velkaa vaan sen on oikaistava kertyneitä voittovaroja aikaisimman esitettävän kauden alussa. Yhteisön on annettava tieto tästä samoin kuin kertyneestä kirjaamattomasta osuudesta yhteisytystensä tappioista aikaisimman esitettävän kauden alussa sekä tämän IFRS-standardin soveltamisen aloittamisajankohtana.
- C5 Yhteisön on esitettävä erittely sijoituksen saldoksi yhdelle riville yhdistetyistä varoista ja veloista aikaisimman esitettävän kauden alussa. Tämä liitetieto on laadittava yhdistettynä kaikista yhteisytyksistä, joihin yhteisö soveltaa kappaleissa C2–C6 tarkoitettuja siirtymäsääntöjä.
- C6 Yhteisön on alkuperäisen kirjaamisen jälkeen käsiteltävä yhteisytykseen tekemäänsä sijoitusta pääomaosuusmenetelmällä IAS 28:n (muutettu 2011) mukaisesti.

Yhteiset toiminnot – siirtyminen pääomaosuusmenetelmästä varojen ja velkojen käsittelyyn kirjanpidossa

- C7 Siirtyessään käsittelemään osuuttaan yhteisessä toiminnossa pääomaosuusmenetelmän sijaan varoina ja velkoina yhteisön on kirjattava aikaisimman esitettävän kauden alussa pois taseesta aiemmin pääomaosuusmenetelmän mukaisesti käsitelty sijoitus ja mahdolliset muut erät, jotka ovat muodostaneet osan yhteisön nettosijoituksesta järjestelyyn IAS 28:n (muutettu 2011) kappaleen 38 mukaisesti, ja kirjattava osuutensa kaikista varoista ja veloista, jotka koskevat sen osuutta yhteisessä toiminnossa, mukaan lukien liikearvo, joka on saattanut muodostaa osan sijoituksen kirjanpitoarvosta.
- C8 Yhteisön on määritettävä osuutensa yhteiseen toimintoon liittyvistä varoista ja veloista oikeuksiensa ja veloitteidensa perusteella sopimukseen perustuvan järjestelyn mukaisesti määrättyssä suhteessa. Yhteisö määrittää varojen ja velkojen alkuperäiset kirjanpitoarvot erottelemalla ne sijoituksen kirjanpitoarvosta aikaisimman esitettävän kauden alussa sen informaation perusteella, jota yhteisö on käyttänyt pääomaosuusmenetelmää soveltaessaan.

- C9 Mahdollinen ero, joka syntyy aiemmin pääomaosuusmenetelmällä käsitellyn sijoituksen ja mahdollisten muiden erien, jotka ovat muodostaneet osan yhteisön nettosijoituksesta järjestelyyn IAS 28:n (muutettu 2011) kappaleen 38 mukaisesti, ja toisaalta kirjattavien varojen ja velkojen, mahdollinen liikearvo mukaan lukien, nettomäärän välille, on:
- (a) kirjattava sijoitukseen liittyvää liikearvoa vastaan ja oikaistava mahdollinen jäljelle jäävä ero kertyneitä voittovaroja vastaan aikaisimman esitettävän kauden alussa, jos kirjattavien varojen ja velkojen, mahdollinen liikearvo mukaan lukien, nettomäärä on suurempi kuin taseesta pois kirjattu sijoitus (ja mahdolliset muut erät, jotka ovat muodostaneet osan yhteisön nettosijoituksesta).
 - (b) oikaistava kertyneitä voittovaroja vastaan aikaisimman esitettävän kauden alussa, jos kirjattavien varojen ja velkojen, mahdollinen liikearvo mukaan lukien, nettomäärä on pienempi kuin taseesta pois kirjattu sijoitus (ja mahdolliset muut erät, jotka ovat muodostaneet osan yhteisön nettosijoituksesta).
- C10 Yhteisön, joka siirtyy pääomaosuusmenetelmästä varojen ja velkojen käsittelyyn, on esitettävä täsmäytyslaskelma taseesta pois kirjatun sijoituksen ja kirjattujen varojen ja velkojen ja mahdollisen jäljelle jäävän kertyneitä voittovaroja vastaan oikaistun erotuksen välillä aikaisimman esitettävän kauden alussa.
- C11 Alkuperäistä kirjaamista koskeva poikkeus, joka sisältyy IAS 12:n kappaleisiin 15 ja 24, ei ole sovellettavissa, kun yhteisö kirjaa varoja ja velkoja, jotka liittyvät sen osuuteen yhteisessä toiminnossa.

Yhteisön erillistilinpäätöksessä noudatettavat siirtymäsäännöt

- C12 Yhteisön, joka on IAS 27:n kappaleen 10 mukaisesti aiemmin käsitelty erillistilinpäätöksessään osuutensa yhteisessä toiminnossa hankintamenoan arvostettavana sijoituksena tai IFRS 9:n mukaisesti, on:
- (a) kirjattava sijoitus pois taseesta ja kirjattava varat ja velat, jotka koskevat sen osuutta yhteisessä toiminnossa, kappaleiden C7–C9 mukaisesti määritettäviin rahamääriin.
 - (b) esitettävä täsmäytyslaskelma taseesta pois kirjatun sijoituksen ja kirjattujen varojen ja velkojen ja mahdollisen kertyneitä voittovaroja vastaan kirjatun jäljellä olevan erotuksen välillä aikaisimman esitettävän kauden alussa.
- C13 Alkuperäistä kirjaamista koskeva poikkeus, joka sisältyy IAS 12:n kappaleisiin 15 ja 24, ei ole sovellettavissa, kun yhteisö merkitsee erillistilinpäätöksensä varoja ja velkoja, jotka liittyvät sen osuuteen yhteisessä toiminnossa, kappaleessa C12 tarkoitettujen, yhteisiä toimintoja koskevien siirtymisvaatimusten soveltamisen seurauksena.

Viittaukset IFRS 9:ään

- C14 Jos yhteisö soveltaa tätä IFRS-standardia mutta ei vielä sovelle IFRS 9:ää, kaikki viittaukset IFRS 9:ään on ymmärrettävä viittauksiksi IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*.

MUIDEN IFRS-STANDARDIEN KUMOAMINEN

- C15 Tämä IFRS-standardi korvaa seuraavat IFRS-standardit:

- (a) IAS 31 *Osuudet yhteisyrityksissä*; ja
- (b) SIC-13 *Yhteisessä määräysvallassa olevat yksiköt – osapuolten ei-monetaariset panokset*.

Liite D

Muutokset muihin IFRS-standardeihin

Tässä liitteessä esitetään muihin IFRS-standardeihin tulevat muutokset, jotka seuraavat siitä, että IASB julkistaa IFRS 11:n. Yhteisön on sovellettava muutoksia 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Jos yhteisö soveltaa IFRS 11:tä aikaisemmalla kaudella, sen on sovellettava muutoksia tällä aikaisemmalla kaudella. Muutetut kappaleet esitetään siten, että uusi teksti on alleviivattu ja poistettu teksti yliviivattu.

- D1 Tässä taulukossa esitetään, kuinka seuraavia viittauksia on muutettu muissa IFRS-standardeissa.

Nykyinen viittaus, jonka kohde on	ja joka sisältyy standardin	kohtaan	muuttuu viittaukseksi seuraavaan
IAS 31 <i>Osuudet yhteisyrityksissä</i>	IFRS 2	kappale 5	IFRS 11 <i>Yhteisjärjestelyt</i>
	IFRS 9 (julkaistulokakuussa 2010)	kappale B4.3.12(c)	
	IAS 36	kappale 4(c)	
	IFRIC 5	Viittaukset	
	IFRIC 9	kappale 5(c)	
IAS 28 <i>Sijoitukset osakkuusyrityksiin</i>	IAS 18	kappale 6(b)	IAS 28 <i>Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin</i>
	IAS 36	kappale 4(b)	
	IFRIC 5	Viittaukset	
yhteinen määräysvalta	IAS 24	Kappalet 9(a)(i) ja 11(b)	[muutos ei koske suomenkielistä versiota]
yhteisessä määräysvallassa oleva yksikkö (yksiköt)	IFRS 1	otsikko ennen kappaletta 31, kappaleet 31 ja D1(g), otsikko ennen kappaletta D14, kappaleet D14 ja D15	yhteisyritys (yhteisyritykset)
	IAS 36	otsikko ennen kappaletta 12(h) sekä kappaleet 12(h) ja 12(h)(ii)	
yhteisyritys (yhteisyritykset)	IAS 12	kappaleet 2, 15, 18(e), 24, otsikko ennen kappaletta 38, kappaleet 38, 38(a), 44, 45, 81(f), 87 ja 87C	yhteisjärjestely(t)
	IAS 21	”ulkomaisen yksikön” määritelmä kappaleessa 8 sekä kappaleet 11 ja 18	
yhteisyrityksen osapuoli (osapuolet)	IAS 24	kappaleet 11(b) ja 19(e)	[muutos ei koske suomenkielistä versiota]

IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto

D2 Lisätään seuraavanlainen kappale 39I:

39I Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 31, B7, C1, D1, D14 ja D15 sekä lisättiin kappale D31. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

D3 Muutetaan kappaletta D1 seuraavasti:

D1 Yhteisö saa käyttää yhtä tai useampaa seuraavista helpotuksista:

(a) ...

(p) rahoitusvelkojen kuolettaminen oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla (kappale D25);

(q) ankara hyperinflaatio (kappaleet D26–D30);

(r) yhteisjärjestelyt (kappale D31).

- D4 Kappaleen D30 jälkeen lisätään otsikko ja kappale D31.

Yhteisjärjestelyt

- D31 Ensilaatija saa soveltaa IFRS 11:een sisältyviä siirtymäsääntöjä seuraavin poikkeuksin. Siirtyessään suhteellisesta yhdistelystä pääomaosuusmenetelmään ensilaatijan on testattava sijoitus arvonalentumisen varalta IAS 36:n mukaisesti ensimmäisen esitettävän kauden alussa riippumatta siitä, onko mitään viitteitä sijoituksen mahdollisesta arvonalentumisesta. Tästä mahdollisesti aiheutuva arvonalentuminen on kirjattava kertyneiden voittovarojen oikaisuksi ensimmäisen esitettävän kauden alussa.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

- D5 Lisätään seuraavanlainen kappale 63A:

- 63A Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IFRS 11, muutettiin kappaletta 5 ja liitettä A. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

- D6 Muutetaan kappaletta 28 seuraavasti:

- 28 Yhteisön on sisällytettävä oikaisu, joka on tehtävä sellaisen pitkäaikaisen omaisuuserän kirjanpitoarvoon, jota ei enää luokitella myytävänä olevaksi, jatkuvien toimintojen tulokseen [alaviite jätetty pois] kaudella, jonka aikana kappaleiden 7–9 mukaiset kriteerit eivät enää täyty. Myytävänä olevaksi luokittelua seuraavien tilikauden tilinpäätöksiä on muutettava vastaavasti, jos luovutettavien erien ryhmä tai pitkäaikainen omaisuuserä, jota ei enää luokitella myytävänä olevaksi, on tytäryritys, yhteinen toiminto, yhteisyritys, osakkuusyrittäjä tai osa osuudesta yhteis- tai osakkuusyrittäjästä. Yhteisön on esitettävä kyseinen oikaisu siinä laajan tuloslaskelman erässä, jota se on käyttänyt kappaleen 37 mukaan kirjattujen voittojen tai tappioiden esittämiseen, jos tällaisia on.

- D7 Lisätään seuraavanlainen kappale 44G:

- 44G Toukokuussa 2011 julkaistulla asiakirjalla IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaletta 28. Yhteisön on sovellettava tätä muutosta, kun se soveltaa IFRS 11:tä.

IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot

- D8 Muutetaan kappaletta 3(a) seuraavasti:

- 3 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä IFRS-standardia kaikenlaisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:
- (a) sellaiset osuudet tytä-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytä-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IAS 39:ää; näissä tapauksissa ...

- D9 Lisätään seuraavanlainen kappale 44O:

- 44O Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaletta 3. Yhteisön on sovellettava tätä muutosta, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (julkaistu marraskuussa 2009)

- D10 Lisätään seuraavanlainen kappale 8.1.2:

- 8.1.2 Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaletta C8 sekä poistettiin kappaleet C18–C23 ja niihin liittyvät otsikot. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

D11 Muutetaan liitteen C kappaleessa C8 esitettyjä muutoksia IFRS 7:n *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* kappaleeseen 3(a) seuraavasti:

- 3 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä IFRS-standardia kaikenlaisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:
- (a) sellaiset osuudet tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IAS 39:ää ja IFRS 9:ää; näissä tapauksissa ...

D12 Poistetaan kappaletta C20 edeltävä otsikko ja kappaleet C20 ja C21.

D13 Poistetaan kappaletta C22 edeltävä otsikko ja kappaleet C22 ja C23.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (julkaistu lokakuussa 2010)

D14 Lisätään seuraavanlainen kappale 7.1.2:

- 7.1.2 Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 3.2.1, B3.2.1–B3.2.3, B4.3.12(c), B5.7.15, C11 ja C30 sekä poistettiin kappaleet C23–C28 ja niihin liittyvät otsikot. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

D15 Muutetaan liitteen C kappaleessa C11 esitettyjä muutoksia IFRS 7:n *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* kappaleeseen 3(a) seuraavasti:

- 3 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä IFRS-standardia kaikenlaisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:
- (a) sellaiset osuudet tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IFRS 9:ää; näissä tapauksissa ...

D16 Poistetaan kappaletta C25 edeltävä otsikko ja kappaleet C25 ja C26.

D17 Poistetaan kappaletta C27 edeltävä otsikko ja kappaleet C27 ja C28.

D18 Muutetaan kappaleessa C30 esitettyjä muutoksia IAS 32:n *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* kappaleeseen 4(a) seuraavasti:

- 4 **Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä standardia kaikenlaisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:**
- (a) sellaiset osuudet tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IFRS 9:ää; näissä tapauksissa ...

IAS 7 Rahavirtalaskelmat

D19 [Ei koske vaatimuksia]

D20 Muutetaan kappaleita 37 ja 38 seuraavasti:

- 37 Kun osakkuus-, yhteis- tai tytäryritykseen tehty sijoitus on käsitelty joko pääomaosuusmenetelmää käyttäen tai hankintameno perustuen, sijoittajayritys merkitsee sen osalta rahavirtalaskelmaan vain yhteisön itsensä ja sijoituskohteen väliset rahavirrat, esimerkiksi osingot ja saamiset.

- 38 Yhteisö, joka soveltaa pääomaosuusmenetelmää osuuteensa osakkuus- tai yhteisyrityksessä, sisällyttää rahavirtalaskelmaansa rahavirrat, jotka koskevat sen sijoituksia osakkuus- tai yhteisyritykseen, sekä varojen jakamiset ja muut sen itsensä ja osakkuus- tai yhteisyrityksen väliset suoritetut tai saadut maksut.

D21 Poistetaan kappale 50(b).

D22 Lisätään seuraavanlainen kappale 57:

- 57 Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 37, 38 ja 42B sekä poistettiin kappale 50(b). Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 12 Tuloverot

D23 [Ei koske vaatimuksia]

D24 [Ei koske vaatimuksia]

D25 Muutetaan kappaletta 39 seuraavasti:

- 39 Yhteisön on kirjattava laskennallinen verovelka kaikista veronalaisista väliaikaisista eroista, jotka liittyvät tytäryrityksiin, sivuliikkeisiin ja osakkuusyrittisiin tehtyihin sijoituksiin sekä osuuksiin yhteisjärjestelyissä, lukuun ottamatta niitä erii, joiden osalta molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:**

(a) emoyrityksellä, sijoittajayrityksellä, yhteisyrityksen osapuolella tai yhteisen toiminnon osapuolella on määräysvalta siihen, milloin väliaikainen ero purkautuu; ja

(b) ...

D26 Muutetaan kappaletta 43 seuraavasti:

- 43 Yhteisjärjestelyn osapuolten välisessä järjestelyssä mainitaan yleensä voitonjako ja määrätään, edellyttääkö tällaisia seikkoja koskevien päätösten tekeminen kaikkien osapuolten tai osapuolista koostuvan ryhmän suostumusta. Kun yhteisyrityksen osapuolella tai yhteisen toiminnon osapuolella on määräysvalta koskien ajankohtaa, jolloin sen osuus yhteisjärjestelyn voitoista jaetaan, ja kun on todennäköistä, ettei sen osuutta voitoista jaeta ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, laskennallista verovelkaa ei kirjata.

D27 Lisätään seuraavanlainen kappale 98A:

- 98A Toukokuussa 2011 julkaistulla asiakirjalla IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 2, 15, 18(e), 24, 38, 39, 43–45, 81(f), 87 ja 87C. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 11:tä.

IAS 18 Tuotot

D28 [Ei koske vaatimuksia]

D29 Lisätään seuraavanlainen kappale 41:

- 41 Toukokuussa 2011 julkaistulla asiakirjalla IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaletta 6(b). Yhteisön on sovellettava tätä muutosta, kun se soveltaa IFRS 11:tä.

IAS 21 Valuuttakurssien muutosten vaikutukset

D30 [Ei koske vaatimuksia]

D31 Poistetaan kappaleista 3(b) ja 44 sanat "omistusosuuden mukaisesti" ja kappaleesta 33 sanat "omistusosuuden mukaisesti".

D32 Poistetaan kappaleesta 45 teksti "IAS 31 *Osuudet yhteisyrityksissä*".

D33 Muutetaan kappaleen 46 viimeistä virkettä seuraavasti:

46 ... Samoin toimitaan sovellettaessa pääomaosuusmenetelmää osakkuus- ja yhteisyrityksiin IAS 28:n (muutettu 2011) mukaisesti.

D34 Muutetaan kappaletta 48A seuraavasti:

48A Sen lisäksi, että yhteisön luopumista koko osuudestaan ulkomaisessa yksikössä käsitellään kirjanpidossa luopumisina, myös seuraavia osittaisia luopumisia käsitellään luopumisina:

- (a) kun osittaiseen luopumiseen liittyy määräysvallan menettäminen ulkomaisen yksikön sisältävässä tytäryrityksessä, riippumatta siitä, säilyykö yhteisöllä osittaisen luopumisen jälkeen määräysvallattoman omistajan osuus entisessä tytäryrityksessään; ja
- (b) kun osuus, joka yhteisölle jää, kun se on osittain luopunut osuudesta ulkomaisen yksikön sisältävässä yhteisjärjestelyssä tai osakkuusyrityksessä, on ulkomaisen yksikön sisältävä rahoitusvaroihin kuuluva erä.
- (c) [poistettu]

D35 Lisätään seuraavanlainen kappale 60F:

60F Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 3(b), 8, 11, 18, 19, 33, 44–46 ja 48A. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä*

D36 Muutetaan kappaletta 3 seuraavasti:

3 Tämä standardi edellyttää, että lähipiirisuhteet ja -liiketoimet sekä avoimet saldot lähipiiriin kuuluvien kanssa, sitoumukset mukaan lukien on esitettävä emoyrityksen tai sijoituskohteessa yhteisen määräysvallan tai huomattavan vaikutusvallan omaavan sijoittajayrityksen konsernitilinpäätöksessä ja erillistilinpäätöksessä, jotka esitetään IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* tai IAS 27:n *Erillistilinpäätös* mukaisesti. Tätä standardia sovelletaan myös yhteisöjen omiin tilinpäätöksiin.

D37 Muutetaan kappaletta 19 seuraavasti:

19 Kappaleessa 18 vaadittavat tiedot on esitettävä erikseen jokaisesta seuraavasta ryhmästä:

- (a) emoyritys;
- (b) yhteisöt, joilla on yhteisössä yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta;
- (c) tytäryritykset; ...

D38 Muutetaan kappaletta 25 seuraavasti:

25 Raportoivan yhteisön ei tarvitse esittää kappaleessa 18 tarkoitettuja tietoja siltä osin kuin kyseessä ovat lähipiiriiliiketoimet ja avoimet saldot, sitoumukset mukaan lukien, seuraavien tahojen kanssa:

- (a) julkisen vallan taho, jolla on raportoivassa yhteisössä määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta; ja
- (b) jokin muu yhteisö, joka on lähipiiriin kuuluva osapuoli sen vuoksi, että samalla julkisen vallan taholla on määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta sekä raportoivassa yhteisössä että kyseisessä muussa yhteisössä.

D39 Lisätään seuraavanlainen kappale 28A:

28A Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10, IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* ja IFRS 12 muutettiin kappaleita 3, 9, 11(b), 15, 19(b) ja (e) sekä 25. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä, IFRS 11:tä ja IFRS 12:ta.

IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa

D40 Muutetaan kappaletta 4(a) seuraavasti:

4 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä standardia kaikentyyppisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:

(a) sellaiset osuudet tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Eräissä tapauksissa yhteisö saa kuitenkin IAS 27:n tai IAS 28:n nojalla käsitellä tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä omistamansa osuuden kirjanpidossa soveltamalla IAS 39:ää; ...

D41 Lisätään seuraavanlainen kappale 97I:

97I Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 4(a) ja AG29. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 33 Osakekohtainen tulos

D42 Muutetaan kappaleita 40 ja A11 ja lisätään kappale 74B seuraavasti:

40 Tytär-, yhteis- tai osakkuusyritys saattaa laskea liikkeeseen muille tahoille kuin emoyritykselle tai sijoittajayrityksille, joilla on sijoituskohteessa yhteinen määräsvalta tai huomattava vaikutusvalta, potentiaalisia kantaosakkeita, jotka ovat vaihdettavissa joko tytär-, yhteis- tai osakkuusyrityksen kantaosakkeisiin taikka emoyrityksen tai sijoittajayritysten, joilla on sijoituskohteessa yhteinen määräsvalta tai huomattava vaikutusvalta (raportoiva yhteisö), kantaosakkeisiin. Jos näillä tytär-, yhteis- tai osakkuusyrityksen potentiaalisilla kantaosakkeilla on laimentava vaikutus raportoivan yhteisön osakekohtaiseen tulokseen, ne sisällytetään laimennettua osakekohtaista tulosta koskevaan laskelmaan.

A11 Tytär-, yhteis- tai osakkuusyrityksen potentiaaliset kantaosakkeet, jotka ovat vaihdettavissa joko tytär-, yhteis- tai osakkuusyrityksen kantaosakkeisiin taikka emoyrityksen tai sijoittajayritysten, joilla on sijoituskohteessa yhteinen määräsvalta tai huomattava vaikutusvalta (raportoiva yhteisö), kantaosakkeisiin, sisällytetään laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta koskevaan laskelmaan seuraavasti: ...

74B Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 4, 40 ja A11. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 36 Omaisuuserien arvon alentuminen

D43 Lisätään seuraavanlainen kappale 140H:

140H Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 muutettiin kappaletta 4, kappaletta 12(h) edeltävää otsikkoa ja kappaletta 12(h). Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 38 Aineettomat hyödykkeet

D44 Muutetaan kappaletta 3(e) seuraavasti:

3 Jos tietyn tyyppisen aineettoman hyödykkeen kirjanpitokäsittelystä määrätään jossakin muussa standardissa, yhteisö soveltaa kyseistä standardia tämän standardin sijaan. Tämä standardi ei koske esimerkiksi seuraavia eriä:

(a) ...

(e) IAS 32:ssa määritellyt rahoitusvarat. Joidenkin rahoitusvarojen kirjaamista ja arvostamista käsitellään IFRS 10:ssä *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:ssä *Erillistilinpäätös* ja IAS 28:ssä *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin*.

(f) ...

D45 Lisätään seuraavanlainen kappale 130F:

130F Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaletta 3(e). Yhteisön on sovellettava tätä muutosta, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen (muutettu lokakuussa 2009)

D46 Muutetaan kappaletta 2(a) seuraavasti:

2 Kaikkien yhteisöjen on sovellettava tätä standardia kaikenlaisiin rahoitusinstrumentteihin lukuun ottamatta seuraavia:

(a) **sellaiset osuudet tytä-, osakkuus- ja yhteisyrityksissä, joita käsitellään kirjanpidossa IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös*, IAS 27:n *Erillistilinpäätös* tai IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti. Yhteisöjen on kuitenkin sovellettava tätä standardia sellaiseen osuuteen tytä-, osakkuus- tai yhteisyrityksessä, jota IAS 27:n tai IAS 28:n mukaan käsitellään tämän standardin mukaisesti. ...**

D47 Muutetaan kappaleita AG3 ja AG4I(a) seuraavasti:

AG3 Joskus yhteisö tekee toisen yhteisön liikkeeseen laskemiin oman pääoman ehtoihin instrumentteihin sijoituksen, jota se pitää "strategisena", aikomuksenaan luoda tai säilyttää pitkäaikainen toiminnallinen yhteys siihen yhteisöön, johon sijoitus tehdään. Sijoittajayritys tai yhteisyrityksen osapuoli soveltaa IAS 28:aa ratkaistakseen, onko asianmukaista soveltaa tällaiseen sijoitukseen pääomaosuusmenetelmää. Jos pääomaosuusmenetelmän soveltaminen ei ole asianmukaista, yhteisö soveltaa kyseiseen strategiseen sijoitukseen tätä standardia.

AG4I(a) Yhteisö on pääomasijoittaja, sijoitusrahasto tai vastaava yhteisö, jonka liiketoimintana on sijoittaa rahoitusvaroihin tarkoituksena saada hyötyä niiden kokonaistuotosta korkojen tai osinkojen sekä käyvän arvon muutosten muodossa. IAS 28 sallii tällaisten sijoituksen arvostamisen käypään arvoon tulosvaikutteisesti tämän standardin mukaisesti. Yhteisö saa soveltaa samaa tilinpäätöksen laatimisperiaatetta muihin sijoituksiin, joita hallinnoidaan kokonaistuoton pohjalta mutta joihin sillä ei ole riittävää vaikutusvaltaa, jotta ne kuuluisivat IAS 28:n soveltamisalaan.

D48 Lisätään seuraavanlainen kappale 130P:

130P Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutettiin kappaleita 2(a), 15, AG3, AG36–AG38 ja AG4I(a). Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

Tulkinta IFRIC 5 Oikeudet osuuksiin rahastoista, jotka on tarkoitettu käytöstä poistamiseen, alkuperäiseen tilaan palauttamiseen ja ympäristön kunnostamiseen

D49 Muutetaan kappaleita 8 ja 9 seuraavasti:

8 Osakkaan on määritettävä, onko sillä rahastossa määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta IFRS 10:n, IFRS 11:n ja IAS 28:n perusteella. Jos osakkaalla on jokin näistä, sen on käsiteltävä rahasto-osuuttaan kyseisten standardien mukaisesti.

9 Jos osakkaalla ei ole rahastossa määräysvaltaa, yhteistä määräysvaltaa eikä huomattavaa vaikutusvaltaa, sen on kirjattava oikeutensa saada korvausta rahastolta IAS 37:n mukaisena korvauksena. Tämän korvauksen määrä on pienempi seuraavista:

(a) ...

D50 Lisätään seuraavanlainen kappale 14B:

- 14B Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 11 muutettiin kappaleita 8 ja 9. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 11:tä.

IFRIC 9 Kytettyjen johdannaisten uudelleenarviointi

D51 [Ei koske vaatimuksia]

D52 Lisätään seuraavanlainen kappale 12:

- 12 Toukokuussa 2011 julkaistulla asiakirjalla IFRS 11 muutettiin kappaletta 5(c). Yhteisön on sovellettava tätä muutosta, kun se soveltaa IFRS 11:tä.

IFRIC 16 Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset

D53 Muutetaan kappaleen 2 alaviitettä seuraavasti:

- * Tämä toteutuu konsernitilinpäätöksessä ja sellaisessa tilinpäätöksessä, jossa sijoitukset osakkuus- tai yhteisyrityksiin on käsitelty pääomaosuusmenetelmällä, sekä tilinpäätöksessä, johon sisältyy sivuliike tai IFRS 11:ssä *Yhteisjärjestelyt* määritelty yhteinen toiminto.

KANSAINVÄLINEN TILINPÄÄTÖSSTANDARDI IFRS 12

Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä

TAVOITE

1 Tämän IFRS-standardin tarkoituksena on vaatia yhteisöä esittämään informaatiota, jonka avulla sen tilinpäätöksen käyttäjien on mahdollista arvioida:

- (a) minkä luonteisia ovat sen osuudet muissa yhteisöissä ja mitä riskejä niihin liittyy; ja
- (b) kyseisten osuuksien vaikutuksia sen taloudelliseen asemaan, taloudelliseen tulokseen ja rahavirtoihin.

Tavoitteen saavuttaminen

2 Kappaleessa 1 tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään:

- (a) merkittävät harkintaan perustuvat ratkaisut ja oletukset, jotka se on tehnyt ratkaistessaan, minkä luonteinen osuus sillä on toisessa yhteisössä tai järjestelyssä ja minkä tyyppinen on yhteisjärjestely, jossa sillä on osuus (kappaleet 7–9); ja
- (b) tietoja osuuksista, jotka sillä on:
 - (i) tytäryrityksissä (kappaleet 10–19);
 - (ii) yhteisjärjestelyissä ja osakkuusyhtiöissä (kappaleet 20–23); ja
 - (iii) strukturoiduissa yhteisöissä, jotka eivät ole yhteisön määräysvallassa (konsernitilinpäätöksen sisältymättömät strukturoidut yhteisöt) (kappaleet 24–31).

3 Jos tässä standardissa vaadittavat tiedot yhdessä muissa IFRS-standardeissa vaadittavien tietojen kanssa eivät riitä kappaleessa 1 tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi, yhteisön on esitettävä kaikki tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat lisätiedot.

4 Yhteisön on harkittava, kuinka yksityiskohtaisella tasolla tiedot on tarpeellista antaa esitettäviä tietoja koskevan tavoitteen saavuttamiseksi ja kuinka paljon painotetaan kutakin tämän IFRS-standardin sisältämistä vaatimuksista. Sen on yhdistettävä tai eroteltava esitettäviä tietoja siten, ettei hyödyllistä informaatiota tehdä vaikeasti ymmärrettäväksi esittämällä paljon merkityksettömiä yksityiskohtia eikä yhdistämällä eriä, joilla on erilaiset ominaispiirteet (ks. kappaleet B2–B6).

SOVELTAMISALA

5 Tätä standardia on sovellettava yhteisön, jolla on osuus jossakin seuraavista:

- (a) tytäryritykset
- (b) yhteisjärjestelyt (ts. yhteiset toiminnot tai yhteisyhtiöt)
- (c) osakkuusyhtiöt
- (d) konsernitilinpäätöksen sisältymättömät strukturoidut yhteisöt.

6 Tätä IFRS-standardia ei sovelleta:

- (a) työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia tai muita pitkäaikaisia työsuhte-etuuksia koskeviin järjestelyihin, joihin sovelletaan IAS 19:ää *Työsuhte-etuudet*.
- (b) yhteisön erillistilinpäätöksen, johon sovelletaan IAS 27:ää *Erillistilinpäätös*. Jos yhteisöllä kuitenkin on osuuksia konsernitilinpäätöksen sisältymättömissä strukturoiduissa yhteisöissä ja se laatii erillistilinpäätöksen ainoana tilinpäätöksensä, sen on sovellettava kyseistä erillistilinpäätöstä laatiessaan kappaleisiin 24–31 sisältyviä vaatimuksia.
- (c) yhteisöllä olevaan osuuteen, jolla se osallistuu yhteisjärjestelyyn mutta joka ei tuota sille siinä yhteistä määräysvaltaa, paitsi jos kyseinen osuus johtaa huomattavaan vaikutusvaltaan järjestelyssä tai se on osuus strukturoidussa yhteisössä.

- (d) IFRS 9:n *Rahoitusinstrumentit* mukaisesti kirjanpidossa käsiteltävään osuuteen toisessa yhteisössä. Yhteisön on kuitenkin sovellettava tätä IFRS-standardia:
- (i) kun kyseinen osuus on osuus osakkuus- tai yhteisyrityksessä, joka IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* mukaisesti arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti; tai
 - (ii) kun kyseinen osuus on osuus konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömässä strukturoidussa yhteisössä.

MERKITTÄVÄT HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT JA OLETUKSET

- 7 **Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään tiedot merkittävistä harkintaan perustuvista ratkaisuksista ja oletuksista, jotka se on tehnyt, (ja näiden ratkaisujen ja oletusten muutoksista) ratkaistessaan:**
- (a) **että sillä on IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* kappaleissa 5 ja 6 kuvattu määräysvalta toisessa yhteisössä, ts. sijoituskohteessa;**
 - (b) **että sillä on yhteinen määräysvalta järjestyssä tai huomattava vaikutusvalta toisessa yhteisössä; ja**
 - (c) **minkä tyyppinen yhteisjärjestely on (ts. yhteinen toiminto vai yhteisyritys), kun järjestely on rakennettu erillistä sijoitusvälinettä käyttäen.**
- 8 Kappaleen 7 mukaisesti esitettäviin merkittäviin harkintaan perustuviin ratkaisuihin ja oletuksiin kuuluvat myös ne ratkaisut ja oletukset, joita yhteisö tekee, kun tosiseikoissa ja olosuhteissa tapahtuu sellaisia muutoksia, että johtopäätös siitä, onko sillä määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta, muuttuu raportointikauden aikana.
- 9 Kappaleen 7 noudattamiseksi yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään esimerkiksi ne merkittävät harkintaan perustuvat ratkaisut ja oletukset, jotka on tehty ratkaistaessa, että:
- (a) sillä ei ole määräysvaltaa toisessa yhteisössä, vaikka sillä on enemmän kuin puolet toisen yhteisön äänioikeuksista.
 - (b) sillä on määräysvalta toisessa yhteisössä, vaikka sillä on vähemmän kuin puolet toisen yhteisön äänioikeuksista.
 - (c) se on agentti tai päämies (ks. IFRS 10:n kappaleet 58–72).
 - (d) sillä ei ole huomattavaa vaikutusvaltaa, vaikka sillä on vähintään 20 prosenttia toisen yhteisön äänioikeuksista.
 - (e) sillä on huomattava vaikutusvalta, vaikka sillä on vähemmän kuin 20 prosenttia toisen yhteisön äänioikeuksista.

OSUDET TYTÄRYRITYKSISSÄ

- 10 **Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään tiedot, joiden avulla sen konsernitilinpäätöksen käyttäjien on mahdollista**
- (a) **saada käsitys:**
 - (i) **konsernin koostumuksesta; ja**
 - (ii) **osuudesta, joka määräysvallattomilla omistajilla on konsernin toiminnoista ja rahavirroista (kappale 12); ja**
 - (b) **arvioida:**
 - (i) **niiden merkittävien rajoitusten luonnetta ja laajuutta, jotka koskevat sen kykyä päästä käsiksi konsernin varoihin tai käyttää niitä ja sen kykyä maksaa konsernin velkoja (kappale 13);**
 - (ii) **niiden riskien luonnetta, jotka liittyvät sen osuuksiin konsernitilinpäätökseen sisältyvässä strukturoidussa yhteisöissä, ja näissä riskeissä tapahtuneita muutoksia (kappaleet 14–17);**
 - (iii) **seurauksia, joita aiheutuu tytäryrityksestä omistetun osuuden muutoksista, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen (kappale 18); ja**
 - (iv) **seurauksia, joita aiheutuu tytäryritystä koskevan määräysvallan menettämisestä raportointikauden aikana (kappale 19).**

11 Kun konsernitilinpäätöksen laatimiseen käytetty tytäryrityksen tilinpäätös on eri päivältä tai kaudelta kuin konsernitilinpäätös (ks. IFRS 10:n kappaleet B92 ja B93), yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään:

- (a) kyseisen tytäryrityksen tilinpäätöksen raportointikauden päättymispäivä; ja
- (b) syy, jonka vuoksi on käytetty erilaista päivää tai kautta.

Osuus, joka määräysvallattomilla omistajilla on konsernin toiminnoista ja rahavirroista

12 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään jokaisesta sellaisesta tytäryrityksestä, jossa on raportoivan yhteisön kannalta olennainen määräysvallattomien omistajien osuus:

- (a) tytäryrityksen nimi.
- (b) tytäryrityksen pääasiallinen toimipaikka (ja rekisteröintimaa, jos se poikkeaa pääasiallisesta toimipaikasta).
- (c) määräysvallattomien omistajien omistusosuus.
- (d) määräysvallattomien omistajien osuus äänioikeuksista, jos se poikkeaa omistusosuudesta.
- (e) tytäryrityksen määräysvallattomille omistajille raportointikaudella kohdistettu voitto tai tappio.
- (f) kertyneet määräysvallattomien omistajien osuudet tytäryrityksessä raportointikauden lopussa.
- (g) yhteenvedo tytäryritystä koskevasta taloudellisesta informaatiosta (ks. kappale B10).

Merkittävien rajoitusten luonne ja laajuus

13 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään:

- (a) merkittävät rajoitukset (esim. lakiin, sopimukseen tai määräykseen perustuvat), jotka koskevat sen kykyä päästä käsiksi konsernin varoihin tai käyttää niitä ja kykyä maksaa konsernin velkoja, kuten:
 - (i) rajoitukset, jotka rajoittavat emoyrityksen tai sen tytäryritysten kykyä siirtää käteisvaroja tai muita varoja muille konserniin kuuluville yhteisöille (tai näiltä itselleen).
 - (ii) takaukset tai muut vaatimukset, jotka voivat rajoittaa osinkojen maksamista tai muuta pääoman jakamista taikka lainojen tai ennakkojen myöntämistä tai takaisinmaksua muille konserniin kuuluville yhteisöille (tai näiltä yhteisöille).
- (b) millä tavoin ja kuinka laajasti määräysvallattomilla omistajilla olevat suojaavat oikeudet voivat merkittävästi rajoittaa yhteisön kykyä päästä käsiksi konsernin varoihin tai käyttää niitä tai sen kykyä maksaa konsernin velkoja (esimerkiksi kun emoyritys on velvollinen maksamaan tytäryrityksen velat ennen omien velkojensa maksamista tai kun joko pääseminen käsiksi tytäryrityksen varoihin tai sen velkojen maksaminen edellyttää määräysvallattomien omistajien suostumusta).
- (c) näiden rajoitusten kohteena olevien varojen ja velkojen kirjanpitoarvo konsernitilinpäätöksessä.

Näiden riskien luonne, jotka liittyvät yhteisön osuuksiin konsernitilinpäätökseen sisältyvissä strukturoiduissa yhteisöissä

14 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään sellaisten sopimukseen perustuvien järjestelyjen ehdot, joiden mukaan emoyritystä tai sen tytäryrityksiä voitaisiin vaatia antamaan taloudellista tukea konsernitilinpäätökseen sisältyvälle strukturoidulle yhteisölle, mukaan lukien tapahtumat tai olosuhteet, joiden seurauksena raportoiva yhteisö voisi altistua tappiolle (esim. maksuvalmiusjärjestelyt tai luottoluokituksen laukaisevat tekijät, joihin liittyy velvollisuus ostaa strukturoidun yhteisön varoja tai antaa taloudellista tukea).

15 Jos emoyritys tai jokin sen tytäryrityksistä on raportointikauden aikana antanut konsernitilinpäätökseen sisältyvälle strukturoidulle yhteisölle taloudellista tai muuta tukea (esim. ostamalla strukturoidun yhteisön varoja tai sen liikkeen laskemia instrumentteja), ilman että sillä on sopimukseen perustuvaa velvoitetta tähän, yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään:

- (a) minkä tyyppistä tukea on annettu ja kuinka paljon sitä on annettu, mukaan lukien tilanteet, joissa emoyritys tai sen tytäryritykset ovat avustaneet strukturoitua yhteisöä taloudellisen tuen hankkimisessa; ja

(b) syyt tuen antamiseen.

- 16 Jos emoyritys tai jokin sen tytäryrityksistä on raportointikauden aikana antanut aiemmin konsernitilinpäätökseen sisällyttömälle strukturoidulle yhteisölle taloudellista tai muuta tukea ilman, että sillä on tähän sopimukseen perustuvaa veloitetta, ja tämän tuen antaminen on johtanut siihen, että yhteisöllä on määräysvalta strukturoidussa yhteisössä, yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään selvitys tekijöistä, joilla on ollut merkitystä tätä päätöstä tehtäessä.
- 17 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään senhetkiset aikomuksensa, jotka koskevat taloudellisen tai muun tuen antamista konsernitilinpäätökseen sisällyttömälle strukturoidulle yhteisölle, mukaan lukien aikomukset, jotka koskevat strukturoidun yhteisön avustamista taloudellisen tuen hankkimisessa.

Seuraukset, joita aiheutuu emoyrityksen tytäryrityksestä omistaman osuuden muutoksista, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen

- 18 Yhteisön on esitettävä taulukko, joka osoittaa, mitä vaikutuksia emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on emoyrityksen tytäryrityksestä omistaman osuuden muutoksilla, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen.

Seuraukset, joita aiheutuu tytäryritystä koskevan määräysvallan menettämisestä raportointikauden aikana

- 19 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään IFRS 10:n kappaleen 25 mukaisesti laskettava voitto tai tappio, jos sellaista on, sekä:
- (a) kyseisen voiton tai tappion osa, joka johtuu entisessä tytäryrityksessä jäljellä olevan sijoituksen arvostamisesta määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon; ja
- (b) rivi(t), jo(i)lla voitto tai tappio on esitetty tulosvaikutteisesti (jos sitä ei ole esitetty omana eränään).

OSUDET YHTEISJÄRJESTELYISSÄ JA OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

20 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään tiedot, joiden avulla sen tilinpäätöksen käyttäjien on mahdollista arvioida:

- (a) **sillä yhteisjärjestelyissä ja osakkuusy yrityksissä olevien osuuksien luonnetta, laajuutta ja taloudellisia vaikutuksia, mukaan lukien niiden sopimussuhteiden luonne ja vaikutukset, joita sillä on muiden sellaisten sijoittajaryitysten kanssa, joilla on yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta yhteisjärjestelyissä ja osakkuusy yrityksissä (kappaleet 21 ja 22); ja**
- (b) **niiden riskien luonnetta, jotka liittyvät sen osuuksiin yhteisy yrityksissä ja osakkuusy yrityksissä, ja näissä riskeissä tapahtuneita muutoksia (kappale 23).**

Yhteisöllä yhteisjärjestelyissä ja osakkuusy yrityksissä olevien osuuksien luonne, laajuus ja taloudelliset vaikutukset

21 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään:

- (a) jokaisesta raportoivan yhteisön kannalta olennaisesta yhteisjärjestelystä ja osakkuusy yrityksistä:
- (i) yhteisjärjestelyn tai osakkuusy yrityksen nimi.
- (ii) yhteisöllä yhteisjärjestelyn tai osakkuusy yrityksen kanssa olevan suhteen luonne (esim. kuvaamalla yhteisjärjestelyn tai osakkuusy yrityksen toimintojen luonnetta ja sitä, ovatko ne yhteisön toimintojen kannalta strategisia).
- (iii) yhteisjärjestelyn tai osakkuusy yrityksen pääasiallinen toimipaikka (ja rekisteröintimaa, jos se on sovellettavissa ja poikkeaa pääasiallisesta toimipaikasta).
- (iv) yhteisön omistusosuus tai osallistumisosuus sekä osuus äänioikeuksista (jos sovellettavissa), jos se on erilainen.
- (b) jokaisesta raportoivan yhteisön kannalta olennaisesta yhteisy yrityksistä ja osakkuusy yrityksistä:
- (i) onko yhteis- tai osakkuusy yritykseen tehty sijoitus arvostettu pääomaosuusmenetelmällä vai käypään arvoon.
- (ii) kappaleissa B12 ja B13 määrätty yhteenveto yhteis- tai osakkuusy yritystä koskevasta taloudellisesta informaatiosta.
- (iii) jos yhteis- tai osakkuusy yritystä käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmällä, yhteis- tai osakkuusy yritykseen tehdyn sijoituksen käypä arvo, jos sijoitukselle on olemassa noteerattu markkinahinta.

(c) kappaleessa B16 määrätty taloudellinen informaatio, joka koskee yhteisön sijoituksia yhteis- ja osakkuusyrittäisiin, jotka eivät yksittäin tarkasteltuina ole olennaisia:

(i) kaikista yksittäin tarkasteltuina epäolennaisista yhteisyrittäisistä yhteenlaskettuna sekä erikseen,

(ii) kaikista yksittäin tarkasteltuina epäolennaisista osakkuusyrittäisistä yhteenlaskettuna.

22 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään myös seuraavat tiedot:

(a) sellaisten merkittävien rajoitusten (jotka johtuvat esim. lainajärjestelyistä, sääntelytahon vaatimuksista taikka yhteis- tai osakkuusyrittäisessä yhteisen määräysvallan tai huomattavan vaikutusvallan omaavien sijoittajarytysten välisistä sopimukseen perustuvista järjestelyistä) luonne ja laajuus, jotka koskevat yhteis- tai osakkuusyrittäisten kykyä siirtää rahaa yhteisölle käteisosinkoina tai maksaa takaisin yhteisön antamia lainoja tai ennakoja.

(b) kun pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa käytetty yhteis- tai osakkuusyrittäisen tilinpäätös on eri päivältä tai kaudelta kuin yhteisön tilinpäätös:

(i) kyseisen yhteis- tai osakkuusyrittäisen tilinpäätöksen raportointikauden päättymispäivä; ja

(ii) syy, jonka vuoksi on käytetty erilaista päivää tai kautta.

(c) kirjaamaton osuus yhteis- tai osakkuusyrittäisen raportointikauden tappioista ja kertyneistä tappioista, jos yhteisö on lakannut kirjaamasta osuutensa yhteis- tai osakkuusyrittäisen tappioista pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa.

Riskit, jotka liittyvät yhteisön osuuksiin yhteis- ja osakkuusyrittäisissä

23 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään:

(a) erillään muista sitoumuksista sellaiset sitoumukset, joita sillä on yhteisyrittäisiinsä liittyen, kappaleissa B18–B20 täsmennettävällä tavalla.

(b) erillään muiden ehdollisten velkojen määrästä IAS 37:n *Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat* mukaisesti ne ehdolliset velat, jotka ovat syntyneet liittyen sen osuuksiin yhteis- tai osakkuusyrittäisissä (mukaan lukien sen osuus ehdollisista veloista, jotka sille on syntynyt yhdessä muiden sellaisten sijoittajarytysten kanssa, joilla on yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta yhteis- tai osakkuusyrittäisissä), paitsi jos tappion todennäköisyys on erittäin vähäinen.

OSUDET KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYMÄTTÖMISSÄ STRUKTUROIDUISSA YHTEISÖISSÄ

24 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään tiedot, joiden avulla sen tilinpäätöksen käyttäjien on mahdollista:

(a) saada käsitys niiden osuuksien luonteesta ja laajuudesta, jotka sillä on konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä (kappaleet 26–28); ja

(b) arvioida niiden riskien luonnetta, jotka liittyvät sen osuuksiin konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä, ja näissä riskeissä tapahtuneita muutoksia (kappaleet 29–31).

25 Kappaleessa 24(b) vaadittaviin tietoihin kuuluvat tiedot riskeistä, joille yhteisö on altistunut sen osallisuuden vuoksi, joka sillä on aiemmilla kausilla ollut konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä (esim. strukturoidun yhteisön sponsorointi), vaikkei yhteisöllä enää raportointipäivänä olisi sopimukseen perustuvaa osallisuutta kyseisessä strukturoidussa yhteisössä.

Osuuksien luonne

26 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään osuuksistaan konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä laadullisia ja määrällisiä tietoja, joihin kuuluvat niihin kuitenkin rajoittumatta strukturoidun yhteisön luonne, tarkoitus, koko ja toiminnot sekä se, kuinka strukturoitu yhteisö on rahoitettu.

27 Jos yhteisö on sponsoroinut konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömiä strukturoitua yhteisöä, josta se ei esitä kappaleessa 29 vaadittavia tietoja (esimerkiksi siksi, ettei sillä raportointipäivänä ole osuutta yhteisössä), yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään:

(a) kuinka se on päättänyt, mitä strukturoituja yhteisöjä se on sponsoroinut;

(b) raportointikaudella näistä strukturoiduista yhteisöistä saatu tulo, mukaan lukien kuvaus siitä, minkätyyppisiä tuloja on esitetty; ja

(c) kaikkien kyseisille strukturoiduille yhteisöille raportointikauden aikana siirrettyjen varojen (siirtämisajankohdan) kirjanpitoarvo.

28 Yhteisön on esitettävä kappaleissa 27(b) and (c) tarkoitetut tiedot taulukon muodossa, paitsi jos jokin muu muoto on asianmukaisempi, ja luokiteltava sponsorointitoimintonsa merkityksellisiin ryhmiin (ks. kappaleet B2–B6).

Riskien luonne

29 Yhteisön on esitettävä yhteenvedo seuraavista seikoista taulukon muodossa, paitsi jos jokin muu muoto on asianmukaisempi:

(a) sellaisten sen tilinpäätökseen merkittyjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvot, jotka liittyvät sen osuuksiin konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä.

(b) taseen erät, joihin kyseiset varat ja velat on merkitty.

(c) määrä, joka parhaiten kuvaa suurinta mahdollista tappiota, joka yhteisölle voi aiheutua sen osuuksista konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä, mukaan lukien kuinka suurin mahdollinen tappio on määritetty. Jos yhteisö ei pysty esittämään määrällistä tietoa suurimmasta mahdollisesta tappiosta, joka sille voi aiheutua osuuksistaan konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä, sen on annettava tieto tästä ja tähän johtaneista syistä.

(d) vertailu niiden yhteisön varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen, jotka liittyvät yhteisön osuuksiin konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä, ja sen näistä yhteisöistä aiheutuvan enimmäistappion välillä, jolle se on altistunut.

30 Jos yhteisö on raportointikauden aikana antanut taloudellista tai muuta tukea konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömälle strukturoidulle yhteisölle, jossa sillä on aiemmin ollut tai tarkasteluhetkellä on osuus (esim. ostamalla strukturoidun yhteisön varoja tai sen liikkeeseen laskemia instrumentteja), ilman että sillä on tähän sopimukseen perustuvaa velvoitetta, yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään:

(a) ä on annettu, mukaan lukien tilanteet, joissa yhteisö on avustanut strukturoitua yhteisöä taloudellisen tuen hankkimisessa; ja

(b) syyt tuen antamiseen.

31 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään senhetkiset aikomuksensa, jotka koskevat taloudellisen tai muun tuen antamista konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömälle strukturoidulle yhteisölle, mukaan lukien aiomukset, jotka koskevat strukturoidun yhteisön avustamista taloudellisen tuen hankkimisessa.

Liite A

Määritelmät

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia.

strukturoidusta yhteisöstä saatu tulo

Tässä IFRS-standardissa **strukturoidusta yhteisöstä** saatu tulo sisältää toistuvat ja kertaluonteiset palkkiot, korot, osingot, voitot tai tappiot, jotka aiheutuvat strukturoidussa yhteisössä olevan osuuden määrittämisestä uudelleen tai sen kirjaamisesta pois taseesta, sekä voitot tai tappiot varojen ja velkojen siirtämisestä strukturoidulle yhteisölle, näihin kuitenkin rajoittumatta.

osuus toisessa yhteisössä

Tässä IFRS-standardissa osuudella toisessa yhteisössä tarkoitetaan sopimukseen perustuvaa ja sopimukseen perustumatonta osallisuutta, jonka seurauksena yhteisö altistuu toisen yhteisön tuloksesta johtuvan tuoton vaihtelulle. Osoituksena osuudesta toisessa yhteisössä voi olla oman tai vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien hallussapito sekä muissa muodoissa oleva osallisuus, kuten rahoituksen antaminen, maksuvalmiustuki, luoton laatua parantavat järjestelyt ja takaukset, näihin kuitenkin rajoittumatta. Se sisältää keinot, joiden avulla yhteisöllä on määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta toisessa yhteisössä. Yhteisöllä ei välttämättä ole osuutta toisessa yhteisössä pelkästään tyypillisen asiakas-tavarantoimittaja -suhteen perusteella.

Kappaleisiin B7–B9 sisältyy lisää tietoa osuuksista muissa yhteisöissä.

Tuoton vaihtelua selitetään IFRS 10:n kappaleissa B55–B57.

strukturoitu yhteisö

Yhteisö, joka on rakennettu siten, etteivät äänioikeudet tai vastaavanlaiset oikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä, kenellä on määräysvalta yhteisössä, esimerkiksi kun äänioikeudet liittyvät vain hallinnollisiin tehtäviin ja merkityksellisiä toimintoja ohjataan sopimukseen perustuvien järjestelyjen avulla.

Kappaleissa B22–B24 on lisää tietoa strukturoiduista yhteisöistä.

Seuraavat termit on määritelty IAS 27:ssä (muutettu 2011), IAS 28:ssa (muutettu 2011), IFRS 10:ssä ja IFRS 11:ssä *Yhteisjärjestelyt*, ja niitä käytetään tässä IFRS-standardissa kyseisissä IFRS-standardeissa annetussa merkityksessä:

- osakkuusyritys
- konsernitilinpäätös
- määräysvalta yhteisössä
- pääomaosuusmenetelmä
- konserni
- yhteisjärjestely
- yhteinen määräysvalta
- yhteinen toiminto
- yhteisyritys
- määräysvallattomien omistajien osuus
- emoyritys
- suojaavat oikeudet
- merkitykselliset toiminnot
- erillistilinpäätös
- erillinen sijoitusväline
- huomattava vaikutusvalta
- tytäryritys.

*Liite B***Soveltamisohjeistus**

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia. Siinä kuvataan kappaleiden 1–31 soveltamista, ja sen sitovuus on sama kuin IFRS-standardin muiden osien.

- B1 Tähän liitteeseen sisältyvät esimerkit kuvaavat kuvitteellisia tilanteita. Vaikka joitakin esimerkkeihin liittyviä näkökohtia saattaa esiintyä todellisissa tosiseikastoissa, IFRS 12:ta sovellettaessa pitää arvioida kaikkia tiettyyn tosiseikastoon kuuluvia tosiseikkoja ja olosuhteita.

TIETOJEN YHDISTÄMINEN (KAPPALE 4)

- B2 Yhteisön on päätettävä olosuhteidensa perusteella, kuinka yksityiskohtaista tietoa se esittää käyttäjien informaatiotarpeiden tyydyttämiseksi, kuinka paljon se painottaa erilaisia vaatimuksiin liittyviä näkökohtia ja kuinka se yhdistää tietoja. Esittämistavassa on löydettävä tasapaino siten, että tilinpäätöstä ei rasiteta runsailla yksityiskohtilla, jotka eivät ehkä auta tilinpäätöksen käyttäjiä, eikä toisaalta tehdä tärkeää informaatiota vaikeasti ymmärrettäväksi yhdistämällä tietoja liikaa.
- B3 Yhteisö saa yhdistää tämän IFRS-standardin edellyttämät tiedot, jotka koskevat osuuksia samankaltaisissa yhteisöissä, jos yhdistäminen on tietojen esittämistä koskevan tavoitteen ja kappaleessa B4 esitetävän vaatimuksen mukaista eikä tee esitettävästä informaatiosta vaikeasti ymmärrettävää. Yhteisön on annettava tieto siitä, kuinka se on yhdistänyt osuutensa samankaltaisissa yhteisöissä.
- B4 Yhteisön on esitettävä erikseen tiedot osuuksista:
- (a) tytäryrityksissä;
 - (b) yhteisyrityksissä;

- (c) yhteisissä toiminnoissa;
- (d) osakkuusyrityksissä; ja
- (e) konsernitilinpäätöksen sisältymättömissä strukturoiduissa yhteisöissä.
- B5 Tehdessään päätöstä siitä, yhdistetäänkö tietoja, yhteisön on tarkasteltava määrällistä ja laadullista tietoa, joka koskee kunkin yhdistettäväksi harkittavan yhteisön riskiin ja tuottoon liittyviä piirteitä sekä kunkin tällaisen yhteisön merkittävyyttä raportoivan yhteisön kannalta. Yhteisön on esitettävä tiedot sillä tavoin, että sillä näissä muissa yhteisöissä olevien osuuksien luonne ja laajuus tulee selkeästi selitetyksi tilinpäätöksen käyttäjille.
- B6 Seuraavat ovat esimerkkejä tasoista, joille tiedot voisi olla asianmukaista yhdistää kappaleessa B4 esitettyjen yhteisöluokkien sisällä:
- (a) toimintojen luonne (esim. tutkimus- ja kehittämis-yhteisö, luottokorttisaamisten rullaavaa arvopaperistamista harjoittava yhteisö).
- (b) toimialaryhmä.
- (c) maantieteellinen alue (esim. maa tai hallinnollinen alue).

OSUUDET MUISSA YHTEISÖISSÄ

- B7 Osuudella toisessa yhteisössä tarkoitetaan sopimukseen perustuvaa ja sopimukseen perustumatonta osallisuutta, jonka seurauksena raportoiva yhteisö altistuu toisen yhteisön tuloksesta johtuvan tuoton vaihtelulle. Toisen yhteisön tarkoituksen ja rakenteen tarkastelusta voi olla raportoivalle yhteisölle apua arvioitaessa, onko sillä osuus kyseisessä yhteisössä ja täytyykö sen näin ollen antaa tämän IFRS-standardin mukaiset tiedot. Arvioinnissa on otettava huomioon riskit, joita toisen yhteisön on ollut tarkoitus aiheuttaa, sekä riskit, jotka sen on ollut tarkoitus siirtää edelleen raportoivalle yhteisölle ja muille osapuolille.
- B8 Raportoiva yhteisö altistuu tyypillisesti toisen yhteisön tuloksesta johtuvan tuoton vaihtelulle siksi, että sillä on instrumentteja (kuten toisen yhteisön liikkeeseen laskemia oman tai vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja) tai muunlainen osallisuus, joka absorboi vaihtelua. Oletetaan esimerkiksi, että strukturoidulla yhteisöllä on lainasalkku. Strukturoitu yhteisö tekee toisen yhteisön (raportoiva yhteisö) kanssa luottoriskinvaihtosopimuksen, jolla se suojautuu lainojen korko- ja lyhennysmaksuihin kohdistuvilta laiminlyönneiltä. Raportoivalle yhteisöllä on osallisuus, jonka vuoksi se altistuu strukturoidun yhteisön tuloksesta johtuvan tuoton vaihtelulle, koska luottoriskinvaihtosopimus absorboi strukturoidun yhteisön tuoton vaihtelua.
- B9 Joidenkin instrumenttien tarkoituksena on siirtää riskiä raportoivalta yhteisöltä toiselle yhteisölle. Tällaiset instrumentit aiheuttavat toiselle yhteisölle tuoton vaihtelua mutta eivät tyypillisesti altista yhteisöä tämän toisen yhteisön tuloksesta johtuvan tuoton vaihtelulle. Oletetaan esimerkiksi, että perustetaan strukturoitu yhteisö tarkoituksena järjestää sijoitusmahdollisuuksia sijoittajille, jotka ovat halukkaita altistumaan yhteisön Z luottoriskille (yhteisö Z ei kuulu minkään järjestelyssä osallisena olevan osapuolen lähipiiriin). Strukturoitu yhteisö hankkii rahoitusta laskemalla liikkeeseen kyseisille sijoittajille velkakirjoja, jotka on sidottu yhteisön Z luottoriskiin (luottoriskin vaihtolaina), ja sijoittaa saamansa maksut riskittömistä rahoitusvaroista koostuvaan salkkuun. Strukturoitu yhteisö altistuu yhteisön Z luottoriskille tekemällä luottoriskin vaihtosopimuksen (CDS) swap-vastapuolen kanssa. CDS siirtää yhteisön Z luottoriskin strukturoidulle yhteisölle swap-vastapuolen maksamaa palkkiota vastaan. Strukturoituun yhteisöön sijoittaneet osapuolet saavat korkeamman tuoton, joka kuvastaa sekä strukturoidun yhteisön omaisuussalkun tuottoa että CDS-palkkiota. Swap-vastapuolella ei ole strukturoidussa yhteisössä osallisuutta, joka altistaisi sen strukturoidun yhteisön tuloksesta johtuvan tuoton vaihtelulle, koska CDS siirtää vaihtelun strukturoidulle yhteisölle sen sijaan, että se absorboisi strukturoidun yhteisön tuoton vaihtelua.

YHTEENVETO TYTÄR-, YHTEIS- JA OSAKKUUSYRITYKSIÄ KOSKEVASTA TALOUDELLISESTA INFORMAATIOSTA (KAPPALEET 12 JA 21)

- B10 Yhteisön on esitettävä seuraavat tiedot jokaisesta tytäryrityksestä, jossa on raportoivan yhteisön kannalta olennainen määräysvallattomien omistajien osuus:
- (a) määräysvallattomille omistajille maksetut osingot.
- (b) tytäryrityksen varoja, velkoja, voittoa tai tappiota ja rahavirtoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta yhteenvedo, jonka avulla käyttäjien on mahdollista saada käsitys osuudesta, joka määräysvallattomilla omistajilla on konsernin toiminnoissa ja rahavirroissa. Tämä informaatio voi sisältää esimerkiksi lyhytaikaiset varat, pitkäaikaiset varat, lyhytaikaiset velat, pitkäaikaiset velat, liikevaihdon, voiton tai tappion ja laajan tuloksen, näihin kuitenkin rajoittumatta.

B11 Kappaleessa B10(b) vaadittava yhteenvedo taloudellisesta informaatiosta on esitettävä ilman konsernin sisäisten erien eliminointia.

B12 Yhteisön on esitettävä jokaisesta raportoivan yhteisön kannalta olennaisesta yhteis- ja osakkuusyriyuksestä:

- (a) yhteis- tai osakkuusyriyuksestä saadut osingot.
- (b) yhteis- tai osakkuusyriytystä koskevasta taloudellisesta informaatiosta yhteenvedo (ks. kappaleet B14 ja B15), joka sisältää seuraavat tiedot niihin kuitenkin rajoittumatta:
 - (i) lyhytaikaiset varat.
 - (ii) pitkäaikaiset varat.
 - (iii) lyhytaikaiset velat.
 - (iv) pitkäaikaiset velat.
 - (v) liikevaihto.
 - (vi) jatkuvien toimintojen voitto tai tappio.
 - (vii) lopetettujen toimintojen voitto tai tappio verojen jälkeen.
 - (viii) muut laajan tuloksen erät.
 - (ix) laaja tulos.

B13 Kappaleessa B12 vaadittavan taloudellista informaatiota koskevan yhteenvedon lisäksi yhteisön on esitettävä jokaisesta raportoivan yhteisön kannalta olennaisesta yhteisyriyuksestä seuraavat rahamäärät:

- (a) kappaleeseen B12(b)(i) sisältyvät rahavarat.
- (b) kappaleeseen B12(b)(iii) sisältyvät lyhytaikaiset rahoitusvelat (lukuun ottamatta ostovelkoja, muita velkoja ja varauksia).
- (c) kappaleeseen B12(b)(iv) sisältyvät pitkäaikaiset rahoitusvelat (lukuun ottamatta ostovelkoja, muita velkoja ja varauksia).
- (d) poistot.
- (e) korkotuotot.
- (f) korkokulut.
- (g) tuloverokulu tai -tuotto.

B14 Kappaleiden B12 ja B13 mukaisesti esitettävä yhteenvedo taloudellisesta informaatiosta on esitettävä yhteis- tai osakkuusyriyksen IFRS-tilinpäätökseen sisältyvinä rahamäärinä (ei yhteisön osuutena kyseisistä rahamääristä). Jos yhteisö käsittelee osuutensa yhteis- tai osakkuusyriyöksessä pääomaosuusmenetelmällä:

- (a) yhteis- tai osakkuusyriyksen IFRS-tilinpäätökseen sisältyviä rahamääriä on oikaistava niiden oikaisujen huomiointiin ottamiseksi, jotka yhteisö on tehnyt pääomaosuusmenetelmää soveltaessaan, kuten hankinta-ajankohtana tehdyt käypää arvoa koskevat oikaisut ja erilaisista tilinpäätöksen laatimisperiaatteista johtuvat oikaisut.
- (b) yhteisön on esitettävä täsmäytyslaskelma taloudellisesta informaatiosta esitetyn yhteenvedon ja sillä yhteis- tai osakkuusyriyöksessä olevan osuuden kirjanpitoarvon välillä.

B15 Yhteisö saa esittää kappaleissa B12 ja B13 vaadittavan yhteenvedon taloudellisesta informaatiosta yhteis- tai osakkuusyrittäksen tilinpäätöksen perusteella, jos:

- (a) yhteisö arvostaa osuutensa yhteis- tai osakkuusyrittäksessä käypään arvoon IAS 28:n (muutettu 2011) mukaisesti; ja
- (b) yhteis- tai osakkuusyrittäys ei laadi IFRS-tilinpäätöstä, ja laatiminen tällä perusteella ei olisi käytännössä mahdollista tai aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia.

Tässä tapauksessa yhteisön on annettava tieto siitä, millä perusteella yhteenvedo taloudellisesta informaatiosta on laadittu.

B16 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään yhteenlaskettuna sellaisten siltä yhteis- ja osakkuusyrittäksissä olevien pääomaosuusmenetelmällä käsiteltyjen osuuksien kirjanpitoarvo, jotka ovat yksittäin tarkasteltuina epäolennaisia. Yhteisön on myös esitettävä tilinpäätöksessään erikseen yhteenlaskettuna osuutensa kyseisten yhteis- tai osakkuusyrittästen:

- (a) jatkuvien toimintojen voitosta tai tappiosta.
- (b) lopetettujen toimintojen voitosta tai tappiosta verojen jälkeen.
- (c) muista laajan tuloksen eristä.
- (d) laajasta tuloksesta.

Yhteisö esittää tiedot erikseen yhteis- ja osakkuusyrittäksistä.

B17 Kun yhteisön osuus tytär-, yhteis- tai osakkuusyrittäksessä (tai osa sen osuudesta yhteis- tai osakkuusyrittäksistä) on myytävänä IFRS 5:n *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* mukaisesti, yhteisön ei tarvitse esittää tilinpäätöksessään yhteenvedoa kyseisiä tytär-, yhteis- tai osakkuusyrittäksiä koskevasta taloudellisesta informaatiosta kappaleiden B10–B16 mukaisesti.

YHTEISYRITYKSIÄ KOSKEVAT SITOUKSET (KAPPALE 23(A))

B18 Yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään kaikkien niiden sitoumusten yhteismäärä, jotka se on tehnyt liittyen osuutensa yhteisyrittäksissä mutta joita se ei ole merkinnyt tilinpäätöksensä raportointipäivänä (mukaan lukien osuutensa sitoumuksista, jotka on tehty yhdessä muiden sellaisten sijoittajayrittästen kanssa, joilla on yhteinen määräysvalta yhteisyrittäksessä). Sitoumuksilla tarkoitetaan niitä sitoumuksia, joiden seurauksena käteisvaroja tai muita voimavaroja saattaa tulevaisuudessa siirtyä pois yhteisöstä.

B19 Tilinpäätökseen merkitsemättömiin sitoumuksiin, joiden seurauksena käteisvaroja tai muita voimavaroja saattaa tulevaisuudessa siirtyä pois yhteisöstä, kuuluvat:

- (a) tilinpäätökseen merkitsemättömät sitoumukset, jotka koskevat rahoituksen tai voimavarojen järjestämistä esimerkiksi seuraavista seikoista johtuen:
 - (i) yhteisyrittäksen perustamis- tai hankkimissopimukset (jotka voivat esimerkiksi edellyttää, että yhteisö antaa sille rahaa tietyinä ajanjaksona).
 - (ii) yhteisyrittäksen pääomavaltaiset projektit.
 - (iii) ehdottomat ostovelvoitteet, joihin kuuluu sellaisten laitteistojen, vaihto-omaisuuden tai palvelujen hankkiminen, jotka yhteisö on sitoutunut ostamaan yhteisyrittäkseltä tai sen puolesta.
 - (iv) tilinpäätökseen merkitsemättömät sitoumukset, jotka koskevat lainojen tai muun taloudellisen tuen antamista yhteisyrittäkselle.
 - (v) tilinpäätökseen merkitsemättömät sitoumukset, jotka koskevat voimavarojen, kuten omaisuuserien tai palvelujen, antamista yhteisyrittäkselle.
 - (vi) muut yhteisyrittäkseseen liittyvät, ei peruutettavissa olevat, tilinpäätökseen merkitsemättömät sitoumukset.
- (b) tilinpäätökseen merkitsemättömät sitoumukset, jotka koskevat toisella osapuolella yhteisyrittäksessä olevan omistusoikeuden (tai osan tästä omistusoikeudesta) hankkimista tietyn vastaisen tapahtuman toteutuessa tai jäädessä toteutumatta.

B20 Kappaleissa B18 ja B19 esitetyt vaatimukset ja esimerkit havainnollistavat joitakin tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja, joita vaaditaan IAS 24:n *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* kappaleessa 18.

OSUUDET KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTÄMÄTTÖMISSÄ STRUKTUROIDUISSA YHTEISÖISSÄ (KAPPALEET 24–31)

Strukturoidut yhteisöt

B21 Strukturoidulla yhteisöllä tarkoitetaan yhteisöä, joka on rakennettu siten, etteivät äänioikeudet tai muut vastaavanlaiset oikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä, kenellä on määräysvalta yhteisössä, esimerkiksi kun äänioikeudet liittyvät vain hallinnollisiin tehtäviin ja merkityksellisiä toimintoja ohjataan sopimukseen perustuvien järjestelyjen avulla.

B22 Strukturoidulla yhteisöllä on usein joitakin seuraavista piirteistä tai ominaisuuksista tai ne kaikki:

- (a) rajoitetut toiminnot.
- (b) kapea-alainen ja hyvin määritelty tavoite, kuten verotehokkaan vuokrasopimuksen järjestäminen, tutkimus- ja kehittämistoiminnan harjoittaminen, pääoma- tai rahoituslähteen järjestäminen yhteisölle tai sijoitusmahdollisuuksien tarjoaminen sijoittajille siirtämällä strukturoidun yhteisön varoihin liittyvät riskit ja edut sijoittajille.
- (c) riittämätön pääoma, jotta strukturoitu yhteisö pystyisi rahoittamaan toimintonsa ilman huomomassa etuoikeusasemassa olevaa taloudellista tukea.
- (d) rahoitus, joka tapahtuu käyttäen useita sopimuksella toisiinsa liitettyjä, sijoittajille kohdistettuja instrumentteja, jotka muodostavat luottoriskin tai muun riskin keskittymiä (siivut).

B23 Esimerkkejä yhteisöistä, joiden katsotaan olevan strukturoituja yhteisöjä, ovat seuraavat niihin kuitenkin rajoittumatta:

- (a) arvopaperistamisvälineet.
- (b) omaisuuseriin perustuva rahoitus.
- (c) jotkin sijoitusrahastot.

B24 Yhteisö, jota koskeva määräysvalta perustuu äänioikeuksiin, ei ole strukturoitu yhteisö yksinkertaisesti siksi, että se esimerkiksi saa rahoitusta kolmansilta osapuolilta uudelleenjärjestelyn jälkeen.

Niiden riskien luonne, jotka johtuvat osuuksista konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä (kappaleet 29–31).

B25 Kappaleissa 29–31 vaadittavien tietojen lisäksi yhteisön on esitettävä tilinpäätöksessään lisätietoja, jotka tarvitaan kappaleessa 24(b) asetetun, esitettäviä tietoja koskevan tavoitteen saavuttamiseksi.

B26 Seuraavat ovat esimerkkejä lisätiedoista, joilla olosuhteista riippuen voi olla merkitystä arvioitaessa riskejä, joille yhteisö on altistunut, kun sillä on osuus konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömässä strukturoidussa yhteisössä:

- (a) järjestelyn ehdot, joiden mukaan yhteisö voi joutua antamaan konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömälle strukturoidulle yhteisölle taloudellista tukea (esim. maksuvalmiusjärjestelyt tai luottoluokituksen laukaisevat tekijät, jotka liittyvät velvollisuuteen ostaa strukturoidun yhteisön varoja tai antaa taloudellista tukea), mukaan lukien:
 - (i) kuvaus tapahtumista tai olosuhteista, jotka voisivat altistaa raportoivan yhteisön tappiolle.
 - (ii) onko mitään ehtoja, jotka rajoittaisivat velvoitetta.
 - (iii) onko muita osapuolia, jotka antavat taloudellista tukea, ja jos on, mikä on raportoivan yhteisön velvoitteen asema suhteessa näiden toisten osapuolten velvoitteisiin.
- (b) yhteisölle raportointikaudella syntyneet tappiot, jotka liittyvät sen osuuksiin konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä.
- (c) minkätyyppistä tuloa yhteisö on raportointikaudella saanut osuuksistaan konsernitilinpäätökseen sisällyttämättömissä strukturoiduissa yhteisöissä.

- (d) täytyykö yhteisön kantaa konsernitilinpäätökseen sisällyttömän strukturoidun yhteisön tappiot ennen muita osapuolia, tällaisten yhteisölle syntyvien tappioiden yläraja ja (jos tällä on merkitystä) niiden mahdollisten tappioiden asema ja määrä, joiden kantajina ovat muut osapuolet, joiden osuuksilla on huonompi etuoikeus- asema kuin yhteisön osuudella konsernitilinpäätökseen sisällyttömässä strukturoidussa yhteisössä.
- (e) tiedot kolmansien osapuolten kanssa tehdystä maksuvalmiusjärjestelyistä, takauksista tai muista sitoumuksista, jotka voivat vaikuttaa yhteisöllä konsernitilinpäätökseen sisällyttömässä strukturoidussa yhteisössä olevan osuuden käypään arvoon tai osuuteen liittyvään riskiin.
- (f) vaikeudet, joita konsernitilinpäätökseen sisällyttömällä strukturoidulla yhteisöllä mahdollisesti on ollut toimintonsa rahoittamisessa raportointikauden aikana.
- (g) konsernitilinpäätökseen sisällyttömän strukturoidun yhteisön rahoittamisessa käytetyt rahoitusmuodot (esim. sijoitustodistukset tai keskipitkän aikavälin velkakirjat) ja niiden voimassaoloajan painotettu keskiarvo. Näihin tietoihin voi sisältyä maturiteettianalyseja, jotka koskevat konsernitilinpäätökseen sisällyttömän strukturoidun yhteisön varoja ja rahoitusta, jos strukturoidulla yhteisöllä on pidempiaikaisia varoja, joilla on lyhytaikaisempi rahoitus.

Liite C

Voimaantulo ja siirtyminen

Tämä liite on kiinteä osa IFRS-standardia, ja sen sitovuus on sama kuin IFRS-standardin muiden osien.

VOIMAANTULO JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖT

- C1 Yhteisön on sovellettava tätä IFRS-standardia 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Aikaisempi soveltaminen on sallittua.
- C2 Yhteisölle suositellaan tässä IFRS-standardissa vaadittavien tietojen esittämistä aikaisemmin kuin 1.1.2013 alkavalta tilikaudelta. Joidenkin tässä IFRS-standardissa vaadittavien tietojen esittäminen ei tarkoita, että yhteisön täytyisi noudattaa kaikkia tämän IFRS-standardin vaatimuksia tai soveltaa ennenaikaisesti IFRS 10:tä, IFRS 11:tä, IAS 27:ää (muutettu 2011) ja IAS 28:aa (muutettu 2011).

VIITTAUKSET IFRS 9:ÄÄN

- C3 Jos yhteisö soveltaa tätä IFRS-standardia mutta ei vielä sovelle IFRS 9:ää, kaikki viittaukset IFRS 9:ään on ymmärrettävä viittauksiksi IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*.

Liite D

Muutokset muihin IFRS-standardeihin

Tässä liitteessä esitetään muihin IFRS-standardeihin tulevat muutokset, jotka seuraavat siitä, että IASB julkaisee IFRS 12:n. Yhteisön on sovellettava muutoksia 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Jos yhteisö soveltaa IFRS 12:ta aikaisemmalla kaudella, sen on sovellettava muutoksia tällä aikaisemmalla kaudella. Muutetut kappaleet esitetään siten, että uusi teksti on alleviivattu ja poistettu teksti yliviivattu.

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen

- D1 Muutetaan kappaleita 119 ja 124 ja lisätään kappale 139H seuraavasti.

119 ... Yksi esimerkki on tieto siitä, soveltaako yhteisö sijoituskiinteistöihinsä käyvän arvon mallia vai hankintamenomallia (ks. IAS 40 *Sijoituskiinteistöt*). Joissakin IFRS-standardeissa nimenomaisesti vaaditaan tiettyjen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden esittämistä, ja tämä käsittää myös johdon tekemät valinnat sallittujen laatimisperiaatteiden välillä. ...

124 Joidenkin kappaleen 122 mukaisten tietojen esittämistä vaaditaan muissa IFRS-standardeissa. Esimerkiksi IFRS 12:n *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* mukaan yhteisön on annettava tiedot harkintaan perustuvista ratkaisuksista, jotka se on tehnyt määrittäessään, onko sillä määräysvalta toisessa yhteisössä. IAS 40:n mukaan ...

139H Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10 ja IFRS 12 muutettiin kappaleita 4, 119, 123 ja 124. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä ja IFRS 12:ta.

IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä

- D2 Muutetaan kappaletta 15 ja lisätään kappale 28A seuraavasti.

15 Vaatimus emoyrityksen ja sen tytäryrityksen välisten lähipiirisuhteiden esittämisestä tulee niiden tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevien vaatimusten lisäksi, jotka sisältyvät IAS 27:ään ja IFRS 12:een *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä*.

28A Toukokuussa 2011 julkaistuilla asiakirjoilla IFRS 10, IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* ja IFRS 12 muutettiin kappaleita 3, 9, 11(b), 15, 19(b) ja (e) sekä 25. Yhteisön on sovellettava näitä muutoksia, kun se soveltaa IFRS 10:tä, IFRS 11:tä ja IFRS 12:ta.

MINKÄ TYYPPISTÄ TUKEA ON ANNETTU JA KUINKA PALJON SIT KANSAINVÄLINEN TILINPÄÄTÖSS-TANDARDI IAS 27***Erillistilinpäätös*****TAVOITE**

- 1 Tämän standardin tarkoituksena on määrätä vaatimuksista, jotka koskevat tytär-, yhteis- ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen sijoitusten kirjanpito- ja käsittelyä ja niistä tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja silloin, kun yhteisö laatii erillistilinpäätöksen.

SOVELTAMISALA

- 2 **Tätä standardia on sovellettava tytär-, yhteis- ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen sijoitusten kirjanpito- ja käsittelyyn, kun yhteisö esittää erillistilinpäätöksen joko vapaaehtoisesti tai paikallisten säädösten vaatimuksesta.**
- 3 Tässä standardissa ei määrätä, mitkä yhteisöt laativat erillistilinpäätöksen. Standardia sovelletaan silloin, kun yhteisö laatii IFRS-standardien mukaisen erillistilinpäätöksen.

MÄÄRITELMÄT

- 4 Tässä standardissa käytetään seuraavia termejä seuraavassa merkityksessä:

Konsernitilinpäätös on konsernista laadittu tilinpäätös, jossa emoyrityksen ja sen tytäryritysten varat, velat, oma pääoma, tuotot, kulut ja rahavirrat esitetään yhden taloudellisen kokonaisuuden varoina, velkoina, omana pääomana, tuottoina, kuluina ja rahavirtoina.

Erillistilinpäätös on tilinpäätös, jonka esittää emoyritys (eli tytäryrityksessä määräysvaltaa käyttävä sijoittaja) tai sijoituskohteessa yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävä sijoittaja ja jossa kyseisten sijoitusten kirjanpito- ja käsittely perustuu hankintamenuun tai tapahtuu IFRS 9:n *Rahoitusinstrumentit* mukaisesti.

- 5 Seuraavat termit määritellään IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* liitteessä A, IFRS 11:n *Yhteisjärjestelyt* liitteessä A ja IAS 28:n *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyhtiöihin* kappaleessa 3:

- osakkuusyhtiö
- määräysvalta sijoituskohteessa
- konserni
- yhteinen määräysvalta
- yhteisyhtiö
- yhteisyhtiön osapuoli
- emoyhtiö
- huomattava vaikutusvalta
- tytäryhtiö.

- 6 Erillistilinpäätös esitetään konsernitilinpäätöksen lisäksi tai sellaisen tilinpäätöksen lisäksi, jossa osakkuus- tai yhteisyhtiöihin tehtyjä sijoituksia käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta kappaleessa 8 tarkoitettuja tilanteita. Erillistilinpäätöstä ei tarvitse liittää tällaiseen tilinpäätökseen eikä esittää sen yhteydessä.
- 7 Tilinpäätös, jossa sovelletaan pääomaosuusmenetelmää, ei ole erillistilinpäätös. Myöskään sellaisen yhteisön tilinpäätös, jolla ole tytär- eikä osakkuusyhtiöitä ja joka ei ole yhteisyhtiön osapuoli, ei ole erillistilinpäätös.
- 8 Jos yhteisö on vapautettu konsernitilinpäätöksen laatimisesta IFRS 10:n kappaleen 4(a) mukaisesti tai pääomaosuusmenetelmän soveltamisesta IAS 28:n (muutettu 2011) kappaleen 17 mukaisesti, se saa esittää erillistilinpäätöksen ainoana tilinpäätöksensä.

ERILLISTILINPÄÄTÖKSEN LAATIMINEN

9 Erillistilinpäätös on laadittava kaikkien soveltuvien IFRS-standardien mukaisesti, ellei kappaleesta 10 muuta johdu.

10 Kun yhteisö laatii erillistilinpäätöksen, sen on käsiteltävä tytär-, yhteis- ja osakkuusyhtiöihin tehtyjä sijoituksia joko:

- (a) hankintamenoon perustuen, tai
- (b) IFRS 9:n mukaisesti.

Yhteisön on sovellettava samaa kirjanpitokäsittelyä jokaiseen sijoitusten ryhmään. Sijoituksia, jotka käsitellään hankintamenoon perustuen, on käsiteltävä kirjanpidossa IFRS 5:n *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* mukaisesti, kun ne luokitellaan myytävänä oleviksi (tai ne sisältyvät myytävänä olevaksi luokiteltavaan luovutettavien erien ryhmään). IFRS 9:n mukaisesti käsiteltävien sijoitusten arvostus ei tällaisessa tapauksessa muutu.

11 Jos yhteisö päättää IAS 28:n (muutettu 2011) kappaleen 18 mukaisesti arvostaa osakkuus- tai yhteisyrityksiin tekemänsä sijoitukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti IFRS 9:n mukaisesti, sen on käsiteltävä kyseisiä sijoituksia samalla tavalla myös erillistilinpäätöksessään.

12 Yhteisön on kirjattava tytär-, yhteis- tai osakkuusyhtiöiltä saamansa osingot erillistilinpäätöksensä tulosvaikutteisesti, kun sille syntyy oikeus osingon saamiseen.

13 Kun emoyritys muuttaa konserninsa rakennetta perustamalla uuden yhteisön emoyritykseen siten, että seuraavat kriteerit täyttyvät:

- (a) uusi emoyritys saa määräysvallan alkuperäisessä emoyrityksessä laskemalla liikkeeseen oman pääoman ehtoisia instrumentteja alkuperäisen emoyrityksen oman pääoman ehtoisia instrumentteja vastaan;
- (b) uudella ja alkuperäisellä konsernilla on samat varat ja velat välittömästi ennen uudelleenorganisointia ja välittömästi sen jälkeen; ja
- (c) alkuperäisen emoyrityksen uudelleenorganisointia edeltävillä omistajilla on samat absoluuttiset ja suhteelliset osuudet alkuperäisen ja uuden konsernin nettovarallisuudesta välittömästi ennen uudelleenorganisointia ja välittömästi sen jälkeen,

ja uusi emoyritys käsittelee alkuperäiseen emoyritykseen tekemäänsä sijoitusta erillistilinpäätöksessään kappaleen 10(a) mukaisesti, uuden emoyrityksen on määritettävä hankintamenoksi sen osuuden kirjanpitoarvo, joka sillä on alkuperäisen emoyrityksen erillistilinpäätöksen osoittamista oman pääoman eristä uudelleenorganisoinnin toteutumisaikana.

14 Vastaavasti yhteisö, joka ei itse ole emoyritys, saattaisi perustaa uuden yhteisön emoyritykseen siten, että kappaleen 13 mukaiset kriteerit täyttyvät. Kappaleen 13 vaatimuksia sovelletaan samalla tavoin myös tällaisiin uudelleenorganisointeihin. Tällöin viitataan "alkuperäisen emoyrityksen" ja "alkuperäisen konsernin" sijaan "alkuperäiseen yhteisöön".

ERILLISTILINPÄÄTÖKSESSÄ ESITETTÄVÄT TIEDOT

15 Kun yhteisö esittää erillistilinpäätöksessään tietoja, sen on sovellettava kaikkia soveltuvia IFRS-standardeja, mukaan lukien kappaleiden 16 ja 17 vaatimukset.

16 Kun emoyritys päättää IFRS 10:n kappaleen 4(a) mukaisesti olla laatimatta konsernitilinpäätöstä ja laatii sen sijaan erillistilinpäätöksen, sen on tässä erillistilinpäätöksessä esitettävä:

- (a) että kyseinen tilinpäätös on erillistilinpäätös; että on käytetty oikeutta jättää konsernitilinpäätös laatimatta; mikä on sen yhteisön nimi ja pääasiasiallinen toimipaikka (ja rekisteröintimaa, jos se poikkeaa toimipaikasta), jonka IFRS-standardien mukaisesti laadittu konsernitilinpäätös on yleisesti saatavissa; sekä osoite, josta tällainen konsernitilinpäätös on saatavissa.
- (b) luettelo merkittävistä tytär-, yhteis- ja osakkuusyhtiöihin tehdyistä sijoituksista, mukaan lukien:
 - (i) sijoituskohteiden nimet.

- (ii) sijoituskohteiden pääasiallinen toimipaikka (ja rekisteröintimaa, jos se poikkeaa toimipaikasta).
 - (iii) emoyrityksen omistusosuus (ja osuus äänivallasta, jos se poikkeaa omistusosuudesta) näissä sijoituskohteissa.
- (c) kuvaus menetelmästä, jolla kohdan (b) mukaisesti lueteltuja sijoituksia on käsitelty kirjanpidossa.
- 17 Silloin kun emoyritys (muu kuin kappaleessa 16 tarkoitettu emoyritys) tai sijoituskohteessa yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävä sijoittaja laatii erillistilinpäätöksen, emoyrityksen tai sijoittajan on yksilöitävä se IFRS 10:n, IFRS 11:n tai IAS 28:n (muutettu 2011) mukaisesti laadittu tilinpäätös, johon erillistilinpäätös liittyy. Emoyrityksen tai sijoittajan on myös esitettävä erillistilinpäätöksessään:
- (a) että kyseessä on erillistilinpäätös, sekä syyt sen laatimiseen, jos laki ei edellytä erillistilinpäätöksen laatimista.
 - (b) luettelo merkittävistä tytä-, yhteis- ja osakkuusyhtiöihin tehdyistä sijoituksista, mukaan lukien:
 - (i) sijoituskohteiden nimet.
 - (ii) sijoituskohteiden pääasiallinen toimipaikka (ja rekisteröintimaa, jos se poikkeaa toimipaikasta).
 - (iii) emo- tai sijoittajayrityksen omistusosuus (ja osuus äänivallasta, jos se poikkeaa omistusosuudesta) näissä sijoituskohteissa.
 - (c) kuvaus menetelmästä, jolla kohdan (b) mukaisesti lueteltuja sijoituksia on käsitelty kirjanpidossa.

Emoyrityksen tai sijoittajan on myös yksilöitävä se IFRS 10:n, IFRS 11:n tai IAS 28:n (muutettu 2011) mukaisesti laadittu tilinpäätös, johon erillistilinpäätös liittyy.

VOIMAANTULO JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖT

18 Yhteisön on sovellettava tätä standardia 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Aikaisempi soveltaminen on sallittua. Jos yhteisö soveltaa tätä standardia aikaisemmin, sen on annettava asiasta tieto sekä sovellettava samanaikaisesti IFRS 10:tä, IFRS 11:tä, IFRS 12:ta *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* ja IAS 28:aa (muutettu 2011).

Viittaukset IFRS 9:ään

19 Jos yhteisö soveltaa tätä standardia muttei vielä sovelle IFRS 9:ää, kaikki viittaukset IFRS 9:ään on tulkittava viittauksiksi IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*.

IAS 27:N (2008) KUMOAMINEN

20 Tämä standardi julkaistaan samanaikaisesti IFRS 10:n kanssa. Yhdessä nämä kaksi IFRS-standardia korvaavat IAS 27:n *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* (muutettu 2008).

KANSAINVÄLINEN TILINPÄÄTÖSSTANDARDI IAS 28

Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin

TAVOITE

- 1 Tämän standardin tarkoituksena on määrätä osakkuusyrityksiin tehtyjen sijoitusten kirjanpitoikäisyydestä ja esittää vaatimukset pääomaosuusmenetelmän soveltamisesta osakkuus- ja yhteisyrityksiin tehtyjen sijoitusten kirjanpitoikäisyydessä.

SOVELTAMISALA

- 2 Tätä standardia on sovellettava kaikkien sijoittajina toimivien yhteisöjen, joilla on yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta sijoituskohteessa.

MÄÄRITELMÄT

- 3 Tässä standardissa käytetään seuraavia termejä seuraavassa merkityksessä:

Osakkuusyritys on yhteisö, jossa sijoittajalla on huomattava vaikutusvalta.

Konsernitilinpäätös on konsernista laadittu tilinpäätös, jossa emoyrityksen ja sen tytäryritysten varat, velat, oma pääoma, tuotot, kulut ja rahavirrat esitetään yhden taloudellisen kokonaisuuden varoina, velkoina, omana pääomana, tuottoina, kuluina ja rahavirtoina.

Pääomaosuusmenetelmä on menetelmä, jonka mukaan sijoitus kirjataan alun perin hankintameno määrällisenä ja tämän jälkeen sitä oikaistaan hankinta-ajankohdan jälkeen tapahtuneella muutoksella sijoittajan osuudessa sijoituskohteen nettovarallisuudesta. Sijoittaja kirjaa tulosvaikutteisesti osuutensa sijoituskohteen voitoista tai tappioista, ja se kirjaa muihin laajan tuloksen eriin osuutensa sijoituskohteen muista laajan tuloksen eristä.

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta.

Yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen, ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä.

Yhteisyritys on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen.

Yhteisyrityksen osapuoli on yhteisyritykseen osallistuva osapuoli, jolla on yhteinen määräysvalta kyseisessä yhteisyrityksessä.

Huomattava vaikutusvalta on oikeus osallistua sijoituskohteen talouden ja toiminnan periaatteita koskevaan päätöksentekoon, mutta se ei ole kyseisiä periaatteita koskevaa määräysvaltaa eikä yhteistä määräysvaltaa.

- 4 Seuraavat termit on määritelty IAS 27:n *Erillistilinpäätös* kappaleessa 4 ja IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* liitteessä A, ja niitä käytetään tässä standardissa siinä merkityksessä, joka niille on annettu niissä IFRS-standardoissa, joissa ne on määritelty:

- määräysvalta sijoituskohteessa
- konserni
- emoyritys
- erillistilinpäätös
- tytäryritys.

HUOMATTAVA VAIKUTUSVALTA

- 5 Jos yhteisöllä on suoraan tai välillisesti (esimerkiksi tytäryritysten kautta) 20 prosenttia tai enemmän äänivallasta sijoituskohteessa, yhteisöllä oletetaan olevan huomattava vaikutusvalta, jollei pystytä selkeästi osoittamaan, että näin ei ole. Vastaavasti, jos yhteisöllä on suoraan tai välillisesti (esim. tytäryritysten kautta) vähemmän kuin 20 prosenttia sijoituskohteen äänivallasta, yhteisöllä ei oleteta olevan huomattavaa vaikutusvaltaa, jollei tällaista vaikutusvaltaa pystytä selkeästi osoittamaan. Toisen sijoittajan huomattava tai enemmistöä merkitsevä omistus ei välttämättä estä sitä, että yhteisöllä on huomattava vaikutusvalta.

- 6 Yhteisön huomattava vaikutusvalta tulee tavallisesti osoitetuksi yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista:
- (a) edustus sijoituskohteen hallituksessa tai vastaavassa hallintoelimestä;
 - (b) osallistuminen toimintaperiaatteiden luomiseen, esimerkiksi osallistuminen osinkoja tai muuta varojen jakamista koskevaan päätöksentekoon;
 - (c) olennaiset liiketoimet yhteisön ja sijoituskohteen välillä;
 - (d) johtoon kuuluvien henkilöiden vaihtaminen yhteisöjen välillä; tai
 - (e) tärkeän teknisen tiedon antaminen.
- 7 Yhteisö saattaa omistaa osakkeiden merkintäoikeuksia, osakkeiden osto-optioita, kantaosakkeisiin vaihdettavissa olevia vieraan tai oman pääoman ehtoisia instrumentteja tai muita vastaavanlaisia instrumentteja, joilla on kyky antaa yhteisölle lisää äänivaltaa tai pienentää muun osapuolen äänivaltaa määrättäessä toisen yhteisön talouden ja toiminnan periaatteista (ts. potentiaalinen äänivalta), jos oikeudet käytetään tai vaihto toteutetaan. Arvioitaessa, onko yhteisöllä huomattava vaikutusvalta, otetaan huomioon sellaisten potentiaalisten äänioikeuksien olemassaolo ja vaikutus, jotka ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa käyttämällä oikeus tai suorittamalla vaihto, samoin kuin toisten yhteisöjen potentiaaliset äänioikeudet. Potentiaaliset äänioikeudet eivät ole tarkasteluhetkellä toteutettavissa käyttämällä oikeus tai suorittamalla vaihto esimerkiksi silloin, kun käyttäminen tai vaihtaminen on mahdollista vasta tulevaisuudessa tai jonkin vastaisen tapahtuman toteutuessa.
- 8 Kun yhteisö arvioi, onko potentiaalisilla äänioikeuksilla vaikutusta huomattavaan vaikutusvalttaan, se tutkii kaikki potentiaalisia äänioikeuksiin vaikuttavat seikat ja olosuhteet (esimerkiksi potentiaalisten äänioikeuksien toteuttamiseen liittyvät ehdot ja muut sopimukseen perustuvat järjestelyt erikseen ja yhdessä tarkasteltuina), lukuun ottamatta johdon aikomuksia ja yhteisön taloudellisia mahdollisuuksia oikeuden käyttämiseen tai vaihdon suorittamiseen.
- 9 Yhteisö menettää huomattavan vaikutusvallan sijoituskohteeseen, kun se menettää oikeuden osallistua sijoituskohteen talouden ja toiminnan periaatteita koskevaan päätöksentekoon. Huomattava vaikutusvalta voidaan menettää riippumatta siitä, muuttuuko absoluuttinen tai suhteellinen omistusosuus vai ei. On esimerkiksi mahdollista, että osakkuusyritys joutuu julkisen vallan, tuomioistuimen, hallintoviranomaisen tai muun viranomaistahon määräysvaltaan. Huomattavan vaikutusvallan menettäminen voi perustua myös sopimusjärjestelyyn.

PÄÄOMAOSUUSMENETELMÄ

- 10 Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa osakkuus- tai yhteisyrikykseen tehty sijoitus kirjataan alun perin hankintamääräisenä ja kirjanpitoarvoa lisätään tai vähennetään, jotta sijoittajan osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista tulee otetuksi huomioon. Sijoittaja kirjaa tulosvaikutteisesti osuutensa sijoituskohteen voitosta tai tappiosta. Sijoituskohteesta saatu varojen jako vähentää sijoituksen kirjanpitoarvoa. Kirjanpitoarvoa voidaan joutua oikaisemaan myös, jos sijoittajan suhteellisessa osuudessa sijoituskohteen omasta pääomasta tapahtuu muutoksia, jotka johtuvat sijoituskohteen muiden laajan tuloksen erien muutoksista. Tällaisia muutoksia aiheutuu esimerkiksi aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden uudelleenarvostuksesta ja muuntoeroista. Sijoittajan osuus näistä muutoksista kirjataan sijoittajan muihin laajan tuloksen eriin (ks. IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen*).
- 11 Tuottojen kirjaaminen saadun voitonjaon perusteella ei välttämättä osoita pätevällä tavalla tuottoa, jonka sijoittaja on ansainnut sijoituksestaan osakkuus- tai yhteisyrikykseen, koska saadulla voitonjaolla saattaa olla vain vähän yhteyttä osakkuus- tai yhteisyrikyksen tulokseen. Koska sijoittajalla on sijoituskohteessa yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta, sillä on osuutensa osakkuus- tai yhteisyrikyksen tuloksellisuuteen ja näin ollen sijoituksensa tuottoon. Sijoittaja käsittelee tätä osallisuuttaan laajentamalla tilinpäätöstään niin, että siihen sisällytetään sijoittajan osuus tällaisen sijoituskohteen voitosta tai tappiosta. Pääomaosuusmenetelmän soveltaminen johtaa näin ollen sijoittajan nettovarallisuuden ja voiton tai tappion informatiivisempaan esittämiseen.
- 12 Silloin kun esiintyy potentiaalisia äänioikeuksia tai muita potentiaalisia äänioikeuksia sisältäviä johdannaisia, yhteisön osuus osakkuus- tai yhteisyrikyksestä määritetään yksinomaan olemassa olevan omistuksen perusteella, ilman että otetaan huomioon mahdollinen potentiaalisten äänioikeuksien tai muiden johdannaisinstrumenttien toteutumiseen johtava oikeuksien käyttö tai vaihdon suorittaminen, ellei kappale 13 tule sovellettavaksi.
- 13 Joissakin tapauksissa yhteisöllä on tosiasiallisesti olemassa oleva omistusosuus, joka johtuu liiketoimesta, joka antaa sillä hetkellä yhteisölle oikeuden omistukseen liittyvään tuottoon. Näissä tapauksissa yhteisölle kuuluva osuus määritetään ottamalla huomioon näiden potentiaalisten äänioikeuksien ja muiden sillä hetkellä yhteisölle oikeuden tuottoon antavien johdannaisinstrumenttien mahdollinen toteuttaminen.
- 14 IFRS 9:ää *Rahoitusinstrumentit* ei sovelleta pääomaosuusmenetelmällä käsiteltäviin osakkuus- ja yhteisyrikysoosuksiin. Kun potentiaalisia äänioikeuksia sisältävät instrumentit tosiasiallisesti antavat sillä hetkellä oikeuden osakkuus- tai yhteisyrikyksen omistukseen liittyvään tuottoon, instrumentteihin ei sovelleta IFRS 9:ää. Kaikissa muissa tapauksissa osakkuus- tai yhteisyrikykseen liittyviä potentiaalisia äänioikeuksia sisältävät instrumentit käsitellään IFRS 9:n mukaisesti.

- 15 Jollei osakkuus- tai yhteisyritykseen tehtyä sijoitusta tai osaa sijoituksesta ole luokiteltu myytävänä olevaksi IFRS 5:n *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* mukaisesti, tämä sijoitus tai muu jäljellä oleva omistusosuus ei myytävänä olevaksi luokitellusta sijoituksesta on luokiteltava pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi.

PÄÄOMAOSUUSMENETELMÄN SOVELTAMINEN

- 16 Yhteisön, jolla on yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta sijoituskohteessa, on käsiteltävä osakkuus- tai yhteisyritykseen tekemänsä sijoitus pääomaosuusmenetelmällä, paitsi silloin, kun tähän sijoitukseen sovelletaan kappaleiden 17–19 mukaista vapautusta.

Vapautukset pääomaosuusmenetelmän soveltamisesta

- 17 Yhteisön ei tarvitse soveltaa pääomaosuusmenetelmää osakkuus- tai yhteisyritykseen tekemäänsä sijoitukseen, jos se on emoyritys, joka on vapautettu konsernitilinpäätöksen laadinnasta IFRS 10:n kappaleessa 4 a tarkoitetun soveltamisalaa koskevan poikkeussäännön nojalla, ja jos kaikki seuraavat kohdat toteutuvat:

- (a) Yhteisö on kokonaan omistettu tytäryritys tai toisen yhteisön osittain omistama tytäryritys ja sen muille omistajille, myös niille, joilla ei muutoin olisi äänioikeutta, on ilmoitettu, että yhteisö ei sovelta pääomaosuusmenetelmää, ja nämä eivät vastusta sitä.
- (b) Yhteisön vieraan tai oman pääoman ehtoisia instrumentteja ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena (ei kotimaisessa eikä ulkomaisessa pörssissä eikä OTC-markkinoilla, paikalliset ja alueelliset markkinapaikat mukaan luettuina).
- (c) Yhteisö ei ole toimittanut tilinpäätöstään arvopaperimarkkinavalvojalle tai muulle sääntelytaholle tarkoituksenaan laskea liikkeeseen minkäänlaisia instrumentteja julkiseen kaupankäyntiin, eikä sillä ole parhaillaan meneillään tällaista prosessia.
- (d) Koko konsernin emoyritys tai jokin sen ja yhteisön välissä oleva alakonsernin emoyritys laatii yleisesti saatavissa olevan, IFRS-standardien mukaisen konsernitilinpäätöksen.

- 18 Kun sijoituksen osakkuus- tai yhteisyritykseen on tehnyt sellainen yhteisö tai se on tehty välillisesti sellaisen yhteisön kautta, joka on pääomasijoittaja taikka sijoitusrahasto tai muu vastaavanlainen yhteisö, mukaan luettuina sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahastot, yhteisö voi päättää, että se arvostaa näihin osakkuus- ja yhteisyrityksiin tekemänsä sijoitukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti IFRS 9:n mukaisesti.

- 19 Kun yhteisöllä on osakkuusyrityksessä sijoitus, josta osa on tehty välillisesti pääomasijoittajan taikka sijoitusrahaston tai muun vastaavanlaisen yhteisön, mukaan luettuina sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahastot, kautta, yhteisö voi päättää, että se arvostaa tämän osan osakkuusyritykseen tekemästään sijoituksesta käypään arvoon tulosvaikutteisesti IFRS 9:n mukaisesti riippumatta siitä, onko pääomasijoittajalla taikka sijoitusrahastolla tai muulla vastaavanlaisella yhteisöllä, mukaan luettuina sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahastot, huomattava vaikutusvalta sijoituksen tähän osaan. Jos yhteisö päättää toimia näin, sen on sovellettava pääomaosuusmenetelmää osakkuusyritykseen tekemänsä sijoituksen mahdolliseen jäljellä olevaan osaan, jota ei ole tehty pääomasijoittajan taikka sijoitusrahaston tai muun vastaavanlaisen yhteisön, mukaan luettuina sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahastot, kautta.

Luokittelu myytävänä olevaksi

- 20 Yhteisön on sovellettava IFRS 5:tä osakkuus- tai yhteisyritykseen tekemäänsä sijoitukseen tai sijoituksen osaan, joka täyttää myytävänä olevaksi luokittelun edellytykset. Osakkuus- tai yhteisyritykseen tehdyn sijoituksen mahdollinen jäljellä oleva osa, jota ei ole luokiteltu myytävänä olevaksi, käsitellään pääomaosuusmenetelmällä siihen saakka, kunnes myytävänä olevaksi luokiteltu osuus luovutetaan. Luovutuksen jälkeen yhteisö käsittelee mahdollisen jäljellä olevan osuuden osakkuus- tai yhteisyrityksestä IFRS 9:n mukaisesti, ellei jäljellä oleva osuus ole edelleen osakkuus- tai yhteisyritys, jolloin yhteisö soveltaa pääomaosuusmenetelmää.

- 21 Silloin kun osakkuus- tai yhteisyritykseen tehty sijoitus tai sijoituksen osa, joka on aikaisemmin luokiteltu myytävänä olevaksi, ei enää täytä tällaisen luokittelun edellytyksiä, siihen on sovellettava pääomaosuusmenetelmää takautuvasti siitä päivästä alkaen, jona se on luokiteltu myytävänä olevaksi. Aikaisempien kausien tilinpäätökset on oikaistava vastaavasti siitä kaudesta alkaen, jolla sijoitus on luokiteltu myytävänä olevaksi.

Pääomaosuusmenetelmän soveltamisen lopettaminen

**22 Yhteisön on lopetettava pääomaosuusmenetelmän soveltaminen sinä päivänä, jona sen sijoitus lakkaa ole-
masta osakkuus- tai yhteisyrittys, seuraavalla tavalla:**

- (a) Jos sijoituksesta tulee tytäryritys, yhteisön on käsiteltävä sijoitustaan IFRS 3:n *Liiketoimintojen yhdis-
täminen* ja IFRS 10:n mukaisesti.
- (b) Jos jäljellä oleva osuus entisessä osakkuus- tai yhteisyrittysessä on rahoitusvaroihin kuuluva erä, yhteisön
on arvostettava jäljellä oleva osuus käypään arvoon. Jäljellä olevan osuuden käypää arvoa on pidettävä
sen käypänä arvona, kun se alun perin kirjataan rahoitusvaroihin kuuluvaksi eräksi IFRS 9:n mukaisesti.
Yhteisön on kirjattava tulosvaikutteisesti seuraavien erien välinen erotus:
 - (i) jäljellä olevan osuuden käypä arvo ja mahdollinen luovutustulo osakkuus- tai yhteisyrittysosuuden
osasta; ja
 - (ii) sijoituksen kirjanpitoarvo päivänä, jona pääomaosuusmenetelmän soveltaminen lopetettiin.
- (c) Kun yhteisö lopettaa pääomaosuusmenetelmän soveltamisen, yhteisön on käsiteltävä kaikki kyseiseen
sijoitukseen liittyvät aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut määrät samalla perusteella kuin ne
olisi käsiteltävä, jos sijoituskohde olisi suoraan luovuttanut asianomaiset varat tai velat.

23 Näin ollen jos sijoituskohteen aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjaama voitto tai tappio siirrettäisiin tulos-
vaikutteiseksi asianomaisten varojen tai velkojen luovutuksen yhteydessä, yhteisö siirtää kyseisen voiton tai tappion
omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi (luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna), kun pääomaosuusmenetelmän
soveltaminen lopetetaan. Esimerkiksi jos osakkuus- tai yhteisyrittysellä on ulkomaiseen yksikköön liittyviä kertyneitä
kurssieroja ja yhteisö lopettaa pääomaosuusmenetelmän soveltamisen, yhteisön on siirrettävä tulosvaikutteiseksi mui-
hin laajan tuloksen eriin aiemmin kirjattu ulkomaiseen yksikköön liittyvä voitto tai tappio.

**24 Jos osakkuusyrittyseseen tehdystä sijoituksesta tulee yhteisyrittyseseen tehty sijoitus tai jos yhteisyrittyseseen
tehdystä sijoituksesta tulee osakkuusyrittyseseen tehty sijoitus, yhteisö soveltaa edelleen pääomaosuusmene-
telmää eikä se arvosta uudelleen jäljellä olevaa osuutta.**

Omistusosuuksien muutokset

25 Jos yhteisön omistusosuus osakkuus- tai yhteisyrittysessä pienenee mutta yhteisö soveltaa edelleen pääomaosuus-
menetelmää, yhteisön on siirrettävä tulosvaikutteiseksi aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu osuus tähän
omistusosuuden pienenemiseen liittyvästä voitosta tai tappiosta, jos tämä voitto tai tappio olisi siirrettävä tulos-
vaikutteiseksi asianomaisten varojen tai velkojen luovutuksen yhteydessä.

Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa suoritettavat toimenpiteet

26 Monet pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa suoritettavat toimenpiteet ovat samankaltaisia kuin IFRS 10:ssä kuvatut
konsernitilinpäätöksen laatimistoimenpiteet. Lisäksi käsitteitä, jotka ovat tytäryrittysen hankintaan sovellettavan kir-
janpitoikäisyyden pohjana, sovelletaan myös osakkuus- tai yhteisyrittyseseen tehdyn sijoituksen hankinnan käsitteilyyn.

27 Konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrittysestä on emoyrittysen ja sen tytäryrittysten omistusten yhteismäärä. Kon-
sernin muiden osakkuus- tai yhteisyrittysten omistuksia ei oteta tässä huomioon. Silloin kun osakkuus- tai yhteisyritt-
yksellä on tytär-, osakkuus- tai yhteisyrittysä, pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa otetaan huomioon sellainen
voitto tai tappio sekä sellaiset muut laajan tuloksen erät ja nettovarot, jotka on merkitty osakkuus- tai yhteisyrittysen
tilinpäätökseen (ja sisältävät osakkuus- tai yhteisyrittysen osuuden sen osakkuus- ja yhteisyrittysten voitoista ja tap-
pioista, muista laajan tuloksen eristä ja nettovaroista) sen jälkeen, kun niihin on tehty tarvittavat oikaisut yhtenäisiin
tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin pääsemiseksi (ks. kappaleet 35 ja 36).

- 28 Voitoista ja tappioista, jotka johtuvat yhteisön (mukaan lukien sen yhdistellyt tytäryritykset) ja osakkuus- tai yhteisyrityksen välisistä "ylöspäin" ja "alaspäin" toteutuneista liiketoimista, otetaan yhteisön tilinpäätöksessä huomioon vain se osa, joka liittyy ulkopuolisten sijoittajien osuuteen osakkuus- tai yhteisyrityksestä. "Ylöspäin" toteutuvia liiketoimia ovat esimerkiksi omaisuuserien myynnit osakkuus- tai yhteisyritykseltä sijoittajalle. "Alaspäin" toteutuvia liiketoimia ovat esimerkiksi omaisuuserien myynnit tai luovutukset sijoittajalta sen osakkuus- tai yhteisyritykselle. Sijoittajan osuus näistä liiketoimista osakkuus- tai yhteisyritykselle syntyneistä voitoista ja tappioista eliminoidaan.
- 29 Kun alaspäin toteutuvat liiketoimet antavat näyttöä myytävien tai luovutettavien omaisuuserien nettorealisointiarvon vähentymisestä tai näistä omaisuuseristä johtuvasta arvonalentumistappiosta, sijoittajan on kirjattava nämä tappiot kokonaisuudessaan. Kun ylöspäin toteutuvat liiketoimet antavat näyttöä ostettavien omaisuuserien nettorealisointiarvon vähentymisestä tai näistä omaisuuseristä johtuvasta arvonalentumistappiosta, sijoittajan on kirjattava osuutensa näistä tappioista.
- 30 Ei-monetaarinen panos, joka on annettu osakkuus- tai yhteisyritykselle vastikkeeksi omistusosuudesta osakkuus- tai yhteisyrityksessä, kirjataan kappaleen 28 mukaisesti, paitsi jos panoksella ei ole kaupallista merkitystä, siten kuin tämä termi on kuvattu IAS 16:ssa *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet*. Jos tällaisella panoksella ei ole kaupallista merkitystä, voittoa tai tappiota pidetään realisoitumattomana, eikä sitä kirjata, paitsi kappaleen 31 mukaisessa tapauksessa. Tällaiset realisoitumattomat voitot ja tappiot on eliminoitava pääomaosuusmenetelmän mukaisesti kirjattua sijoitusta vastaan, eikä niitä saa esittää lykättyinä voitoina tai tappioina yhteisön konsernitaseessa tai yhteisön taseessa, jossa sijoituksiin sovelletaan pääomaosuusmenetelmää.
- 31 Jos yhteisö saa osakkuus- tai yhteisyrityksestä saamansa omistusosuuden lisäksi monetaarisia tai ei-monetaarisia omaisuuseriä, yhteisö kirjaa kokonaan tulosvaikutteisesti sen osan ei-monetaarisen panoksen voitosta tai tappiosta, joka liittyy saatuihin monetaarisiin tai ei-monetaarisiin omaisuuseriin.
- 32 Sijoitusta käsitellään pääomaosuusmenetelmällä siitä päivästä alkaen, jona siitä tulee osakkuus- tai yhteisyritys. Mahdollista eroa, joka syntyy sijoituksen hankintamenon ylittäessä tai alittaessa yhteisön osuuden sijoituskohteen yksilöitävissä olevien varojen ja velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta, käsitellään sijoituksen hankinnan yhteydessä seuraavasti:
- (a) Osakkuus- tai yhteisyritykseen liittyvä liikearvo sisällytetään sijoituksen kirjanpitoarvoon. Tästä liikearvosta ei saa tehdä poistoja.
- (b) Määrä, jolla yhteisön osuus sijoituskohteen yksilöitävissä olevien varojen ja velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta ylittää sijoituksen hankintamenon, otetaan huomioon tuottoina määritettäessä yhteisön osuutta osakkuus- tai yhteisyrityksen voitosta tai tappiosta kaudella, jonka aikana sijoitus on hankittu.
- Yhteisön osuutta osakkuus- tai yhteisyrityksen hankinnan jälkeisestä voitosta tai tappiosta oikaistaan asianmukaisesti niin, että esimerkiksi poistojen kohteena olevista omaisuuseristä tehtävät hankinta-ajankohdan käypiin arvioihin perustuvat poistot tulevat otetuiksi huomioon. Vastaavasti oikaistaan asianmukaisesti yhteisön osuutta osakkuus- tai yhteisyrityksen hankinnan jälkeisistä voitoista tai tappioista, jotta otettaisiin huomioon arvonalentumistappiot esimerkiksi liikearvosta tai aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä.
- 33 Yhteisö käyttää pääomaosuusmenetelmää soveltaessaan osakkuus- tai yhteisyrityksen viimeisintä saatavissa olevaa tilinpäätöstä. Silloin kun yhteisön ja osakkuus- tai yhteisyrityksen raportointikaudet päättyvät eri päivänä, osakkuus- tai yhteisyritys laatii sijoittajayrityksen käyttöön tilinpäätöksen samalle päivälle kuin yhteisön tilinpäätös, paitsi jos tämä ei ole käytännössä mahdollista.
- 34 Silloin kun pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa käytettävä osakkuus- tai yhteisyrityksen tilinpäätös laaditaan kappaleen 33 mukaisesti eri päivälle kuin yhteisön tilinpäätös, on tehtävä oikaisu, joiden avulla otetaan huomioon kyseisen ajankohdan ja yhteisön tilinpäätöspäivän välillä toteutuneiden merkittävien liiketoimien tai muiden tapahtumien vaikutus. Yhteisön ja osakkuus- tai yhteisyrityksen raportointikausien päättymispäivien välinen ero ei saa missään tapauksessa olla kolmea kuukautta pidempi. Raportointikausien piteuden ja raportointikausien päättymispäivien välisen eron on oltava samat kaudesta toiseen.
- 35 Yhteisön tilinpäätös on laadittava niin, että samanlaisiin, samankaltaisissa olosuhteissa toteutuviin liiketoimiin ja tapahtumiin sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

- 36 Mikäli osakkuus- tai yhteisyritys soveltaa erilaisia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita kuin ne, joita yhteisö soveltaa samankaltaisissa olosuhteissa toteutuviin samanlaisiin liiketoimiin ja tapahtumiin, on pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa tehtävä tarvittavat oikaisut, joiden avulla osakkuus- tai yhteisyrityksen noudattamat periaatteet saatetaan yhdenmukaisiksi yhteisön noudattamien periaatteiden kanssa.
- 37 Mikäli osakkuus- tai yhteisyrityksellä on ulkona olevia, kumuloituvaa osinkoa kerryttäviä etuosakkeita, jotka ovat muiden kuin yhteisön hallussa ja jotka luokitellaan omaksi pääomaksi, yhteisö laskee osuutensa voitosta tai tappiosta tällaisille osakkeille kuuluvia osinkoja koskevan oikaisun jälkeen riippumatta siitä, onko osingonjaosta tehty päätös vai ei.
- 38 Jos yhteisön osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus osakkuus- tai yhteisyrityksestä, yhteisö ei kirjaa osuuttaan sen ylittävistä tappioista. Osuudella osakkuus- tai yhteisyrityksestä tarkoitetaan osakkuus- tai yhteisyritykseen tehdyn sijoituksen pääomaosuusmenetelmän mukaista kirjanpitoarvoa sekä mahdollisia muita pitkäaikaisia sijoituksia, jotka tosiasiallisesti ovat osa yhteisön nettosijoitusta osakkuus- tai yhteisyritykseen. Esimerkiksi erä, jonka suorittamista ei ole suunniteltu ja jonka suorittaminen ei ole ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa todennäköistä, on tosiasialliselta luonteeltaan yhteisön kyseiseen osakkuus- tai yhteisyritykseen tekemän sijoituksen jatke. Tällaisiin eriin voi kuulua esimerkiksi etuosakkeita ja pitkäaikaisia saamisia tai lainoja, mutta niihin eivät kuulu myyntisaamiset, ostovelat eivätkä pitkäaikaiset saamiset, joilla on riittävä vakuus, kuten vakuudelliset lainat. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa kirjattavat tappiot, jotka ylittävät yhteisön sijoituksen kantaosakkeisiin, kohdistetaan yhteisöllä osakkuus- tai yhteisyrityksessä olevan osuuden muille osille käänteisessä etuoikeusjärjestyksessä (toisin sanoen päinvastoin kuin etuoikeusjärjestys likvidaatiotilanteessa).
- 39 Kun yhteisön osuus on pienentynyt nollan suuruiseksi, lisätappioita otetaan huomioon ja velkaa kirjataan vain siihen määrään asti kuin yhteisöllä on oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite tai se on suorittanut maksuja osakkuus- tai yhteisyrityksen puolesta. Jos osakkuus- tai yhteisyritys myöhemmin näyttää voittoa, yhteisö jatkaa osuutensa kirjaimista kyseisistä voitoista vasta sen jälkeen, kun sen osuus voitoista on yhtä suuri kuin kirjaamaton osuus tappioista.

Arvonalentumistappiot

- 40 Sovellettuaan pääomaosuusmenetelmää ja kirjattuaan osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiot kappaleen 38 mukaisesti yhteisö soveltaa IAS 39:ää *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* määrittääkseen, onko osakkuus- tai yhteisyritykseen tehdystä nettosijoituksesta tarpeellista kirjata lisää arvonalentumistappiota.
- 41 Yhteisö soveltaa IAS 39:ää myös määrittäessään, kirjataanko lisää arvonalentumistappiota sellaisesta osuudesta osakkuus- tai yhteisyrityksessä, joka ei ole osa nettosijoitusta, ja minkä suuruinen tämä arvonalentumistappio on.
- 42 Koska liikearvo, joka on osa osakkuus- tai yhteisyritykseen tehdyn sijoituksen kirjanpitoarvosta, ei kirjata erikseen, sille ei tehdä erikseen arvonalentumistestiä IAS 36:n *Omaisuserien arvon alentuminen* sisältämien, liikearvon arvonalentumistestausta koskevien vaatimusten mukaisesti. Sen sijaan sijoituksen koko kirjanpitoarvo testataan arvonalentumisen varalta yhtenä omaisuseränä IAS 36:n mukaisesti vertaamalla siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää (käyttöarvo tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennetty käypä arvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi) sen kirjanpitoarvoon aina silloin, kun IAS 39:ää sovellettaessa saadaan viitteitä siitä, että sijoituksen arvo saattaa olla alentunut. Tällaisessa tapauksessa kirjattavaa arvonalentumistappiota ei kohdisteta millekään omaisuserälle, liikearvo mukaan lukien, joka on osa osakkuus- tai yhteisyritykseen tehdyn sijoituksen kirjanpitoarvoa. Vastaavasti tämän arvonalentumistappion mahdollinen peruutus kirjataan IAS 36:n mukaisesti siihen määrään asti kuin sijoituksesta kerrytettävissä oleva rahamäärä myöhemmin kasvaa. Sijoituksen käyttöarvoa määrittäessään yhteisö arvioi:
- (a) osuutensa niiden arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvosta, jotka osakkuus- tai yhteisyrityksen odotetaan kerryttävän, sisältäen rahavirrat osakkuus- tai yhteisyrityksen liiketoiminnasta sekä tulot sijoituksen lopullisesta luovuttamisesta; tai
- (b) niiden arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon, joiden odotetaan syntyvän sijoituksesta saatavista osingoista ja sijoituksen lopullisesta luovuttamisesta.
- Asianmukaisia oletuksia käytettäessä molemmat menetelmät tuottavat saman tuloksen.
- 43 Osakkuus- tai yhteisyritykseen tehdystä sijoituksesta kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan kunkin osakkuus- tai yhteisyrityksen osalta erikseen, paitsi silloin kun osakkuus- tai yhteisyrityksen jatkuvasta hyödyntämisestä ei kerry rahavirtoja, jotka ovat pitkälti riippumattomia yhteisön muiden varojen kerryttämistä rahavirroista.

ERILLISTILINPÄÄTÖS

- 44 Osakkuus- tai yhteisyritykseen tehty sijoitus on käsiteltävä yhteisön erillistilinpäätöksessä IAS 27:n (muutettu 2011) kappaleen 10 mukaisesti.

VOIMAANTULO JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖT

- 45 Yhteisön on sovellettava tätä standardia 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Aikaisempi soveltaminen on sallittua. Jos yhteisö soveltaa tätä standardia aikaisemmin, sen on annettava asiasta tieto sekä sovellettava samanaikaisesti IFRS 10:tä, IFRS 11:tä *Yhteisjärjestelyt*, IFRS 12:ta *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* ja IAS 27:ää (muutettu 2011).

Viittaukset IFRS 9:ään

- 46 Jos yhteisö soveltaa tätä standardia muttei vielä sovelle IFRS 9:ää, kaikki viittaukset IFRS 9:ään on tulkittava viittauksiksi IAS 39:ään.

IAS 28:N (2003) KUMOAMINEN

- 47 Tämä standardi korvaa IAS 28:n *Sijoitukset osakkuusyhtiöihin* (uudistettu 2003).
-